

IZVJEŠTAJ O FINANSIJSKOJ REVIZIJI

ZAVODA ZDRAVSTVENOG OSIGURANJA TUZLANSKOG KANTONA

2022.

Broj: 01-02-08-11-3-3021-7/22

Sarajevo, septembar 2023.

SADRŽAJ

I.	IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA	1
1.	IZVJEŠTAJ O REVIZIJI FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA	1
2.	IZVJEŠTAJ O REVIZIJI USKLAĐENOSTI	2
II.	REZIME DATIH PREPORUKA	4
III.	KRITERIJI ZA FINANSIJSKU REVIZIJU	6
IV.	IZVJEŠTAJ O REVIZIJI.....	7
1.	UVOD.....	7
2.	PREDMET, CILJ I OBIM REVIZIJE.....	7
3.	PRAĆENJE PRIMJENE PREPORUKA I ANALIZA PREDUZETIH MJERA.....	8
4.	SISTEM INTERNIH KONTROLA	9
5.	PLANIRANJE I IZVJEŠTAVANJE	13
5.1	Izrada i donošenje finansijskog plana i plana poslovanja.....	13
5.2	Izveštavanje.....	14
6.	FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI	14
6.1	GODIŠNJI IZVJEŠTAJ O IZVRŠENJU BUDŽETA	14
6.1.1	Prihodi i primici	14
6.1.1.1	Prihodi od poreza	14
6.1.2	Rashodi, izdaci i finansiranje	15
6.1.2.1	Rashodi i izdaci stručne službe.....	15
6.1.2.2	Rashodi zdravstvene zaštite	17
6.1.2.3	Tekući transferi i drugi tekući rashodi	23
6.1.2.4	Izdaci za nabavku stalnih sredstava	25
6.1.3	Finansijski rezultat.....	26
6.2	BILANS STANJA	26
6.2.1	Gotovina, kratkoročna potraživanja, razgraničenja i zalihe.....	26
6.2.1.1	Novčana sredstva.....	27
6.2.1.2	Kratkoročna potraživanja.....	27
6.2.1.3	Finansijski i obračunski odnosi s drugim povezanim licima	28
6.2.2	Stalna sredstva	28
6.2.3	Kratkoročne obaveze i razgraničenja	29
6.2.4	Izvori sredstava	30
6.2.5	Popis sredstava i obaveza.....	31
6.3	IZVJEŠTAJ O NOVČANIM TOKOVIMA.....	31
7.	VANBILANSNA EVIDENCIJA	31
8.	JAVNE NABAVKE	32
9.	IT REVIZIJA (IMPLEMENTACIJA AMBULANTNOG INFORMACIONOG SISTEMA AIS U AMBULANTAMA PORODIČNE MEDICINE I IZGRADNJA INTEGRALNOG INFORMACIONOG SISTEMA U ZDRAVSTVU U KANTONU.....	34
10.	KOMENTARI NA NACRT IZVJEŠTAJA	37
V.	PRILOZI	41
1.	GODIŠNJI FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI.....	41
2.	IZJAVA RUKOVODSTVA	41

I. IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA

Izveštaj nezavisnog revizora daje se na osnovu provedene finansijske revizije koja obuhvata reviziju finansijskih izvještaja i reviziju usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija s relevantnim zakonima i drugim propisima.

1. IZVJEŠTAJ O REVIZIJI FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA

Mišljenje s rezervom

Izvršili smo reviziju finansijskih izvještaja **Zavoda zdravstvenog osiguranja Tuzlanskog kantona (u daljnjem tekstu: Zavod)**, koji obuhvataju: Bilans stanja na 31. 12. 2022. godine, Račun prihoda i rashoda, Izveštaj o novčanim tokovima, Izveštaj o kapitalnim izdacima i finansiranju, Posebne podatke o plaćama i broju zaposlenih, Godišnji izvještaj o izvršenju budžeta za godinu koja se završava na taj dan, te Analizu iskaza – tekstualni dio, uključujući i rezime značajnih računovodstvenih politika.

Prema našem mišljenju, osim za moguće efekte pitanja opisanog u odjeljku *Osnova za mišljenje s rezervom*, finansijski izvještaji istinito i fer prikazuju, u svim materijalnim aspektima, finansijski položaj Zavoda na 31. 12. 2022. godine, novčane tokove i izvršenje budžeta za godinu koja se završava na taj dan, u skladu s prihvaćenim okvirom finansijskog izvještavanja.

Osnova za mišljenje s rezervom

Kao što je navedeno u Izvještaju:

- Rashodi po osnovu međunarodnih ugovora o socijalnom osiguranju nisu knjigovodstveno evidentirani niti priznati na osnovu nastanka poslovnog događaja, što je propisano članom 76. Zakona o budžetima u FBiH. To je imalo za posljedicu da su na datum bilansa obaveze potcijenjene za 2.495.144 KM, od čega se na 2022. godinu odnosi 456.675 KM (tačke 6.1.2.3 i 6.2.1.3 Izvještaja).**

Reviziju finansijskih izvještaja obavili smo u skladu sa Zakonom o reviziji institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine i INTOSAI Okvirom profesionalnih objava.¹ Primijenjeni principi i standardi su ISSAI 100 – Osnovni principi revizije javnog sektora, ISSAI 140 – Kontrola kvaliteta u vrhovnim revizijskim institucijama, ISSAI 200 – Principi finansijske revizije i ISSAI 2000–2899 – standardi finansijske revizije. Naše odgovornosti prema INTOSAI Okviru profesionalnih objava detaljnije su opisane u odjeljku *Odgovornost revizora za reviziju finansijskih izvještaja*.

Nezavisni smo od Zavoda u skladu s ISSAI-jem 130 – Etički kodeks, te u skladu s etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju, i ispunili smo ostale etičke odgovornosti u skladu s tim zahtjevima.

Vjerujemo da su revizijski dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući da osiguraju osnovu za naše mišljenje s rezervom.

Odgovornost rukovodstva i onih koji su zaduženi za upravljanje za finansijske izvještaje

Rukovodstvo Zavoda odgovorno je za izradu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja, u skladu s prihvaćenim okvirom finansijskog izvještavanja u Federaciji Bosne i Hercegovine. Ova odgovornost podrazumijeva i kreiranje, primjenu i održavanje internih kontrola, relevantnih za pripremu i prezentaciju finansijskih izvještaja koji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze usljed prevare ili greške, odgovarajuća objelodanjivanja relevantnih informacija u napomenama uz finansijske izvještaje, kao i odabir i primjenu odgovarajućih računovodstvenih politika i računovodstvenih procjena koje su razumne u datim okolnostima.

¹ Odluka o usvajanju i objavi INTOSAI Okvira profesionalnih objava („Sl. novine FBiH“, broj 59/22). INTOSAI Okvir profesionalnih objava (engl. IFPP) čini tri nivoa objava: INTOSAI principi (INTOSAI-P), međunarodni standardi vrhovnih revizijskih institucija (ISSAI) i INTOSAI smjernice (GUID).

Oni koji su zaduženi za upravljanje odgovorni su za nadziranje procesa finansijskog izvještavanja koje je ustanovio Zavod.

Odgovornost revizora za reviziju finansijskih izvještaja

Naši ciljevi su steći razumno uvjerenje o tome da li su finansijski izvještaji kao cjelina bez značajnog pogrešnog prikaza usljed prevare ili greške, kao i izdati izvještaj nezavisnog revizora koji uključuje naše mišljenje. Razumno uvjerenje je visok nivo uvjerenja, ali nije garancija da će revizija, obavljena u skladu s INTOSAI Okvirom profesionalnih objava, uvijek otkriti značajno pogrešno prikazivanje kada ono postoji. Pogrešni prikazi mogu nastati usljed prevare ili greške i smatraju se značajnim ako se razumno može očekivati da, pojedinačno ili zbirno, utiču na ekonomske odluke korisnika, donesene na osnovu tih finansijskih izvještaja.

Kao dio revizije, u skladu s INTOSAI Okvirom profesionalnih objava, stvaramo profesionalne procjene i održavamo profesionalni skepticizam tokom revizije. Mi također:

- prepoznamo i procjenjujemo rizike značajnog pogrešnog prikazivanja finansijskih izvještaja, zbog prevare ili greške, oblikujemo i obavljamo revizijske postupke kao reakciju na te rizike i pribavljamo revizijske dokaze koji su dovoljni i primjereni da osiguraju osnovu za naše mišljenje. Rizik neotkrivanja značajnog pogrešnog prikazivanja, nastalog usljed prevare, veći je od rizika nastalog usljed greške, jer prevara može uključiti tajne sporazume, krivotvorenje, namjerno izostavljanje, pogrešno prikazivanje ili zaobilazanje internih kontrola;
- stičemo razumijevanje internih kontrola relevantnih za reviziju kako bismo oblikovali revizijske postupke koji su primjereni u datim okolnostima, ali ne i za svrhu izražavanja mišljenja o učinkovitosti internih kontrola Zavoda;
- ocjenjujemo primjerenost korištenih računovodstvenih politika i razumnost računovodstvenih procjena, kao i povezanih objava rukovodstva;
- ocjenjujemo cjelokupnu prezentaciju, strukturu i sadržaj finansijskih izvještaja, uključujući i objave, kao i odražavaju li finansijski izvještaji transakcije i događaje na kojima su zasnovani na način kojim se postiže fer prezentacija.

Mi komuniciramo s rukovodstvom, između ostalih pitanja, i u vezi s planiranim djelokrugom i vremenskim rasporedom revizije i važnim revizijskim nalazima, uključujući i one u vezi sa značajnim nedostacima u internim kontrolama, koji su otkriveni tokom revizije.

2. IZVJEŠTAJ O REVIZIJI USKLAĐENOSTI

Mišljenje

Uz reviziju finansijskih izvještaja **Zavoda zdravstvenog osiguranja Tuzlanskog kantona za 2022. godinu** izvršili smo i reviziju usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija s relevantnim zakonima i drugim propisima.

Prema našem mišljenju, aktivnosti, finansijske transakcije i informacije Zavoda za 2022. godinu u skladu su, u svim materijalnim aspektima, sa zakonima i drugim propisima koji su definisani kao kriteriji za datu reviziju.

Osnova za mišljenje

Reviziju usklađenosti izvršili smo u skladu sa Zakonom o reviziji institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine i INTOSAI Okvirom profesionalnih objava. Primijenjeni principi i standardi su ISSAI 100 – Osnovni principi revizije javnog sektora, ISSAI 140 – Kontrola kvaliteta u vrhovnim revizijskim institucijama, ISSAI 400 – Principi revizije usklađenosti i ISSAI 4000 – Standard za reviziju usklađenosti. Naše odgovornosti prema INTOSAI Okviru profesionalnih objava detaljnije su opisane u odjeljku *Odgovornost revizora za reviziju usklađenosti*.

Nezavisni smo od Zavoda u skladu s ISSAI-jem 130 – Etički kodeks, i u skladu s etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju, i ispunili smo ostale etičke odgovornosti u skladu s tim zahtjevima.

Vjerujemo da su revizorski dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući da osiguraju osnovu za naše mišljenje.

Isticanje pitanja

Skrećemo pažnju na sljedeća pitanja:

- **Vlada Kantona je donijela Uredbu o postupku prijema u radni odnos u javnom sektoru u Tuzlanskom kantonu. Ovom Uredbom omogućen je prijem u radni odnos bez postupka javnog oglašavanja na određeno vrijeme najduže do šest mjeseci, jednokratno u toku jedne kalendarske godine za konkretno radno mjesto, i na određeno vrijeme najdalje do 12 mjeseci ukupno za konkretno radno mjesto za vrijeme proglašenog stanja prirodne ili druge nesreće ili epidemije zarazne bolesti u Kantonu, kao i za vrijeme vanrednog stanja u FBiH koje proglašuje nadležne institucije. Navedeno nije u skladu sa odredbama Zakona o radu. Zavod je u toku 2022. godine primio u radni odnos na određeno vrijeme 31 zaposlenika u skladu sa odredbama Uredbe (tačka 4. Izvještaja);**
- **Zavod je u 2022. godini finansirao kapitalne izdatke po osnovu informatizacije zdravstvene djelatnosti, iako je finansiranje ovakvih izdataka u zdravstvu isključiva obaveza osnivača u skladu sa Zakonom o zdravstvenoj zaštiti (tačka 6.1.2.4. Izvještaja).**

Naše mišljenje nije modificirano u vezi s navedenim pitanjima.

Odgovornost rukovodstva i onih koji su zaduženi za upravljanje za usklađenost

Pored odgovornosti za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja, rukovodstvo Zavoda odgovorno je da osigura da su aktivnosti, finansijske transakcije i informacije u skladu s propisima kojima su regulisane i potvrdi da je tokom fiskalne godine osiguralo namjensko, svrsishodno i zakonito korištenje raspoloživih sredstava za ostvarivanje utvrđenih ciljeva, te ekonomično, efikasno i efektivno funkcionisanje sistema finansijskog upravljanja i kontrole.

Oni koji su zaduženi za upravljanje odgovorni su za nadziranje usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija sa zakonima i drugim propisima.

Odgovornost revizora za reviziju usklađenosti

Pored odgovornosti da izrazimo mišljenje o finansijskim izvještajima, naša odgovornost podrazumijeva i izražavanje mišljenja o tome da li su aktivnosti, finansijske transakcije i informacije, u svim materijalnim aspektima, u skladu sa zakonima i drugim propisima kojima su regulisane. **Razumno uvjerenje je visok nivo uvjerenja, ali nije garancija da će revizija, obavljena u skladu s INTOSAI Okvirom profesionalnih objava, uvijek otkriti značajnu neusklađenost kada ona postoji.** Odgovornost revizora uključuje obavljanje procedura kako bi pribavili revizijske dokaze o tome da li se sredstva koriste za odgovarajuće namjene i da li je poslovanje Zavoda, prema definisanim kriterijima, usklađeno sa zakonima i drugim propisima. Procedure podrazumijevaju procjenu rizika od značajnih neusklađenosti sa zakonima i propisima koji regulišu poslovanje subjekta revizije. Također, naša odgovornost podrazumijeva i ocjenu finansijskog upravljanja, funkcije interne revizije i sistema internih kontrola.

Sarajevo, 5. 9. 2023. godine

ZAMJENIK GENERALNOG REVIZORA

Dragan Kolobarić, s.r.

GENERALNI REVIZOR

Dževad Nekić, s.r.

II. REZIME DATIH PREPORUKA

REDNI BROJ	PREPORUKA	POGLAVLJE/TAČKA
1.	Računovodstvene politike Zavoda u dijelu knjigovodstvenog evidentiranja potraživanja i obaveza, odnosno povezanih razgraničenja i rashoda koji se odnose na stvarne troškove nastale po osnovu međunarodnih ugovora o socijalnom osiguranju, uskladiti sa Zakonom o budžetima u FBiH i Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH.	4.
2.*	Donijeti interni akt o ocjenjivanju, na osnovu kojeg će se vršiti redovno ocjenjivanje zaposlenika, u skladu sa Pravilnikom o provođenju finansijskog upravljanja i kontrole u javnom sektoru u FBiH.	4.
3.	Izdatke nastale po osnovu pruženih usluga hitne zdravstvene zaštite inostranim osiguranicima na osnovu međunarodnih ugovora o socijalnom osiguranju planirati i iskazivati u okviru ugovorenih i drugih posebnih usluga, u skladu s Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH.	5.1
4.	Uspostaviti sistem izvještavanja o realizaciji ciljeva utvrđenih strateškim planom, s ciljem obavljanja nadzora nad provođenjem strateškog plana, u skladu sa Pravilnikom o provođenju finansijskog upravljanja i kontrole u javnom sektoru u FBiH.	5.1
5.	Poduzimati aktivnosti prema Poreznoj upravi u FBiH kako bi se utvrdio način blagovremene razmjene podataka s ciljem omogućavanja praćenja naplate doprinosa za obavezno zdravstveno osiguranje po zaključenim sporazumima o obročnoj otplati dugovanja.	6.1.1.1
6.	Obavezu i rokove izvještavanja o obavljenom monitoringu i evaluaciji ostvarivanja programa zdravstvene zaštite urediti Ugovorom sa Zavodom za javno zdravstvo Tuzlanskog kantona.	6.1.2.2.1
7.*	Rashode i obaveze evidentirati u skladu sa modificiranim računovodstvenim principom nastanka događaja, shodno odredbama Zakona o budžetima u Federaciji Bosne i Hercegovine.	6.1.2.3
8.	Poduzeti aktivnosti da se kapitalna ulaganja finansiraju iz sredstava budžeta Kantona, a ne iz sredstava Zavoda, odnosno doprinosa za zdravstveno osiguranje, u skladu sa članom 13. Zakona o zdravstvenoj zaštiti.	6.1.2.4
9.	Potraživanja za stvarne troškove po osnovu međunarodnih ugovora o socijalnom osiguranju evidentirati na propisanim pozicijama, shodno Pravilniku o knjigovodstvu budžeta u FBiH.	6.2.1.3
10.	Izvršiti procjenu potencijalnih obaveza i potraživanja po osnovu podnesenih i zaprimljenih tužbi, te u skladu sa Pravilnikom o	7.

knjigovodstvu budžeta u FBiH izvršiti evidentiranje potencijalnih obaveza i potraživanja u okviru vanbilansne evidencije.

11.*	Nastaviti jačati interne ljudske IT i materijalne resurse za podršku integrisanog informacionog sistema (IZIS), u svrhu smanjenja troškova njegovog održavanja.	9.
------	---	----

12.	Usvojiti godišnji plan i program edukacije i stručnog usavršavanja IT zaposlenika, sa detaljnim pozicijama tematske oblasti, planiranim brojem učesnika, planiranim trajanjem edukacije i okvirom neophodnih budžetskih sredstava za realizaciju, te pratiti realizaciju plana.	9.
-----	---	----

* nerealizovane preporuke iz prethodnog perioda (3)

III. KRITERIJI ZA FINANSIJSKU REVIZIJU

Ured za reviziju institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine u okviru finansijske revizije provodi i reviziju finansijskih izvještaja i reviziju usklađenosti. Revizija finansijskih izvještaja i revizija usklađenosti podrazumijevaju proces objektivnog prikupljanja i procjenjivanja dokaza kako bi se utvrdilo da li su predmeti revizije, tj. finansijski izvještaji, kao i aktivnosti, finansijske transakcije i informacije, usklađeni sa odgovarajućim kriterijima koji su sadržani u zakonima i drugim propisima. Kriteriji predstavljaju poredbene parametre koji se koriste kako bi se dala ocjena predmeta revizije.

Za obavljanje finansijske revizije korišteni su sljedeći kriteriji:

- Zakon o budžetima u FBiH;
 - Uredba o računovodstvu budžeta u FBiH;
 - Pravilnik o knjigovodstvu budžeta u FBiH;
 - Pravilnik o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH;
 - Odluka o izvršavanju Finansijskog plana Zavoda zdravstvenog osiguranja Tuzlanskog kantona za 2022. godinu i Odluka o izmjeni Odluke o izvršavanju Finansijskog plana Zavoda zdravstvenog osiguranja Tuzlanskog kantona za 2022. godinu;
 - Finansijski plan Zavoda zdravstvenog osiguranja Tuzlanskog kantona za 2022. godinu i Izmjene i dopune Finansijskog plana Zavoda zdravstvenog osiguranja Tuzlanskog kantona za 2022. godinu;
 - Zakon o računovodstvu i reviziji u FBiH;
 - Zakon o Zavodu zdravstvenog osiguranja Tuzlanskog kantona;
 - Zakon o zdravstvenom osiguranju;
 - Zakon o zdravstvenoj zaštiti;
 - Zakon o lijekovima;
 - Zakon o trezoru u FBiH;
 - Zakon o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH;
 - Zakon o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH;
 - Zakon o radu;
 - Zakon o porezu na dohodak;
 - Zakon o doprinosima;
 - Zakon o javnim nabavkama;
 - Uredba o postupku prijema u radni odnos u javnom sektoru u Tuzlanskom kantonu;
 - Statut Zavoda zdravstvenog osiguranja Tuzlanskog kantona;
- kao i drugi podzakonski akti navedenih zakona.

IV. IZVJEŠTAJ O REVIZIJI

1. UVOD

Zavod je osnovan Zakonom o Zavodu zdravstvenog osiguranja Tuzlanskog kantona,² u skladu sa članom 33. stav 1. tačka e) Ustava Tuzlanskog kantona³ i članom 15. Zakona o zdravstvenom osiguranju.⁴ Ima svojstvo pravnog lica sa pravima, obavezama i odgovornostima utvrđenim Zakonom o zdravstvenom osiguranju, Zakonom o Zavodu zdravstvenog osiguranja Tuzlanskog kantona i Statutom Zavoda zdravstvenog osiguranja Tuzlanskog kantona⁵ (u daljnjem tekstu: Statut). Prava, obaveze i odgovornosti koje proizilaze iz djelatnosti Zavoda ostvaruju se u sjedištu Zavoda i poslovnica zdravstvenog osiguranja Zavoda smještenim u općinama Tuzlanskog kantona (u daljnjem tekstu: Kanton): Banovići, Čelić, Doboj-Istok, Gračanica, Gradačac, Kalesija, Kladanj, Lukavac, Sapna, Srebrenik, Teočak, Tuzla i Živinice.

Zavod vrši poslove iz nadležnosti koji se odnose na: provođenje politike razvoja i unapređivanja zdravstvene zaštite koja se osigurava obaveznim zdravstvenim osiguranjem, planira i prikuplja novčana sredstva obaveznog zdravstvenog osiguranja, obavlja poslove u vezi sa ostvarivanjem prava osiguranih lica, brine se o zakonitom i blagovremenom ostvarivanju tih prava, te osiguranim licima pruža stručnu pomoć u ostvarivanju prava i zaštiti njihovih interesa, obavlja poslove ugovaranja te plaća usluge zdravstvenim ustanovama i zdravstvenim radnicima koji obavljaju privatnu praksu, određuje visinu naknade plaće i najviši iznos naknade plaće na teret Kantonalnog zavoda, način valorizacije osnovice za naknadu plaće za vrijeme bolovanja, učestvuje u izradi i provodi međunarodne ugovore o socijalnom osiguranju u dijelu koji se odnosi na obavezno zdravstveno osiguranje, vrši obračun dugovanja i potraživanja troškova zdravstvenog osiguranja i drugih poslova utvrđenih navedenim aktima.

Unutrašnja organizacija i način rada Zavoda utvrđeni su Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji poslova i radnih zadataka u Stručnoj službi Zavoda zdravstvenog osiguranja Tuzlanskog kantona (u daljnjem tekstu: Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji), na koji je Vlada Tuzlanskog kantona (u daljnjem tekstu: Vlada Kantona) dala saglasnost 11. 5. 2021. godine, te njegovim izmjenama i dopunama od 13. 9. 2021. i 28. 4. i 1. 11. 2022. godine. Pravilnikom su sistematizovana radna mjesta za 168 izvršilaca, koliko je i bilo zaposlenih u Zavodu na 31. 12. 2022. godine.

Sjedište Zavoda je u Tuzli, u Ulici Franjevačka broj 36.

2. PREDMET, CILJ I OBIM REVIZIJE

Predmet revizije su finansijski izvještaji Zavoda za 2022. godinu i usklađenost aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija s relevantnim zakonima i drugim propisima.

Cilj je da se izrazi mišljenje o tome jesu li finansijski izvještaji pouzdani i da li bilanci u potpunosti odražavaju rezultate izvršenja finansijskog plana. Revizijom će se procijeniti primjenjuje li rukovodstvo institucije zakone i propise i koristi li sredstva za odgovarajuće namjene, te ocijeniti finansijsko upravljanje, sistem internih kontrola i funkcija interne revizije.

Revizija je obavljena u skladu s internim planskim dokumentima, s prekidima u periodu od novembra 2022. do marta 2023. godine.

S obzirom na to da se revizija obavlja ispitivanjem na bazi uzorka i da postoje inherentna ograničenja u računovodstvenom sistemu i sistemu internih kontrola, pojedine materijalno značajne greške mogu ostati neotkrivene.

² „Sl. novine Tuzlanskog kantona“, br. 14/99, 15/13, 7/15 i 14/16

³ „Sl. novine Tuzlansko – podrinjskog kantona“, br. 7/97, 3/99 i „Sl. novine Tuzlanskog kantona“, br. 13/99, 10/00, 14/02, 6/04 i 10/04

⁴ „Sl. novine FBiH“, br. 30/97, 7/02, 70/08, 48/11 i 36/18

⁵ „Sl. novine Tuzlanskog kantona“, br. 4/16

3. PRAĆENJE PRIMJENE PREPORUKA I ANALIZA PREDUZETIH MJERA

Ured za reviziju institucija u FBiH (u daljnjem tekstu: Ured) izvršio je finansijsku reviziju Zavoda za 2020. godinu, sačinio Izvještaj o izvršenoj reviziji i dao pozitivno mišljenje o finansijskim izvještajima i o usklađenosti poslovanja sa zakonskim i ostalim propisima. U Izvještaju su date preporuke s ciljem otklanjanja uočenih propusta i nedostataka.

Zavod je postupio u skladu s članom 16. tačka 3. Zakona o reviziji institucija u FBiH⁶ i obavijestio je Ured o preduzetim radnjama radi prevazilaženja nepravilnosti identifikovanih u revizorskom izvještaju. Revizijom je konstatovano da su preduzete odgovarajuće mjere, u skladu s planiranim aktivnostima.

Uvidom u preduzete aktivnosti i analizom realizacije datih preporuka utvrdili smo sljedeće:

Realizovane preporuke	
1.	Izvršena je procjena rizika za ključne segmente poslovanja i uspostavljen je registar rizika u skladu sa Zakonom o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH.
2.	Procedura za izradu finansijskog plana usklađena je sa odredbama Zakona o budžetima u FBiH.
3.	Obrasci godišnjih finansijskih izvještaja u dijelu planiranih pozicija popunjeni su u skladu s odredbama Pravilnika o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH.
4.	Poduzete su aktivnosti kako bi se Program zdravstvene zaštite donosio u roku koji je propisan Jedinstvenom metodologijom kojom se bliže utvrđuju kriteriji i mjerila za zaključivanje ugovora između nadležnog zavoda zdravstvenog osiguranja i zdravstvene ustanove.
5.	Za pružanje usluga zdravstvene zaštite proveden je postupak javne nabavke, a ugovori zaključeni sa najpovoljnijim ponuđačima, kako je propisano odredbama Zakona o zdravstvenoj zaštiti i Jedinstvenom metodologijom kojom se bliže utvrđuju kriteriji i mjerila za zaključivanje ugovora između nadležnog zavoda zdravstvenog osiguranja i zdravstvene ustanove.
6.	Obrada zahtjeva za povrat naknade plaće za vrijeme privremene spriječenosti za rad i isplata naknade vršena je u rokovima propisanim odredbama Zakona o zdravstvenom osiguranju, Pravilnika o naknadi plaće i Uputstva o postupku obrade zahtjeva.
7.	Obaveze iz tekućeg poslovanja knjigovodstveno su evidentirane na kontima propisanim Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH.
8.	Osigurani su potrebni materijalni i ljudski resursi za izgradnju integralnog informacionog sistema zdravstva na kantonu.
9.	Nastavljene su aktivnosti na izradi i usvajanju IT strategije Zavoda. Upravni odbor je u maju 2022. godine usvojio Zaključak, odnosno dokument „Principi razvoja integrisanog zdravstvenog informacionog sistema za period 2021–2025. godine“. Ponovljena je inicijativa za izradu strategije IT razvoja zdravstva u Kantonu, ali Vlada Kantona stavila je van snage Odluku o imenovanju radne grupe za izradu Strategije razvoja zdravstvenog sistema na Kantonu za period 2022–2027. godine.
Djelimično realizovane preporuke	
1.	Poduzete su aktivnosti prema Zavodu zdravstvenog osiguranja i reosiguranja u FBiH s ciljem usaglašavanja stanja potraživanja i obaveza nastalih na osnovu međunarodnih ugovora o socijalnom osiguranju. Međutim, do okončanja revizije potraživanja i obaveze nisu u potpunosti usaglašene. Također, u bilansnoj evidenciji nije izvršeno knjigovodstveno evidentiranje svih rashoda i obaveza u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH i Uredbom o računovodstvu budžeta u FBiH.

⁶ „Sl. novine FBiH“, br. 22/06

2.	Zavod nije obezbijedio povećanje broja zaposlenih u IT Sektoru koji bi se bavili procesom održavanja sistema. Izmjenama Pravilnika o organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta formiran je Sektor za informacione tehnologije, ali nije bilo povećanja broja izvršilaca i prijema u radni odnos IT osoblja. Zavod nije prezentirao opredijeljenost jačanju ljudskih IT i materijalnih resursa, kao ni spremnost za stručnim usavršavanjem IT zaposlenika. S tim u vezi, nije nam prezentiran Godišnji plan edukacija, te je nemoguće vršiti praćenje realizacije plana edukacija.
Nerealizovane preporuke	
1.	Donijeti interni akt o ocjenjivanju, na osnovu kojeg će se vršiti redovno ocjenjivanje zaposlenika.
2.	Potrebno je da Upravni odbor donese sve opće akte Zavoda za čije je donošenje ovlašten zakonom, u skladu sa odredbama Zakona o zdravstvenom osiguranju i Zakona o Zavodu zdravstvenog osiguranja Tuzlanskog kantona. ⁷
3.	Ugovore o pružanju farmaceutskih usluga izdavanja lijekova zaključivati u skladu sa modelom ugovora koji je propisan Jedinstvenom metodologijom u dijelu koji se odnosi na obaveze apoteka o obezbjeđenju zaliha i osiguranja prilaza za invalidna lica. ⁸
4.	Nastaviti aktivnosti na osiguranju arhiviranja izvornog koda ključnih aplikativnih sistema (AIS-a) u svrhu omogućavanja raspoloživosti u slučaju prekida saradnje sa vlasnikom izvornog koda. ⁹

Nakon izvršene revizije za 2022. godinu dato je ukupno 12 preporuka, od čega je devet novih i tri preporuke koje su već date u Izvještaju o finansijskoj reviziji za 2020. godinu (jedna nerealizovana i dvije djelimično realizovane).

Postupanje po Pismu menadžmentu

U toku obavljene prethodne revizije konstatovali smo da postoje određene slabosti sistema internih kontrola, koje mogu uticati na finansijske izvještaje i pravilnost poslovanja. Putem pisma menadžmentu koje je dostavljeno nakon obavljene prethodne revizije obavijestili smo o slabostima i dali odgovarajuće preporuke, kako bi se poduzele aktivnosti s ciljem njihovog otklanjanja prije sačinjavanja godišnjih finansijskih izvještaja za 2022. godinu, i kako se one ne bi ponovile u izvještaju o finansijskoj reviziji za 2022. godinu.

U Pismu menadžmentu dato je pet preporuka, od kojih su dvije implementirane, dvije su djelimično implementirane i jedna preporuka nije implementirana. Preporuke koje su djelimično implementirane i preporuka koja nije implementirana ponovit će se u Izvještaju.

4. SISTEM INTERNIH KONTROLA

Cilj sistema internih kontrola je da osigura razumno uvjerenje da Zavod u poslovanju upravlja javnim sredstvima zakonito, transparentno, ekonomično, efikasno i efektivno, odnosno da interne kontrole funkcionišu u skladu sa važećom regulativom.

⁷ Ocjenom postupanja po preporukama konstatirano je da ova preporuka nije realizirana. Međutim, Upravni odbor je donio opće akte za čije je donošenje ovlašten zakonom, zbog čega nije ponovljena prethodno data preporuka.

⁸ Ocjenom postupanja po preporukama konstatovano je da ova preporuka nije realizovana. S obzirom na to da modeli ugovora definisani Jedinstvenom metodologijom služe kao smjernica i okvir za zaključivanje ugovora, preporuka nije ponovljena.

⁹ Ocjenom postupanja po preporukama konstatovano je da ova preporuka nije realizirana. Međutim, zbog pravne i finansijske prirode realizacija postupka distribucije izvornog koda u ovoj fazi projekta bila bi neopravdana.

Finansijsko upravljanje i kontrola

Finansijsko upravljanje i kontrola je sveobuhvatan sistem internih kontrola koji uspostavljaju i za koji su odgovorni rukovodioci korisnika javnih sredstava, a kojim se upravljajući rizicima osigurava razumno uvjerenje da će se u ostvarivanju ciljeva budžetska i druga sredstva koristiti pravilno, ekonomično, efikasno i efektivno. Sistem internih kontrola uspostavlja se donošenjem internih propisa i akata, u skladu s važećom regulativom.

Zakon o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH i Pravilnik o provođenju finansijskog upravljanja i kontrole u javnom sektoru u FBiH nalažu uspostavljanje, vođenje i procjenu sistema internih kontrola na osnovu COSO modela.

Rukovodstvo Zavoda odgovorno je za uspostavljanje, razvoj i implementaciju odgovarajućeg, efikasnog, efektivnog i ekonomičnog finansijskog upravljanja i kontrola u Zavodu. Rukovodstvo je odgovorno i za izradu internih akata (koji se zasnivaju na svih pet komponenti sistema internih kontrola, podzakonskim aktima i dobrim praksama interne kontrole), poštujući principe zakonitosti, finansijskog upravljanja i transparentnosti.

Rukovodstvo je donijelo Etički kodeks, kojim su definisane etičke i institucionalne vrijednosti i o čemu su upoznati svi zaposleni.

Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji uređena je organizacijska struktura Zavoda, kojim su detaljno opisani poslovi, obaveze i odgovornosti za svako radnom mjesto, te potrebni uslovi za obavljanje poslova za 168 izvršilaca. Uloge svih nivoa menadžmenta jasno su definisane, o čemu su upoznati i ostali zaposlenici.

Direktor Zavoda imenovao je koordinatora za finansijsko upravljanje i kontrolu i vrši se redovno izvještavanje. Zavod je uspostavio određene kontrole i mjere koje mogu umanjiti rizike u poslovanju kao što su imenovanje odgovornih osoba, propisivanje kretanja dokumentacije, uvedeni su zahtjevi za odobrenje i sl. U revidiranoj godini donesena je mapa poslovnih procesa. Zavod je donio interni akt kojim je dokumentovana politika upravljanja rizicima. U revidiranoj godini donesen je i Registar rizika, u okviru kojeg je izvršena procjena rizika za ključne segmente poslovanja.

Donesen je značajan broj internih akata kojima se uređuje poslovanje i koji su u svom sadržaju najvećim dijelom usklađeni sa važećim zakonskim odredbama i zahtjevima koje je Zavod u obavezi primjenjivati, i njihovim izmjenama i dopunama. Upravni odbor Zavoda je uz saglasnost Skupštine Kantona 2016. godine donio Statut Zavoda. Procedure za izradu finansijskog plana su u toku revidirane godine usklađene sa Zakonom o budžetima u FBiH, u dijelu blagovremenog sačinjavanja finansijskog plana i njegovog dostavljanja nadležnim institucijama na usvajanje. U revidiranoj godini donesen je novi Pravilnik o računovodstvu i organizaciji računovodstvenog informacionog sistema. Računovodstvene politike Zavoda koje su donesene 2010. godine bile su na snazi u revidiranoj godini, a nove su donesene početkom 2023. godine. Ovaj akt je najvećim dijelom usklađen sa Računovodstvenim politikama za federalne budžetske korisnike i trezor, osim u dijelu knjigovodstvenog evidentiranja potraživanja i obaveza, odnosno povezanih razgraničenja i rashoda koji se odnose na stvarne troškove nastale po osnovu međunarodnih ugovora, što je detaljnije obrazloženo u tački 6.2.1.2 Izvještaja. Također, ovaj akt nije usklađen sa Zakonom o budžetima u FBiH i Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH u dijelu koji se odnosi na primjenu modificiranog načela nastanka događaja kod knjigovodstvenog evidentiranja rashoda i obaveza po osnovu ino osiguranja. Zavod se u okviru novih Računovodstvenih politika na više mjesta poziva na međunarodne računovodstvene standarde i međunarodne standarde finansijskog izvještavanja. Bitno je napomenuti da navedeni standardi nisu primjenjivi za vanbudžetske fondove i ne predstavljaju okvir za finansijsko izvještavanje vanbudžetskih fondova. Po preporuci datoj u Pismu menadžmentu, nakon obavljene prethodne revizije, u februaru 2023. godine donesene su izmjene i dopune Pravilnika o načinu provođenja nadzora i kontrole ugovornih ustanova Zavoda u dijelu načina dostavljanja izvještaja o obavljenim kontrolama. Konstatovali smo da nije donesen interni akt o ocjenjivanju zaposlenika, niti se ocjenjivanje vrši. Navedeno nije u skladu sa Pravilnikom o provođenju finansijskog upravljanja i kontrole u javnom sektoru u FBiH. Ocjenjivanje zaposlenika predstavlja važan dio kontrolnog okruženja koji za cilj ima identificiranja nedostajućeg znanja zaposlenika, te stvaranje planova za razvoj.

Usvojeni interni akti jasno definišu postupke obrade i evidencije dokumentacije, uključujući šta se sve kontroliše, ko i u kojim fazama poslovnog procesa i kako se dokumentuje provedena kontrola. Načelo razdvajanja dužnosti osigurano je na način da se planiranje, ugovaranje i narudžbe vrše u Sektoru za planiranje i praćenje ugovora, dok se u Sektoru za trezorsko poslovanje vrši evidencija, plaćanje i kontrola računa. Različite osobe u sektorima obavljaju odobrenje transakcija, procesiranje transakcija, kontrolu nad sredstvima, korekcije knjiženja, programiranje i održavanje baza podataka.

Vlada Kantona je u aprilu 2019. godine donijela Uredbu o postupku prijema u radni odnos u javnom sektoru u Tuzlanskom kantonu¹⁰. Donesene su i tri izmjene i dopune Uredbe. Ovom Uredbom propisan je postupak prijema u radni odnos u zavodima, agencijama, direkcijama, organizacijama pod drugim nazivom, pravnim osobama sa javnim ovlaštenjima na teritoriji Kantona, grada ili općine, kao i javnim ustanovama i javnim preduzećima čiji je osnivač Kanton, grad ili općina, te u privrednim društvima u kojima Kanton, grad ili općina učestvuje sa više od 50% ukupnog kapitala osim ako posebnim propisom nije drugačije određeno. Uredbom je omogućen prijem u radni odnos bez postupka javnog oglašavanja najduže do 6 mjeseci, jednokratno u toku kalendarske godine za konkretno radno mjesto i prijem u radni odnos na određeno vrijeme najdalje do 12 mjeseci ukupno za konkretno radno mjesto za vrijeme proglašenog stanja prirodne ili druge nesreće ili epidemije zarazne bolesti u Kantonu, kao i za vrijeme vanrednog stanja u Federaciji Bosne i Hercegovine proglašenog od strane nadležnih institucija.

Zavod je po ovom osnovu u toku 2022. godine primio u radni odnos na određeno vrijeme 31 zaposlenika, od kojih su pojedini zaposlenici bili primljeni više puta tokom godine na isto radno mjesto. Svi zaposlenici su primljeni u skladu sa navedenim odredbama Uredbe. Zavod je proveo i četiri javna oglasa tokom 2022. godine putem kojih je primljeno 17 zaposlenika na neodređeno vrijeme na različite pozicije. Revizijom nismo utvrdili nepravilnosti prilikom postupka prijema zaposlenika u radni odnos u Zavodu. **Skrećemo pažnju na to da je Uredbom o postupku prijema u radni odnos u javnom sektoru u Tuzlanskom kantonu ostavljena mogućnost zapošljavanja bez provedene procedure obaveznog javnog oglašavanja, što nije u skladu sa Zakonom o radu.**

Shodno navedenom, konstatujemo da sistem finansijskog upravljanja i kontrole nije u potpunosti uspostavljen i implementiran u dijelu kontrolnog okruženja, u skladu sa Zakonom o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH i Pravilnikom o provođenju finansijskog upravljanja i kontrole u javnom sektoru u FBiH.

Izjava o fiskalnoj odgovornosti sačinjena je i dostavljena Ministarstvu za finansije Tuzlanskog kantona u skladu s članom 2. i 6. Pravilnika o obliku i sadržaju, načinu popunjavanja i predaje izjave o fiskalnoj odgovornosti.¹¹

Preporuke:

- ***Računovodstvene politike Zavoda u dijelu knjigovodstvenog evidentiranja potraživanja i obaveza, odnosno povezanih razgraničenja i rashoda koji se odnose na stvarne troškove nastale po osnovu međunarodnih ugovora o socijalnom osiguranju uskladiti sa Zakonom o budžetima u FBiH i Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH.***
- ***donijeti interni akt o ocjenjivanju, na osnovu kojeg će se vršiti redovno ocjenjivanje zaposlenika, u skladu sa Pravilnikom o provođenju finansijskog upravljanja i kontrole u javnom sektoru u FBiH.***

Organi Zavoda

Članom 9. Statuta utvrđeno je da Zavodom upravlja Upravni odbor. Upravni odbor obavlja poslove utvrđene Zakonom o Zavodu zdravstvenog osiguranja i Statutom, a ima devet članova, i to tri iz reda osiguranika, dva iz reda poslodavaca i četiri iz reda zdravstvenih radnika. Mandat Upravnog odbora je četiri godine. Vlada Kantona je 21. 12. 2021. donijela Rješenje o imenovanju Upravnog odbora Zavoda kojim je za predsjednika imenovan Muhamed Osmanović, dok su za članove imenovani: Azra Osmanović, Izudin Zahirović, Mahir Hodžić, Ramiz Glavić, Melis Muškić, Izet Jajičević, Šefik Zenunović i Sanel Pandur. Upravni odbor je obavljao poslove iz nadležnosti. U 2022. godini održao je 27 sjednica.

¹⁰ „Sl. novine Tuzlanskog kantona“ br. 4/19, 4/20, 11/20 i 5/21

¹¹ „Sl. novine FBiH“, br. 34/14

Zavodom rukovodi direktor, koji obavlja i druge poslove utvrđene Zakonom o Zavodu zdravstvenog osiguranja Tuzlanskog kantona i Statutom. Mandat direktora je četiri godine. Zavodom rukovodi Denis Husić, kojeg je rješenjem od 31. 3. 2020. godine imenovala Vlada Kantona.

Interna revizija

U skladu sa Zakonom o internoj reviziji u javnom sektoru u Federaciji BiH¹² i Pravilnikom o kriterijima za uspostavu jedinice za internu reviziju u javnom sektoru u Federaciji BiH¹³ Zavod je formirao Jedinicu za internu reviziju. Prema Pravilniku o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji poslova i radnih zadataka u Stručnoj službi Zavoda, za obavljanje interne revizije sistematizirana su tri radna mjesta: rukovodilac i tri interna revizora, koja su i popunjena.

Direktor je usvojio Strateški plan interne revizije za period 2022–2024. godine, a na osnovu njega i Godišnji plan rada interne revizije. Godišnjim planom rada interne revizije za 2022. planirano je obavljanje 13 revizija, od kojih je jedna prenesena iz prethodne godine. Objavljeno je sedam izvještaja i tri nacrti izvještaja za koje do kraja 2022. godine nije završeno usaglašavanje. Tri revizije su prenesene u Godišnji plan interne revizije za 2023. godinu. Revizija vanbolničke dijagnostike nije okončana jer je izmijenjen način odobravanja uputnica zbog uvođenja novog informacionog sistema te je potrebno preispitati ciljeve i obim revizije. Revizija rashoda i izdataka za vakcine i za nabavku testova na HIV, HCV i HBV je prebačena u plan za 2023. godinu jer su planirana sredstva iz 2022. doznačena u 2023. godini, kada se realno može pratiti realizacija programa. Revizija prihoda od doprinosa za zdravstveno osiguranje koje plaćaju nadležni organi za lica koja se nalaze u statusu socijalne potrebe je još uvijek u toku, uz proširenje planiranog obima revizije.

Sistem internih kontrola za 2022. godinu je ocijenjen kao zadovoljavajući, uz manje značajne nedostatke. Prema ocjeni interne revizije, Zavod je uspostavio adekvatan sistem internih kontrola. U izvještajima interne revizije dato je 66 preporuka, od čega su 33 realizovane, deset djelimično i 23 nisu realizovane, od čega je za četiri preporuke istekao rok provedbe, a za 19 nije protekao rok provedbe. Jedinica interne revizije Zavoda je uspostavila registar i redovno vrši praćenje realizacije preporuka datih u izvještajima. Također, sačinjava se i godišnja informacija o statusu i realizaciji datih preporuka po izvještajima o obavljenim internim revizijama.

Godišnji izvještaj interne revizije za 2022. godinu je, u skladu s članom 18. Zakona o internoj reviziji, dostavljen Centralnoj harmonizacijskog jedinici.

Prevenција korupcije

Vlada Kantona je 2021. godine donijela Strategiju za borbu protiv korupcije u Tuzlanskom kantonu za period 2021–2024. godine i Akcioni plan za provedbu Strategije protiv korupcije 2021–2024. godine. Akcionim planom utvrđeni su zadaci svih institucija u Kantonu, uključujući i javne ustanove. Zavod je donio Pravilnik za borbu protiv korupcije 2013. godine, a 2018. Plan integriteta. Upravni odbor Zavoda je 31. 1. 2022. donio Odluku o imenovanju Tima za borbu protiv korupcije u Zavodu, a 26. 12. 2022. Odluku o izmjeni Odluke o imenovanju Tima za borbu protiv korupcije. Postupajući po preporuci iz pisma menadžmentu, imenovani Tim je proveo aktivnosti te je 10. 1. 2023. godine dostavio prijedlog Plana borbe protiv korupcije u Zavodu zdravstvenog osiguranja Tuzlanskog kantona sa Akcionim planom za period 2021–2024. godine timu za prevenciju korupcije Vlade Kantona na mišljenje i saglasnost za usvajanje. Do okončanja revizije Zavod nije dobio povratnu informaciju po navedenom.

¹² „Sl. novine FBiH“, br. 47/08 i 101/16

¹³ „Sl. novine FBiH“, br. 49/20

5. PLANIRANJE I IZVJEŠTAVANJE

5.1 Izrada i donošenje finansijskog plana i plana poslovanja

Upravni odbor je u decembru 2021. godine donio Finansijski plan Zavoda i Odluku o izvršavanju Finansijskog plana Zavoda za 2022. godinu, na koje je Skupština Kantona dala saglasnost.

Prema odredbama člana 15. i 27. Zakona o budžetima u FBiH, Zavod je bio dužan da, nakon što Upravni odbor usvoji, do 15. 8. 2021. godine dostavi Ministarstvu zdravstva Tuzlanskog kantona (u daljnjem tekstu: resorno Ministarstvo) Prijedlog finansijskog plana za 2022. godinu. Prijedlog finansijskog plana, sa Odlukom o izvršavanju finansijskog plana, resorno ministarstvo trebalo je dostaviti Vladi Kantona do 15. 10. 2021. godine, koja ga nakon razmatranja treba dostaviti Skupštini kantona do 5. 11. 2021. godine. **Međutim, Finansijski plan Zavoda za 2022. godinu i Odluku o izvršavanju finansijskog plana Zavoda za 2022. godinu Upravni odbor usvojio je tek 1. 12. 2021, te je upućen resornom Ministarstvu tek 2. 12. 2021. godine. Finansijski plan, na prijedlog Vlade Kantona, usvojila je Skupština Kantona 22. 12. 2021. godine.**

Procedurama za izradu finansijskog plana Zavoda utvrđeni su neophodni dokumenti za njegovu izradu koji se sačinjavaju do septembra. Imajući u vidu da je Zavod bio obavezan prijedlog finansijskog plana dostaviti resornom Ministarstvu do 15. augusta, rokovi za izradu pojedinih dokumenata iz Procedura nisu bili utvrđeni adekvatno, odnosno nisu bili usklađeni sa odredbama Zakona o budžetima u FBiH. Primjenom Procedura za izradu finansijskog plana, prijedlog finansijskog plana nije mogao biti sačinjen i dostavljen resornom Ministarstvu u zakonom utvrđenim rokovima.

Kao što je navedeno u tački 4. Izvještaja, u augustu 2022. godine donesena je nova Procedura za izradu Finansijskog plana koja je usaglašena sa odredbama Zakona o budžetima u FBiH. Uvidom u dostavu prijedloga finansijskog plana i Odluke o izvršenju finansijskog plana Zavoda za 2023. godinu resornom Ministarstvu, utvrdili smo da su ovi dokumenti dostavljeni 1. 9. 2022. godine.

Finansijskim planom su planirani prihodi u iznosu od 281.644.175 KM, rashodi i kapitalni izdaci u iznosu od 296.720.986 KM, te angažman sredstava viška prihoda nad rashodima i sredstava rezerve iz ranijeg perioda u iznosu od 15.076.811 KM. Izmjenama i dopunama finansijskog plana prihodi su uvećani na 294.720.045 KM, rashodi i kapitalni izdaci uvećani na 306.694.007 KM, dok je pokriće razlike planirano iz sredstava viška prihoda nad rashodima iz ranijeg perioda u iznosu od 11.973.962 KM. Najznačajnije uvećanje rashoda i izdataka nastalo je zbog uvećanja planiranih izdataka za ugovorenu zdravstvenu zaštitu (cca 6,4 mil. KM) i uvećanja rashoda za naknade plaća zbog privremene spriječenosti za rad (3 mil. KM). Strukturu planiranih prihoda i primitaka čine prihodi od poreza (289.853.045 KM), neporezni prihodi (4.867.000 KM) i angažovana sredstva viška prihoda nad rashodima i sredstva rezerve iz ranijeg perioda (11.973.962 KM). Strukturu planiranih rashoda i izdataka čine: izdaci za materijal, sitan inventar i usluge (270.579.281 KM), tekući transferi (19.416.000 KM), kapitalni izdaci (9.782.275 KM), plaće, naknade troškova zaposlenih i doprinosi (5.916.451 KM) i sredstva tekuće rezerve (1.000.000 KM).

Sredstva rezervi se u skladu sa članom 106. Zakona o zdravstvenom osiguranju Zavod održavaju na zadovoljavajućem nivou.

Planiranje i knjigovodstveno evidentiranje rashoda po osnovu pruženih usluga hitne zdravstvene zaštite inostranim osiguranicima na osnovu međunarodnih ugovora o socijalnom osiguranja (965.468 KM) nije izvršeno u skladu s kontnim planom koji je dio Pravilnika o knjigovodstvu budžeta u FBiH. Naime, usluge nastale po osnovu pruženih usluga hitne zdravstvene zaštite inostranim osiguranicima na osnovu međunarodnih ugovora o socijalnom osiguranju ne mogu se planirati na poziciji tekućih transfera, jer predstavljaju ugovorene i druge posebne usluge.

Zavod je sačinio Strateški plan za period 2022–2024. godine. Godišnji program rada Upravni odbor usvojio je u decembru 2021. godine.

Strateški plan Zavoda za period 2022–2024. godine je usvojen, ali ne sadrži finansijske projekcije. Također, nije uspostavljen sistem izvještavanja o realizaciji ciljeva utvrđenih strateškim planom, a samim tim ne vrši se nadzor nad provođenjem strateškog plana.

Preporuke:

- *izdatke nastale po osnovu pruženih usluga hitne zdravstvene zaštite inozemnim osiguranicima na osnovu međunarodnih ugovora o socijalnom osiguranja planirati i iskazivati u okviru ugovorenih i drugih posebnih usluga, u skladu s Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH;*
- *uspostaviti sistem izvještavanja o realizaciji ciljeva utvrđenih strateškim planom, s ciljem obavljanja nadzora nad provođenjem strateškog plana, u skladu sa Pravilnikom o provođenju finansijskog upravljanja i kontrole u javnom sektoru u FBiH.*

5.2 Izvještavanje

Sačinjen je Izvještaj o izvršenju finansijskog plana Zavoda za 2022. godinu, kao i Izvještaj o radu stručne službe Zavoda, koje je Upravni odbor usvojio 27. 2. 2023. godine, u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH. Ovi izvještaji dostavljeni su resornom Ministarstvu na daljnje postupanje.

6. FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI

Zavod je sačinio Godišnje finansijske izvještaje i dostavio ih nadležnim organima i institucijama u skladu sa važećim propisima i u utvrđenom roku.

U Analizi iskaza (tekstualni dio) obrazloženo je izvršenje finansijskog plana u skladu s Pravilnikom o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH, osim u dijelu analiza obaveza. Naime, u ovom dokumentu su samo djelimično obrazložene uslovne obaveze.

Upravni odbor usvojio je Godišnji obračun Zavoda za 2022. godinu 27. 2. 2023, u skladu sa članom 10. Statuta.

6.1 GODIŠNJI IZVJEŠTAJ O IZVRŠENJU BUDŽETA

6.1.1 Prihodi i primici

U Godišnjem izvještaju o izvršenju budžeta iskazani su prihodi i primici u iznosu od 306.208.479 KM.

Strukturu prihoda i primitaka čine: prihodi od poreza (301.478.359 KM), neporezni prihodi (4.719.250 KM), primici od prodaje stalnih sredstava (8.556 KM) i primljeni transferi (2.314 KM).

6.1.1.1 Prihodi od poreza

Prihodi Zavoda najvećim dijelom ostvaruju se uplatom doprinosa za zdravstveno osiguranje, u skladu sa Zakonom o zdravstvenom osiguranju i Zakonom o doprinosima.¹⁴

Prihodi od doprinosa iskazani su u iznosu od 301.478.359 KM. Njihova struktura je sljedeća: od doprinosa na plaće i iz plaća (275.732.968 KM), od doprinosa za zdravstveno osiguranje radnika na radu u inostranstvu (10.591.641 KM), od doprinosa za nezaposlena lica za koje je obveznik obračuna i uplate doprinosa kantonalna služba za zapošljavanje (5.467.037 KM), od doprinosa za penzijsko i invalidsko osiguranje (5.152.407 KM), od doprinosa za zdravstveno osiguranje iz primitaka od druge samostalne djelatnosti i povremenog samostalnog rada (2.129.755 KM), od doprinosa nosioca osiguranja za koje su obveznici uplate doprinosa nadležni organi za osobe koje se nalaze u statusu socijalne potrebe (1.112.670 KM), od doprinosa za zdravstveno osiguranje boraca i članova njihovih porodica (562.367 KM), od doprinosa za dobrovoljno zdravstveno osiguranje (522.844 KM) i od doprinosa za nosioce osiguranja kojima je priznat izbjeglički status (206.670 KM).

¹⁴ „Sl. novine FBiH“, br. 35/98, 54/00, 16/01, 31/01, 01/02, 17/06, 14/08, 91/15, 104/16

U Kantonu je na 31. 12. 2022. godine na zdravstveno osiguranje bilo prijavljeno 391.338 osiguranih lica, od čega je 269.834 osiguranika – nosilaca osiguranja¹⁵ (68,95%) i 121.504 članova porodica osiguranika (31,05%). U odnosu na 2021. godinu, broj osiguranih lica manji je za 1,27%.

U skladu sa članom 18. Zakona o zdravstvenom osiguranju, kantonalni zavodi zdravstvenog osiguranja obavezni su organizovati praćenje ostvarivanja i korištenja prava iz obaveznog zdravstvenog osiguranja, praćenje uplata i potrošnje, po obveznicima doprinosa, kao i drugih sredstava i lično za svakog osiguranika. Kontrolu obračuna i uplate doprinosa vrši Porezna uprava FBiH, u skladu sa Zakonom o doprinosima i Zakonom o jedinstvenom sistemu registracije, kontrole i naplate doprinosa. Kako je prezentovano, Zavod je u proteklom periodu inicirao saradnju sa Poreznom upravom FBiH u pogledu razmjene informacija i zajedničkog djelovanja, kako bi naplata doprinosa za obavezno zdravstveno osiguranje bila uspješnija, ali saradnja nije na zadovoljavajućem nivou. Porezna uprava FBiH ne dostavlja Zavodu ni kopije Sporazuma o obročnoj otplati duga koje je zaključila s poreznim obveznicima.

Preporuka:

- **poduzimati aktivnosti prema Poreznoj upravi u FBiH kako bi se utvrdio način blagovremene razmjene podataka s ciljem omogućavanja praćenja naplate doprinosa za obavezno zdravstveno osiguranje po zaključenim sporazumima o obročnoj otplati dugovanja.**

6.1.2 Rashodi, izdaci i finansiranje

U Godišnjem izvještaju o izvršenju budžeta iskazani su rashodi i izdaci u ukupnom iznosu od 300.737.046 KM.

Strukturu rashoda i izdataka, s indeksima ostvarenja čine: rashodi zdravstvene zaštite u iznosu od 266.374.437 KM (89%), tekući transferi i drugi tekući rashodi u iznosu od 18.935.318 KM (6%), kapitalni izdaci u iznosu od 9.391.363 KM (3%) i rashodi i izdaci Stručne službe Zavoda u iznosu od 6.035.928 KM (2%).

6.1.2.1 Rashodi i izdaci stručne službe

Rashodi i izdaci Stručne službe Zavoda iskazani su u iznosu od 6.035.928 KM i čine 2% ukupnih rashoda i izdataka Zavoda. Strukturu rashoda i izdataka Stručne službe Zavoda čine plaće i naknade troškova zaposlenih (4.958.551 KM), doprinosi poslodavca i ostali doprinosi (462.751 KM), Izdaci za materijal sitan inventar i usluge (614.626 KM).

6.1.2.1.1. Plaće i naknade troškova zaposlenih

Plaće i naknade troškova zaposlenih iskazane u iznosu od 4.958.551 KM odnose se na bruto plaće i naknade plaća (4.141.914 KM), te naknade troškova zaposlenih (816.637 KM).

Obračun plaća i naknada zaposlenika vrši se u skladu s odredbama Pravilnika o radu koji je donesen 10. 6. 2021. godine, kao i njegovim izmjenama i dopunama, kojima je utvrđeno da se plaća sastoji od: osnovne plaće, dijela plaće po osnovu radnog učinka, dijela plaće po osnovu minulog rada, dodatka na plaću i naknade plaće. Osnovna plaća je najniži novčani iznos koji je poslodavac dužan isplatiti radniku za rad sa punim radnim vremenom za posao odgovarajuće grupe složenosti, normalne uslove i rezultate rada. Osnovna plaća je proizvod najniže neto satnice prije oporezivanja (2,61 KM), koeficijenta složenosti poslova koje radnik obavlja i ostvarenog fonda radnih sati. Pravilnikom o radu je utvrđeno da poslodavac može isplatiti i veću satnicu u skladu s raspoloživim sredstvima. Neto satnica je u 2022. godini iznosila 2,70 KM. Pravilnikom o radu Zavoda utvrđeni su minimalni koeficijenti za četiri platna razreda i rasponi koeficijenata po grupama složenosti u okviru prethodno utvrđenih platnih razreda. Tabela prikaz pojedinačnih koeficijenata poslova i radnih zadataka, sastavni je dio Pravilnika o radu. Osnovna plaća radnika uvećava se za svaku godinu radnog staža za 0,6% po osnovu minulog rada, s tim da ukupno povećanje ne može biti više od 20%.

¹⁵ Osobe u radnom odnosu, samostalni poduzetnici, primaoci penzije, nezaposlene osobe, osiguranici prijavljeni na dobrovoljno zdravstveno osiguranje, osiguranici za koje uplatu doprinosa treba da vrši nadležno resorno ministarstvo, ino osiguranici, ino penzioneri.

Revizorskim uzorkom smo obuhvatili obračun i isplatu plaća i naknada za april, august i decembar 2022. godine, te smo utvrdili sljedeće:

Obračun plaće direktora vršio se u skladu sa Zakonom o plaćama i naknadama izabranih dužnosnika, nosilaca izvršnih funkcija i savjetnika u organima zakonodavne i izvršne vlasti Tuzlanskog Kantona¹⁶ i Odlukom o utvrđivanju osnovice za obračun plaće izabranih dužnosnika, nosilaca izvršnih funkcija i savjetnika u organima zakonodavne i izvršne vlasti Tuzlanskog kantona. Osnovica je najveći dio godine iznosila 404 KM, a plaća direktora 2.727 KM.

Najviša neto plaća isplaćena u 2022. godini iznosila je 2.972 KM, najniža 681 KM, dok je prosječna neto plaća iznosila 1.539 KM.

Pravilnikom o radu Zavoda utvrđeno je da puno radno vrijeme iznosi 40 sati sedmično i raspoređuje se na pet radnih dana, od ponedjeljka do petka. Radno vrijeme počinje u 7:30 h, a završava u 16:00 h. Svi radnici imaju pravo na dnevni odmor u trajanju od 30 minuta, koji se ne ubraja u radno vrijeme. Zavod je 11. 3. 2021. godine donio i Procedure o vođenju evidencije o radnom vremenu i kontroli radnog vremena u Zavodu koje su usklađene s odredbama Pravilnika o sadržaju i načinu vođenja evidencije o radnicima i drugim licima angažovanim na radu.¹⁷ Evidencije o radnom vremenu vode se u skladu sa Procedurama Zavoda kao i u skladu s odredbama Pravilnika o sadržaju i načinu vođenja evidencije o radnicima i drugim licima angažovanim na radu.

Naknade troškova zaposlenih iskazane su u iznosu od 816.637 KM, a najvećim dijelom se odnose na naknade za topli obrok (360.448 KM), posebne naknade za praznike (199.760 KM), prevoz na posao (122.780 KM), regres za godišnji odmor (88.020 KM), pomoć u slučaju smrti i ostalih bolesti (27.182 KM) i otpremnine (17.064 KM).

Naknada za topli obrok iskazana je u iznosu od 360.448 KM. U skladu s Pravilnikom o radu, radnicima je isplaćivana naknada u dnevnom iznosu od 1% od prosječne neto plaće isplaćene u Federaciji BiH, prema posljednjim objavljenim podacima Federalnog zavoda za statistiku. Visina naknade za topli obrok je u 2022. godini utvrđena posebnim Odlukama direktora za svaki mjesec.

Posebne naknade isplaćene su u iznosu od 199.760 KM. Isplaćena je jednokratna naknada zaposlenicima na osnovu Uredbe o pomoći stanovništvu usljed rasta indeksa potrošačkih cijena.¹⁸ Uredbom je utvrđeno da poslodavac može izvršiti isplatu jednokratne pomoći zaposleniku u visini do 1.080 KM. Po ovom osnovu je isplaćena naknada za 162 zaposlenika u ukupnom iznosu od 174.960 KM U skladu sa Pravilnikom o radu poslodavac može istovremeno svim radnicima u tekućoj godini isplatiti naknadu za vjerske i državne praznike, u skladu s raspoloživim sredstvima. Naknade su isplaćivane u vrijednosti od 50 KM, u skladu s odredbama Pravilnika, a na osnovu odluka direktora.

Naknada za prevoz iskazana je u iznosu od 122.780 KM. Radnik ima pravo na troškove prijevoza na posao i s posla u visini autobuske mjesečne karte registrovanog prevoznika na datoj relaciji, ukoliko je udaljenost mjesta rada od mjesta stanovanja najmanje dva kilometra. Pravo na troškove prijevoza utvrđivalo se donošenjem pojedinačnih rješenja uz prilaganje dokaza o mjestu prebivališta i cijeni mjesečne karte prijevoznika.

Naknada za regres iskazana je u iznosu od 88.020 KM. Pravilnikom o radu je utvrđeno pravo na isplatu naknade za regres u visini od 50% prosječne neto plaće ostvarene u FBiH prema posljednjim objavljenim podacima Federalnog zavoda za statistiku ukoliko poslodavac nije u prethodnoj godini ostvario veći višak rashoda i izdataka u odnosu na ukupna sredstva. Naknada za regres je isplaćena u pojedinačnom iznosu od 540 KM, što je za 3 KM više od iznosa utvrđenog Pravilnikom o radu. Na navedeni iznos od 3 KM su uplaćeni porezi i doprinosi. Pravilnikom o radu je također utvrđeno da radnik koji ne stekne prava na minimalno 20 dana godišnjeg odmora, već po jedan dan za svaki navršeni mjesec rada, ima pravo na regres srazmjerno broju dana godišnjeg odmora. Naknada za regres je isplaćena za 164 zaposlenika od čega 162 zaposlenika steklo pravo na puni iznos regresa, a dva zaposlenika na srazmjernan dio prema ostvarenom broju dana godišnjeg odmora.

¹⁶ „Sl. novine Tuzlanskog kantona“, br. 11/15

¹⁷ „Sl. novine FBiH“, br. 92/16

¹⁸ „Sl. novine FBiH“, br. 55/22, 77/22, 86/22

Otpremnine su iskazane u iznosu od 17.064 KM. Radnik ima pravo na otpremninu, i to prilikom odlaska u penziju u iznosu od četiri prosječne plaće ostvarene u FBiH prema posljednjem objavljenom podatku Federalnog zavoda za statistiku ili u iznosu od četiri prosječne plaće radnika za posljednja tri mjeseca ako je to povoljnije za radnika. Naknade su isplaćivane u skladu s odredbama Pravilnika o radu.

6.1.2.1.2. Izdaci za materijal, sitan inventar i usluge

Izdaci za materijal, sitan inventar i usluge iskazani su u iznosu od 614.626 KM, a najvećim dijelom odnose se na: komunikaciju i komunalne usluge (176.790 KM), ugovorene i druge posebne usluge za Stručnu Službu (165.900 KM), nabavka materijala i sitnog inventara (106.076 KM), izdatke za energiju (83.626 KM), izdatke za tekuće održavanje (47.892 KM), usluge prevoza registracije i goriva (10.958 KM) i izdatke za osiguranje, platni promet i bankarske usluge (8.113 KM).

6.1.2.2 Rashodi zdravstvene zaštite

Rashodi operativnih programa zdravstvene zaštite i zdravstvenog osiguranja iznose 266.374.437 KM, od čega su najznačajniji rashodi neposredne zdravstvene zaštite (212.422.686 KM), rashodi lijekova (45.159.923 KM) i rashodi za ortopedska i druga pomagala (6.399.726 KM).

6.1.2.2.1. Rashodi neposredne zdravstvene zaštite

Rashodi neposredne zdravstvene zaštite iskazani su u iznosu od 212.422.686 KM. Struktura rashoda zdravstvene zaštite je sljedeća: rashodi primarne zdravstvene zaštite (96.704.634 KM), rashodi bolničke zdravstvene zaštite (113.238.723 KM) i rashodi javno-zdravstvene djelatnosti (2.479.329 KM).

- **Program zdravstvene zaštite i ugovaranje pružanja usluga zdravstvene zaštite**

Program zdravstvene zaštite iz obaveznog zdravstvenog osiguranja za područje Kantona (u daljnjem tekstu: Program zdravstvene zaštite) je osnov za finansiranje neposredne zdravstvene zaštite za osigurana lica Zavoda. Jedinostvenom metodologijom kojom se bliže utvrđuju kriteriji i mjerila za zaključivanje ugovora između nadležnog zavoda zdravstvenog osiguranja i zdravstvene ustanove (u daljnjem tekstu: Jedinствена metodologija) utvrđeno je da se Program zdravstvene zaštite donosi za svaku godinu, i to najkasnije do kraja augusta tekuće godine za narednu godinu. Također, utvrđeno je da Program zdravstvene zaštite utvrđuju nadležni zavodi zdravstvenog osiguranja uz prethodnu saglasnost nadležnih ministarstava.

Odlukom Vlade Kantona o utvrđivanju osnova, kriterija i mjerila za zaključivanje ugovora o pružanju zdravstvene zaštite iz obaveznog zdravstvenog osiguranja za 2022. godinu¹⁹ utvrđeno je da Program izrađuje Zavod za javno zdravstvo Tuzlanskog kantona (u daljnjem tekstu: ZZJZ) na osnovu važećih standarda i normativa, dopunjeno stavovima resornog Ministarstva. Zaključenim ugovorom o pružanju usluga iz javnozdravstvene djelatnosti od interesa za obavezno zdravstveno osiguranje, koji je Zavod zaključio sa ZZJZ-om, ugovoreno je da će ZZJZ sačiniti Program zdravstvene zaštite o pružanju zdravstvenih usluga za svaku djelatnost zdravstvene zaštite po nivoima i po općinama za osigurana lica Kantona.

Odredbama ugovora utvrđeno je da je ZZJZ obavezan Program zdravstvene zaštite sačiniti do 25. 8. tekuće za narednu godinu. Zavod je u septembru 2021. godine dostavio ZZJZ-u urgenciju da se Program zdravstvene zaštite za 2022. godinu dostavi u što kraćem roku. **ZZJZ je Zavodu dostavio Program zdravstvene zaštite tek 24. 11. 2021. godine, što nije u skladu sa odredbama Ugovora.** Upravni odbor Zavoda je istog dana donio Odluku o usvajanju Programa zdravstvene zaštite.

Shodno navedenom, konstatujemo da Program zdravstvene zaštite za 2022. godinu nije usvojen u skladu sa Jedinственом методологijом којом се ближе utvrđuju kriteriji i mjerila za zaključivanje ugovora između nadležnog zavoda zdravstvenog osiguranja i zdravstvene ustanove.

¹⁹ „Sl. novine Tuzlanskog kantona“, br. 1/22

Napominjemo da je Program zdravstvene zaštite za 2023. godinu sačinjen i dostavljen Zavodu 24. 8. 2022. godine, te da je Upravni odbor Zavoda istog dana donio odluku o njegovom usvajanju.

Programom zdravstvene zaštite utvrđene su potrebe zdravstvene zaštite iz obaveznog zdravstvenog osiguranja, kao i dodatni kriteriji i posebni programi. Dodatni kriteriji uvršteni su u Program zdravstvene zaštite na osnovu Plana i programa mjera za unapređenje zdravstvene zaštite iz obaveznog zdravstvenog osiguranja za područje Kantona za 2022. godinu, koji je donijelo resorno Ministarstvo. Sve vrste zdravstvene zaštite iskazane su po općinama i u bodovima. Odluku o novčanoj vrijednosti boda za finansiranje Programa zdravstvene zaštite u 2022. godini donio je Upravni odbor 1. 12. 2021. godine, kojom je vrijednost boda utvrđena u iznosu od 1,16581 KM. Vrijednost boda utvrđena je stavljanjem u odnos ukupnih finansijskih sredstava koja se zdravstvenim ustanovama isplaćuju na mjesečnoj osnovi (199.817.046 KM) i ukupne vrijednosti Programa zdravstvene zaštite izraženog u bodovima (171.397.608 KM). Upravni odbor je 14. 7. 2022. godine donio Odluku o izmjeni Odluke o novčanoj vrijednosti boda za finansiranje Programa zdravstvene zaštite kojom je vrijednost boda utvrđena u iznosu od 1,18351 KM.

Vlada Kantona je u decembru 2021. godine donijela Odluku o utvrđivanju osnova, kriterija i mjerila za zaključivanje ugovora o pružanju zdravstvene zaštite iz obaveznog zdravstvenog osiguranja za 2022. godinu. Ovom Odlukom utvrđene su osnove, opći i posebni kriteriji, mjerila za zaključivanje ugovora za pružanje zdravstvene zaštite, subjekti ugovaranja, program zdravstvene zaštite, finansiranja zdravstvene zaštite, postupak ugovaranja, realizacija ugovora, monitoring, evaluacija, nadzor i kontrola ugovora o pružanju zdravstvene zaštite. Odlukom su utvrđeni sljedeći subjekti ugovaranja sa Zavodom: zdravstvene ustanove odnosno privatni zdravstveni radnici (bez obzira na oblik vlasništva), zdravstvene ustanove apotekarske djelatnosti i privatne apoteke, ustanove socijalne zaštite i ZZJZ. Utvrđeno je i da se zdravstvena zaštita ugovara kroz postupak dodjele ugovora u skladu sa Zakonom o zdravstvenoj zaštiti, Zakonu o zdravstvenom osiguranju, te propisima donesenim na osnovu ovih zakona, Jedinstvenom metodologijom, propisima o sistemu poboljšanja kvaliteta, sigurnosti i o akreditaciji u zdravstvu, kao i propisima o javnim nabavkama BiH.

Nakon provedene javne nabavke, za realizaciju programa zdravstvene zaštite početkom januara 2022. godine zaključeni su ugovori sa 13 domova zdravlja, za sve općine sa područja Kantona; JZU Univerzitetski klinički centar Tuzla (u daljnjem tekstu: JZU UKC Tuzla); JZU Opća bolnica „Dr. Mustafa Beganović“ Gračanica; JZU Centar za fizikalnu medicinu, rehabilitaciju i banjsko liječenje „Ilidža“ Gradačac; PZU Specijalna bolnica „Plava medical group“ sa poliklinikom Tuzla, PZU Poliklinika „Vaše zdravlje“ Tuzla, ZU SB MIB Tuzla, PZU Medical Irac Tuzla, PZU Ginekološka poliklinika „Korak do života“ dr. Tinjić Tuzla, ZZJZ, 55 apoteka; Ordinacijom porodične medicine „Dr. Azabagić“ Tuzla; Ordinacijom porodične medicine „Dr. Djedović“ Tuzla i dr.

Skrećemo pažnju na to da se program zdravstvene zaštite za najveći dio zdravstvenih usluga ne finansira na način da zdravstvenim ustanovama usluge plaćaju po jedinici usluge, kako je trenutno i utvrđeno važećim zakonskim i ostalim propisima u FBiH. Finansiranje se vrši u jednakim mjesečnim tranšama, što je definisano ugovorom između Zavoda i zdravstvenih ustanova.

- **Rashodi primarne zdravstvene zaštite**

Rashodi primarne zdravstvene zaštite iskazani su u iznosu od 96.704.634 KM, a odnose se na primarnu opću zdravstvenu zaštitu (45.806.303 KM), porodičnu medicinu (36.935.096 KM), konsultativno-specijalističku zdravstvenu zaštitu vanbolničkog nivoa (9.553.236 KM) i farmaceutske usluge (4.409.999 KM). Primarna zdravstvena zaštita provodi se u 13 domova zdravlja i šest privatnih ordinacija porodične medicine sa kojima su zaključeni ugovori. Zaključenim ugovorima sa zdravstvenim ustanovama ugovoreno je mjesečno plaćanje u visini do 1/12 naknade na račun zdravstvene ustanove, najkasnije do 25. u mjesecu za protekli mjesec, u dva ili više dijelova. Provedenom revizijom smo konstatovali da se mjesečno plaćanje vršilo u nekoliko dijelova, u toku tekućeg mjeseca.

Rashodi porodične medicine planirani su u iznosu od 37.138.974 KM, a realizovani u iznosu od 36.935.096 KM. Sa privatnim ordinacijama porodične medicine zaključeni su ugovori o pružanju zdravstvene zaštite iz porodične medicine. Ugovoren je osnov za obračun naknade za izvršene ugovorene usluge na osnovu kapitacije – plaćanja po osiguranom licu. Iznos kapitacije utvrđen je u bodovima i u KM, za svaku dobnu skupinu posebno. Ugovoreno je i izvršeno plaćanje timova porodične medicine na bazi mjesečnog obračuna naknade, a na osnovu broja registrovanih osiguranih lica u timu porodične medicine, prema evidencijama Zavoda, na posljednji dan u mjesecu, a u skladu sa ugovorenim sredstvima i kretanjima prihoda Zavoda.

Rashodi ostalih djelatnosti primarne zdravstvene zaštite planirani su u iznosu od 48.814.560 KM, a realizovani u iznosu od 45.806.303 KM.

Razlike između ugovorene i realizovane vrijednosti finansijskih sredstava nastale su zbog umanjena finansijskih sredstava po osnovu ugovorenog rizika propisivanja lijekova (21.521 KM), po osnovu izvršenih redovnih kontrola, odnosno retaksacije recepata (144.822 KM), te utvrđivanja neregularnosti koju je vršila komisija za lijekove (45.792 KM). Umanjenje po osnovu ugovorenog rizika propisivanja lijekova vršeno je na osnovu Odluke Upravnog odbora o utvrđivanju visine učešća ugovornih zdravstvenih ustanova i timova porodične medicine privatne prakse u prekoračenju u potrošnji lijekova sa Pozitivne liste lijekova Kantona za 2022. godinu kojom je prvobitno bilo utvrđeno da je ovo učešće 10% od utvrđenog prekoračenja potrošnje. Izmjenom i dopunom ove Odluke učešće zdravstvenih ustanova smanjeno je na 1%.

Farmaceutske usluge odnose se na naknade za izdavanje lijekova na recept, a iskazane su u iznosu od 4.409.998 KM. Odlukom o utvrđivanju vrijednosti jedinice farmaceutske usluge za 2022. godinu utvrđena je naknada za farmaceutske usluge po receptu u iznosu od 1,50 KM. Nakon usvajanja Finansijskog plana, zaključeni su ugovori sa apotekama kojima je utvrđeno da se naknada plaća na sve recepte bez obzira da li se izdaje lijek koji u cijelosti plaća Zavod ili lijek koji Zavod plaća djelimično, u iznosu od 1,50 KM.

- **Rashodi bolničke zdravstvene zaštite**

Rashodi bolničke zdravstvene zaštite realizovani su u iznosu od 113.238.723 KM, a odnose se na konsultativno-specijalističku zdravstvenu zaštitu bolnički nivo (40.171.496 KM), bolničku zdravstvenu zaštitu sekundarnog nivoa (45.668.050 KM), bolničku zdravstvenu zaštitu tercijarnog nivoa (22.529.185 KM), bolničku i vanbolničku dijagnostiku (4.613.447 KM) i biomedicinski potpomognutu oplodnju (256.546 KM).

U tabeli su prikazane najznačajnije ugovorene i realizovane vrijednosti finansijskih sredstava za bolničku zdravstvenu zaštitu:

u KM

Zdravstvena ustanova	Ugovorena vrijednost	Realizacija 31. 12. 2022.
JZU Univerzitetski klinički centar Tuzla	99.860.998	98.874.080
konsultativno-specijalistička zdravstvena zaštita bolničkog nivoa	36.990.267	36.965.170
bolnička zdravstvena zaštita sekundarnog nivoa	40.341.546	40.082.872
bolnička zdravstvena zaštita tercijarnog nivoa	22.529.185	21.826.038
JZU Opća bolnica Gračanica	6.039.349	6.019.556
konsultativno-specijalistička zdravstvena zaštita bolničkog nivoa	2.750.866	2.749.765
bolnička zdravstvena zaštita sekundarnog nivoa	3.288.483	3.269.791
UKUPNO	105.900.347	104.893.636

Finansiranje se vrši u jednakim mjesečnim tranšama, što je definisano ugovorom između Zavoda i zdravstvenih ustanova. Provedenom revizijom utvrđeno je da je manja realizacija u odnosu na ugovorene vrijednosti nastala jer su se mjesečne tranše umanjivale na osnovu odluka i rješenja Zavoda. Zavod je ove akte donosio na osnovu zahtjeva osiguranih lica koja su ugovorene usluge radila u drugim zdravstvenim ustanovama, jer ih u tom momentu iz različitih razloga nisu mogla obaviti u ugovorenim zdravstvenim ustanovama.

- **Deficitarne usluge**

U okviru rashoda neposredne zdravstvene zaštite planirani su rashodi deficitarnih usluga u iznosu od 500.000 KM, koji nisu realizirani tokom 2022. godine.

Program deficitarnih usluga utvrđen je Stavom za izradu planskih dokumenata za 2022. godinu Ministarstva zdravstva Kantona kao jedan od posebnih programa koji će se finansirati putem sredstava obaveznog zdravstvenog osiguranja u 2022. godini. Stavom je utvrđeno da se Program deficitarnih usluga planira u visini do 500.000 KM, a Listu deficitarnih usluga za 2022. godinu će utvrditi Ministarstvo zdravstva Kantona, kao i doktrinarne pristupe za njihovu realizaciju. U skladu sa Stavom, u Finansijskom planu Zavoda planirana su sredstva za Program deficitarnih usluga. Odlukom Vlade Kantona o utvrđivanju osnova, kriterija i mjerila za zaključivanje ugovora o pružanju zdravstvene zaštite iz obaveznog zdravstvenog osiguranja za 2022. godinu utvrđeno je da Ministarstvo zdravstva Kantona utvrđuje Listu deficitarnih usluga. Ministarstvo je ovu Odluku donijelo u junu 2022. godine. Prema dobivenim informacijama od zdravstvenih ustanova, dio usluga koje su utvrđene kao deficitarne u međuvremenu se počeo pružati u JZU UKC Tuzla, te se daljnji postupak utvrđivanja cijena i ugovaranja odnosio na usluge PET CT, MRI SPEKTROSKOPIJA, MRI SRCA I MRI 3T. Zavod je, uz saglasnost Ministarstva, utvrdio maksimalne cijene koje će se priznavati za navedene usluge. Ministarstvo je u septembru 2022. godine dalo saglasnost Zavodu za pokretanje postupka ugovaranja deficitarnih usluga za 2022. godinu, na osnovu čega je pokrenut postupak javne nabavke za dodjelu ugovora za pružanje deficitarnih usluga. U decembru 2022. godine Zavod je zaključio okvirne sporazume sa odabranim dobavljačima. Međutim, kao što je navedeno, nije bilo realizacije ovih usluga do kraja revidirane godine.

- **Monitoring, evaluacija, i nadzor i kontrola**

Monitoring, evaluacija i kontrola izvršenja ugovora uređeni su Jedinostvenom metodologijom, Pravilnikom o načinu provođenja nadzora i kontrole ugovornih ustanova Zavoda i Odlukom o utvrđivanju osnova, kriterija i mjerila, koju je donijela Vlada Kantona. Navedenim aktima nije jasno propisano ko vrši monitoring i evaluaciju ugovorenih programa i zdravstvenih usluga, dok je jasno utvrđeno da nadzor i kontrolu vrši Zavod.

Odlukom je utvrđeno da se za ocjenu ostvarivanja ugovorenih programa i zdravstvenih usluga bilo kojeg vida zdravstvene zaštite vrši kontinuirano monitoring i evaluacija. Monitoringom se prati izvršavanje ugovorenog obima i sadržaja Programa zdravstvene zaštite o pružanju zdravstvenih usluga, regulišu i mjere zdravstveni ishodi, rezultati, kvalitet, efikasnost i pravičnost. Evaluacija podrazumijeva: ocjenu do kojeg stepena su ostvareni definisani ciljevi i efektivnost, ocjenu načina postizanja ostvarenih rezultata efektivnosti i utvrđivanje odnosa između postignutih efekata, poduzetih mjera i utrošenih sredstava, odnosno postignute efikasnosti. Zavod je nadzor i kontrolu ugovornih zdravstvenih ustanova po osnovu poštivanja ugovornih obaveza u smislu pružanja zdravstvene zaštite i provedbe prava iz zdravstvenog osiguranja vršio u skladu sa važećim Pravilnikom o načinu provođenja nadzora i kontrole ugovornih ustanova Zavoda.

Zaključenim ugovorom o pružanju usluga iz javnozdravstvene djelatnosti od interesa za obavezno zdravstveno osiguranje između Zavoda i ZZJZ-a za 2022. godinu utvrđena je obaveza ZZJZ-a da vrši kontinuirano provođenje procesa monitoringa, evaluacije, kao i utvrđivanje prijedloga pokazatelja za ocjenu ostvarivanja programa zdravstvene zaštite za svaki vid zdravstvene zaštite posebno, u skladu sa utvrđenim ciljevima i izabranim modelom finansiranja zdravstvene zaštite na Kantonu. Ovim ugovorom nije definisana obaveza i rokovi sačinjavanja izvještaja o obavljenom monitoringu i evaluaciji.

ZZJZ je sačinio i 18. 10. 2022. Zavodu dostavio Izvještaj o izvršenju ugovorenih usluga za prvih šest mjeseci 2022. godine. Do okončanja revizije konačan izvještaj o realizaciji ugovorenih zdravstvenih usluga za 2022. godinu nije bio završen.

Preporuka:

- **obavezu i rokove izvještavanja o obavljenom monitoringu i evaluaciji ostvarivanja programa zdravstvene zaštite urediti Ugovorom sa Zavodom za javno zdravstvo Tuzlanskog kantona.**

6.1.2.2.2. Rashodi lijekova

Izdaci za lijekove iskazani su u iznosu od 45.159.923 KM, od čega se 42.252.043 KM odnosi na rashode finansiranja i sufinansiranja lijekova sa Pozitivne liste lijekova Kantona.

Vlada Kantona je u maju donijela Uredbu o lijekovima koji se finansiraju iz obaveznog zdravstvenog osiguranja. Uredbom su uređeni način i postupak donošenja listi lijekova Kantona, posebni programi lijekova, kao i način propisivanja lijekova na recept koji se finansiraju iz obaveznog zdravstvenog osiguranja i ampulirani lijekovi. Liste lijekova su:

- a) Pozitivna lista lijekova Kantona (lijekovi koji se propisuju i izdaju na recept na teret sredstava obaveznog zdravstvenog osiguranja) i
- b) Lista lijekova u bolničkoj zdravstvenoj zaštiti (lijekovi koji se primjenjuju u zdravstvenim ustanovama Kantona na teret sredstava obaveznog zdravstvenog osiguranja).

Postupak sačinjavanja i predlaganja pozitivne liste lijekova, odnosno revizija, obavlja se jednom godišnje. Također, vrši se periodična revizija saglasno rokovima utvrđenim u Odluci o listi lijekova obaveznog zdravstvenog osiguranja FBiH. U skladu sa odredbama Uredbe, obaveze Zavoda su da:

- a) kontroliše i prati propisivanje lijekova po ugovornim apotekama iz svoje nadležnosti;
- b) prati i kontroliše izdavanje lijekova po ugovornim apotekama iz svoje nadležnosti;
- c) prati i kontroliše potrošnju lijekova po osiguranim licima i
- d) kontroliše izvršavanje obaveza ugovornih apoteka.

Propisivanje lijekova sa pozitivne liste lijekova vrše ovlašteni porodični ljekari u primarnoj zdravstvenoj zaštiti, ovlašteni ljekari medicine i ovlašteni ljekari stomatologije. Ovlaštenja za propisivanje lijekova daje direktor Zavoda. Uredbom su propisani uslovi u kojima direktor Zavoda može oduzeti ovlaštenje za propisivanje lijekova. U toku 2022. godine direktor Zavoda nije oduzimao ovlaštenja ljekarima za propisivanje lijekova. Prema datom obrazloženju, slučajevi oduzimanja šifri su se dešavali u ranijem periodu, ali su se pokazali kao neučinkoviti jer ljekari nisu trpjeli druge posljedice, a sav teret propisivanja lijekova u tom slučaju morali su preuzimati ostali ljekari u ustanovi. Ovlašteni ljekari mogu propisivati lijekove i po preporuci specijaliste određene grane medicine. Uredbom je utvrđeno i da se izdavanje lijekova u ugovornim apotekama vrši uz predocjenje zdravstvene legitimacije odnosno e-legitimacije.

Do 24. 5. 2022. godine na snazi je bila i primjenjivala se Odluka o pozitivnoj listi lijekova Kantona donesena u 2019. godini.²⁰ Tokom 2022. dva puta je donesena nova pozitivna lista. Pozitivna lista lijekova²¹ sadrži dodatne podatke o zaštićenim nazivima lijekova, nazivu proizvođača lijeka i indikacije uz smjernice za propisivanje pojedinih grupa lijekova na teret sredstava Zavoda. Odluku o Pozitivnoj listi lijekova čine:

A lista lijekova – lijekovi sa učešćem Zavoda u cijeni lijeka od 100%, odnosno lijekovi za koje nije moguće utvrđivati učešće osiguranika u nabavci lijekova;

B lista lijekova – lijekovi sa učešćem Zavoda u procentualnom iznosu od 25%, 35%, 50% i 100%.

Na osnovu Odluke o utvrđivanju osnova, kriterija i mjerila, koju je donijela Vlada Kantona, Zavod je objavio javni poziv za dostavu ponuda za zaključivanje ugovora za pružanje farmaceutskih usluga izdavanja lijekova sa Pozitivne liste lijekova Kantona i lijekova koji se finansiraju po posebnim programima u 2022. godini. Ugovori za 2022. godinu potpisani su sa onim apotekama koje su ispunjavale uslove i koje su dostavile traženu dokumentaciju utvrđenu javnim pozivom.

²⁰ „Sl. novine Tuzlanskog kantona“, br. 13/19, 1/20, 3/20, 11/20, 12/20, 13/20, 2/21, 10/21, 13/21 i 28/21

²¹ „Sl. novine Tuzlanskog kantona“, br. 18/22

U skladu sa ugovorima, a na osnovu ispostavljenih računa apoteka, Zavod je vršio plaćanje obaveza za izdate lijekove ugovornim apotekama na osnovu recepata koje su propisivali ovlašteni ljekari. Apoteke su se obavezale da će voditi dnevnu evidenciju izdatih lijekova sa šiframa zdravstvene ustanove u kojoj je propisan recept, šiframa ovlaštenog ljekara koji je propisao recept, JMB osiguranog lica, šiframa bolesti po MKB (oznaka oboljenja), šiframa lijeka po ATC, šiframa apoteke koja je izdala lijek na recept i imenom i prezimenom magistra farmacije koji je izdao lijek na recept. Provedenom revizijom utvrdili smo da se ove evidencije vode elektronski, a Zavod ima uvid u sve navedene podatke.

Zavod posjeduje bazu podataka koja omogućava praćenje realizacije lijekova po osiguranom licu, lijeku, ovlaštenom ljekaru medicine, odnosno stomatologije ili preporuci specijaliste određene grane medicine koji je inicirao propisivanje lijeka, domu zdravlja u kojem je propisan recept, receptu (rednom broju i datumu propisivanja recepta), ugovornoj apoteci u kojoj je lijek izdat, datumu izdavanja recepta i po pojedinačnoj fakturi u koju je lijek/recept uvršten.

Procedurom o realizaciji lijekova sa Pozitivne liste lijekova, retaksaciji recepata, formalnoj i računskoj provjeri, te knjigovodstvenom evidentiranju računa za izdate lijekove (u daljnjem tekstu: Procedura o realizaciji lijekova), koju je donio direktor Zavoda 2018. godine, propisan je način fakturisanja lijekova kao i vrste kontrole koje se provode u Zavodu (obrada računa za izdate lijekove, kontrola podataka iz rekapitulacije i dostavljenih recepata, retaksacija recepata, kontrola i knjigovodstveno evidentiranje računa, izrada knjižnih obavijesti te plaćanje računa). Provedenom revizijom konstatovali smo da se propisane kontrole obavljaju.

Pored kontrole propisane Procedurom o realizaciji lijekova, Zavod je 2021. godine imenovao Komisiju za kontrolu i praćenje propisivanja lijekova na teret sredstava Zavoda čiji je zadatak da vrši:

- kontrolu i praćenje propisivanja lijekova po ovlaštenim ljekarima i ugovornim zdravstvenim ustanovama, kao i ugovornim privatnim praksama;
- praćenje i kontrolu izdavanja lijekova po ugovornim apotekama;
- praćenje i kontrolu potrošnje lijekova po osiguranim licima;
- kontrolu izvršavanja obaveza ugovornih apoteka.

Po osnovu rada ove komisije izvršeno je umanjeње ugovorene vrijednosti plaćanja zdravstvenim ustanovama u ukupnom iznosu od 45.792 KM zbog utvrđenih nepravilnosti u propisivanju lijekova.

Također, Komisija za kontrolu i praćenje propisivanja lijekova na teret sredstava Zavoda u 2022. godini izvršila je kontrolu propisivanja ovlaštenih ljekara JZU Dom zdravlja Lukavac, nakon uočenih određenih nepravilnosti kroz aplikaciju e-Recept. Uočene nepravilnosti odnose se na: propisivanje terapije osiguranim licima koja nisu imala posjetu ljekaru u 2022. godini, propisivanje terapije osiguranim licima koji istu uopšte ne koriste, niti imaju potrebne dijagnoze za propisanu terapiju, propisivanje terapije osiguranim licima koja nije zavedena odnosno upisana u zdravstvenom kartonu, niti ima upisane posjete osiguranika ljekaru na datum propisivanja recepta.

Svi sporni recepti realizovani su u istoj ugovornoj apoteci. Zavod je prijavu zloupotrebe pri propisivanju lijekova dostavio odjeljenju kriminalističke policije PU Lukavac. Prema dobivenim informacijama, Zavod će po završetku istrage poduzeti radnje u skladu sa rezultatima istrage.

6.1.2.2.3. Ortopedska i druga medicinska pomagala

Izdaci za ortopedsku i druga medicinska pomagala iskazani su u iznosu od 6.399.726 KM. Vlada Kantona je u maju donijela Uredbu o ostvarivanju prava na ortopedsku i druga pomagala iz obaveznog zdravstvenog osiguranja.²² Uredbom su utvrđeni obim, način i postupak ostvarivanja prava na ortopedsku i druga pomagala iz Jedinstvene liste ortopedskih i drugih pomagala. Jedinstvenom listom utvrđena je vrsta pomagala, indikacije za sticanje prava na pomagala, rokovi korištenja i visina učešća Zavoda. Ukoliko je cijena ortopedskog pomagala veća od utvrđenog učešća Zavoda, razliku u cijeni pomagala snosi pacijent. Ukoliko je cijena ortopedskog pomagala manja od utvrđenog učešća, Zavod apoteci/ortopedskoj kući plaća stvarnu cijenu pomagala.

²² Do maja 2022. godine na snazi je bila Uredba o obimu, načinu i postupku ostvarivanja prava na ortopedsku pomagala koja se mogu propisivati u okviru obaveznog zdravstvenog osiguranja („Sl. novine Tuzlanskog kantona br. 13/18)

Uredbom je utvrđeno da evaluaciju liste vrši jednom godišnje komisija Zavoda, a može podrazumijevati uvrštavanje novih pomagala, ukidanjem pomagala sa liste, promjenom indikacija i usaglašavanjem učešća Zavoda u cijeni pomagala. Ovlašteni ljekar daje prijedlog za ortopedsko i druga pomagala na propisanom obrascu, a Zavodu se ovi obrasci dostavljaju na odobravanje. Pravno odnosno fizičko lice koje se bavi isporukom/izradom pomagala nakon izrade, odnosno uručivanja pomagala potvrđuje da je isporuka izvršena, a osigurano lice potvrđuje prijem pomagala svojim potpisom i datumom prijema. Za pomagala za koja je listom utvrđeno da je potrebna provjera funkcionalnosti, ovlašteni ljekar vrši provjeru pomagala u roku od 30 dana od dana uručivanja pomagala osiguranom licu. Provedenom revizijom konstatovali smo da je procedura koja se provodi, a odnosi se na način i postupak ostvarivanja prava na ortopedska pomagala u skladu sa odredbama Uredbe.

Kontrola propisivanja i odobravanja potvrda za ortopedska pomagala vršena je u Sektoru za kontrolu prava iz zdravstvenog osiguranja. Kontrole koje se vrše su: da li je pomagalo propisano osobi koja ima status osiguranika, da li je osiguraniku prethodno propisivano i odobravano to ortopedsko pomagalo, da li se propisivanje uklapa u rokove trajanja predviđene Odlukom o listi ortopedskih i drugih pomagala, da li je prilikom propisivanja priložena potrebna medicinska dokumentacija predviđena listom ortopedskih i drugih pomagala, da li osiguranik ispunjava uslove (medicinska stanja i dijagnoze) za odobravanje ortopedskog pomagala.

Zavod kontinuirano vrši evaluaciju Jedinствене liste ortopedskih i drugih pomagala. Direktor je u junu 2022. godine imenovao komisiju za evaluaciju. U skladu sa donesenim Uputstvom o radu ove komisije, koje je donio direktor Zavoda, komisija je bila dužna da u skladu sa datim prijedlozima i sugestijama i ispravkama sačini konačan prijedlog Liste koji se dostavlja na usvajanje Upravnom odboru. Po usvajanju prijedloga od Upravnog odbora, isti se dostavlja Ministarstvu zdravstva Tuzlanskog kantona na dalji postupak donošenja. Zadaci komisije su između ostalog da prati zahtjeve zainteresovanih strana te u skladu s potrebama osiguranih lica i planiranim sredstvima za tu namjenu u finansijskom planu Zavoda vrši evaluaciju liste. Također Komisija je obavezna pratiti stanje na tržištu i usaglašavati učešće Zavoda u cijeni pomagala. Tokom svoga rada Komisija je redovno sačinjavala zapisnike o svom radu. Komisija je sačinila evaluaciju, a Zavod je resornom Ministarstvu 21. 12. 2022. godine dostavio Nacrt Odluke o jedinstvenoj listi ortopedskih i drugih pomagala. Vlada Kantona je 23. 12. 2022. godine donijela novu Odluku o listi ortopedskih i drugih pomagala.

6.1.2.3 Tekući transferi i drugi tekući rashodi

Tekući transferi i drugi tekući rashodi iskazani su u iznosu od 18.935.318 KM, a najvećim dijelom se odnose na naknade plaće zbog privremene spriječenosti za rad na teret zdravstvenog osiguranja (14.799.984 KM), ostali transferi za zdravstvo – transferi zdravstvenim institucijama (2.026.694 KM) i program sufinansiranja hemodijalize (1.849.950 KM).

Tekući transferi po osnovu naknade plaće zbog privremene spriječenosti za rad iskazani su u iznosu 14.799.984 KM. Na teret zdravstvenog osiguranja u 2022. godini Zavod je refundirao plaće u iznosu od 10.240.694 KM i pripadajuće doprinose za penzijsko i invalidsko osiguranje u iznosu od 4.559.290 KM. Refundirani iznos je za 2.302.925 KM ili 18,43% viši u odnosu na isti period prethodne godine. Povećanje rashoda po ovom osnovu je posljedica povećanja najniže plaće na nivou FBiH sa 420 KM na 543 KM, potpisivanja novih kolektivnih ugovora u određenim granama, te inflacije u BiH koja je dovela do povećanja plaća.

Zakonom o zdravstvenom osiguranju je utvrđeno da osiguranici imaju pravo na naknadu plaće za vrijeme privremene spriječenosti za rad u zakonom utvrđenim slučajevima. Članom 57. Zakona o zdravstvenom osiguranju utvrđeno je da se naknada plaće u vezi s korištenjem zdravstvene zaštite isplaćuje na teret kantonalnog zavoda zdravstvenog osiguranja. Pravilnikom o naknadi plaće za vrijeme privremene spriječenosti za rad²³ na teret sredstava Zavoda zdravstvenog osiguranja Tuzlanskog kantona utvrđeni su uslovi, način i postupak utvrđivanja prava. Naknada plaće obračunava se u visini od 80% od osnovice za naknadu, a osnovicu za naknadu plaće čini plaća isplaćena osiguraniku za mjesec koji prethodi mjesecu u kojem je nastupila privremena spriječenost za rad.

²³ „Sl. novine Tuzlanskog kantona“, br. 7/22

Iznimno, a u skladu s odredbama Zakona o zdravstvenom osiguranju naknada plaće iznosi 100% od osnovice za naknadu i to a) za vrijeme privremene spriječenosti za rad zbog bolesti i komplikacija prouzrokovanih trudnoćom i porođajem i b) za vrijeme privremene spriječenosti za rad zbog transplantacije živog tkiva i organa u korist druge osobe. Zavod vrši povrat isplaćene naknade u roku od 45 dana od dana prijema urednog zahtjeva za povrat. Kontrola privremene spriječenosti za rad se obavlja u skladu sa Uputstvom o kontroli privremene spriječenosti za rad.²⁴ Plan rada komisije za obavljanje kontrole je donesen 24. 1. 2022. godine i planirano je 10 kontrola u različitim zdravstvenim ustanovama, a obavljeno je 11 kontrola (10 redovnih i jedna vanredna kontrola). U Izvještajima o obavljenim kontrolama su utvrđene određene nepravilnosti kao što su da pojedini zdravstveni kartoni nisu uredno vođeni, ne sadrže sve podatke, anamneze, kliničke preglede, upisane dijagnoze, šifre bolesti i dr., da za pojedine pacijente dužina privremene spriječenosti za rad na osnovu utvrđene dijagnoze nije u skladu s Pravilnikom o postupku i kriterijima za utvrđivanje privremene spriječenosti za rad. Za sve utvrđene nepravilnosti su date preporuke Komisije zdravstvenim ustanovama.

Ostali transferi za zdravstvo – transferi zdravstvenim institucijama se u najvećem dijelu odnose na sredstva dodijeljena po osnovu Programa dodjele bespovratnih sredstava za pokriće dijela troškova bolničkog liječenja oboljelih od bolesti COVID-19 za 2022. godinu u iznosu od 1.000.000 i stvarne troškove za liječenje nastale po osnovu pruženih usluga hitne zdravstvene zaštite inozemnim osiguranicima na osnovu međunarodnih ugovora o socijalnom osiguranja u iznosu od 965.468 KM.

Upravni odbor Zavoda je 7. 11. 2022. godine donio Program dodjele bespovratnih sredstava za pokriće dijela troškova bolničkog liječenja oboljelih od bolesti COVID-19 na koji je Vlada Kantona 8. 11. 2022. godine dala saglasnost. Ugovor o prenosu sredstava po Programu je zaključen sa JZU UKC Tuzla 9. 11. 2022. godine. Sredstva su dodijeljena JZU UKC Tuzla u dvije tranše po 500.000 KM u skladu s Programom i Ugovorom. JZU UKC Tuzla je bio dužan izvršiti pravdanje sredstava putem Izvještaja do 31. 1. 2023. godine što je i učinjeno 25. 1. 2023. godine.

Obračun stvarnih troškova nastalih po osnovu pruženih usluga hitne zdravstvene zaštite inostranim osiguranicima na osnovu međunarodnih ugovora o socijalnom osiguranja vrši se u skladu s međunarodnim bilateralnim ugovorima/sporazumima o socijalnom osiguranju koje je Bosna i Hercegovina zaključila s drugim državama, te odredbama Pravilnika o uslovima i postupku ostvarivanja zdravstvene zaštite u inostranstvu.²⁵ Zavod je iskazao rashode po ovom osnovu u iznosu od 965.468 KM. U skladu s Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH²⁶ na kontu tekućih transfera i drugih tekućih rashoda evidentiraju se sva nepovratna davanja za tekuće svrhe, odnosno nepovratna davanja koja nisu data u svrhu nabavke kapitalne imovine.

Usluge nastale po osnovu pruženih usluga hitne zdravstvene zaštite inostranim osiguranicima na osnovu međunarodnih ugovora o socijalnom osiguranja nisu planirane na odgovarajućoj poziciji jer predstavljaju ugovorene i druge posebne usluge. Navedeni način planiranja i posljedično knjigovodstvenog evidentiranja ovih usluga u okviru tekućih transfera ima za posljedicu precijenjene rashode po osnovu tekućih transfera i potcijenjene rashode ugovorenih usluga na datum bilansa. Preporuku u vezi navedenog dali smo u tački 5.1 Izvještaja.

Konstatujemo da je iskazani iznos rashoda po ovom osnovu priznat u momentu plaćanja obračuna zdravstvenim ustanovama, a ne kada Zavod zaprimi obračun od zdravstvene ustanove za pružene usluge liječenja. Od ukupnog iznosa od 965.486 samo se 184.970 KM odnosi na rashode nastale po obračunima za 2022. godinu, dok se preostalih 780.517 KM odnosi na rashode prema obračunima iz prethodnih godina. Prema odredbama Zakona o budžetima u FBiH priznavanje prihoda i primitaka, te rashoda i izdataka zasniva se na modificiranom računovodstvenom principu nastanka događaja. Prihodi i primici priznaju se u onom periodu kada su mjerljivi i raspoloživi, odnosno kada su uplaćeni na račun. Rashodi i izdaci priznaju se na osnovu nastanka poslovnog događaja (obaveze) i u izvještajnom periodu na koji se odnose nezavisno od plaćanja.

²⁴ „Sl. novine Tuzlanskog kantona“, br. 17/17

²⁵ „Sl. novine FBiH“, br. 31/02

²⁶ „Sl. novine FBiH“, br. 60/14

Konstatujemo da ovakav način evidentiranja rashoda nije u skladu s odredbama Zakona o budžetima u Federaciji Bosne i Hercegovine što je imalo za posljedicu da je Zavod knjiženjem u momentu plaćanja obračuna zdravstvenim ustanovama evidentirao iznose koji se odnose na prethodne godine (780.517 KM) kao i da određeni obračuni zdravstvenih ustanova koji se odnose na 2022. godinu nisu evidentirani na rashodima jer još uvijek nisu plaćeni zdravstvenim ustanovama (456.675 KM).

Shodno navedenom, pri priznavanju rashoda za 2022. godinu Zavod nije primjenjivao modificirano načelo nastanka događaja, što nije u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH, a što je za posljedicu imalo iskazane rashode prethodnih godina u iznosu od 780.517 KM i neiskazane rashode koji se odnose na 2022. godinu u iznosu od 456.675 KM, odnosno precijenjene rashode za 2022. godinu za 323.842 KM. Navedeno je imalo uticaja i na finansijski rezultat za 2022. godinu.

Preporuka:

- ***rashode i obaveze evidentirati u skladu sa modificiranim računovodstvenim principom nastanka događaja, shodno odredbama Zakona o budžetima u Federaciji Bosne i Hercegovine.***

Zavod je po osnovu transfera za **Program sufinansiranja troškova hemodijalize** iskazao rashode u iznosu od 1.849.950 KM. Upravni odbor Zavoda je 29. 12. 2021. donio Program sufinansiranja troškova hemodijalize za 2022. godinu. Ovim programom se propisuje način realizacije utvrđenih sredstava za sufinansiranje troškova hemodijalize zdravstvenim ustanovama koje pružaju usluge hemodijalize osiguranim licima Zavoda kantona na ime sufinansiranja dijela troškova koji nisu pokriveni sredstvima Federalnog fonda solidarnosti. Zavod je objavio Javni poziv 31. 12. 2021. godine za zdravstvene ustanove za zaključivanje ugovora po Programu sufinansiranja troškova hemodijalize za 2022. godinu. Pravo učešća imaju sve zdravstvene ustanove koje pružaju usluge hemodijalize osiguranim licima Zavoda na osnovu ugovora sa Federalnim zavodom zdravstvenog osiguranja i reosiguranja (u daljem tekstu: FZZOIR), a koje su od resornog ministarstva zdravstva dobile odobrenje da ispunjavaju propisane uslove u pogledu kadra, prostora i opreme, odnosno da ispunjavaju i druge zakonom propisane uslove za obavljanje navedene djelatnosti. Ugovor će se dodijeliti svim zdravstvenim ustanovama koje dostave svoje prijave i ispunje uslove iz Javnog poziva. Resorno Ministarstvo je 7. 1. 2022. godine dalo saglasnost na zaključivanje ugovora za 2022. godinu sa ustanovama: JZU Dom zdravlja Živinice, JZU Opća bolnica „Dr. Mustafa Beganović“ Gračanica, JZU UKC Tuzla i Županijska bolnica Orašje. Zavod vrši plaćanja na osnovu dostavljene fakture i izvještaja za pružene usluge hemodijalize zdravstvenoj ustanovi u iznosu od 50 KM po usluzi u roku od 30 dana od dana prijema fakture sa izvještajem o pruženim hemodijalizama.

6.1.2.4 Izdaci za nabavku stalnih sredstava

Izdaci za nabavku stalnih sredstava iskazani su u iznosu od 9.391.363 KM. Najvećim dijelom se odnose na nabavku softvera – programa u iznosu od 8.848.267 KM, nabavku kompjuterske opreme u iznosu od 420.441 KM, rekonstrukciju zgrade 67.792 KM i nabavku motornog vozila 49.533 KM.

Izdaci za nabavku softvera – programa najvećim dijelom odnose se na nabavku integrisanog zdravstvenog informacionog sistema zdravstvenih ustanova i Zavoda zdravstvenog osiguranja Tuzlanskog kantona i nadogradnju postojećeg sistema (8.787.487 KM). U skladu sa Zaključkom Vlade Kantona od 21. 5. 2020. godine Zavod je imenovan za nosioca aktivnosti procesa uspostave i razvoja integrisanog zdravstvenog informacionog sistema. Zaključkom je utvrđeno i da će se ova nabavka finansirati iz sredstava rezerve Zavoda. Također, Finansijskim planom Zavoda utvrđeno je da će se ova nabavka finansirati iz sredstava rezerve Zavoda. Provedena je javna nabavka i sklopljeni su ugovori s najpovoljnijim dobavljačima. Prema članu 13. Zakona o zdravstvenoj zaštiti, Kanton obezbjeđuje sredstva za vršenje osnivačkih prava nad zdravstvenim ustanovama čiji je osnivač, koja obuhvataju investicijsko ulaganje i investicijsko i tekuće održavanje zdravstvenih ustanova – prostora, medicinske i nemedicinske opreme i prevoznih sredstava, te informatizaciju zdravstvene djelatnosti, u skladu sa planom i programom mjera zdravstvene zaštite za područje kantona koji utvrđuje Vlada kantona, na prijedlog kantonalnog ministra.

Ovim članom Zakona nije predviđeno osiguranje sredstava za ove namjene u finansijskom planu Zavoda zdravstvenog osiguranja Kantona, već bi se sredstva za te namjene trebala osigurati u budžetima kantona, u skladu sa planom i programom mjera zdravstvene zaštite za područje kantona koji utvrđuje Vlada na prijedlog resornog ministra. Navedeno nije u skladu sa članom 5. Zakona o zdravstvenom osiguranju jer je u njemu propisano da se obveznim zdravstvenim osiguranjem osiguravaju osiguranicima i članovima porodice osiguranika prava na korištenje zdravstvene zaštite i prava na novčane naknade i pomoći u skladu sa ovim Zakonom.

Izdaci za nabavku kompjuterske opreme najvećim dijelom se odnose na nabavku kompjuterske opreme za potrebe informatizacije (179.204 KM) i na nabavku računara i računarske opreme za potrebe stručne službe Zavoda (114.357 KM).

Preporuka:

- ***poduzeti aktivnosti da se kapitalna ulaganja finansiraju iz sredstava budžeta Kantona, a ne iz sredstava Zavoda, odnosno doprinosa za zdravstveno osiguranje, u skladu sa članom 13. Zakona o zdravstvenoj zaštiti.***

6.1.3 Finansijski rezultat

U finansijskim izvještajima Zavod je iskazao izvršenje prihoda i primitaka u iznosu od 306.208.479 KM i rashoda i izdataka u iznosu od 300.737.046 KM. Pozitivan finansijski rezultat za 2022. godinu iskazan je u iznosu od 5.471.433 KM.

Zavod je angažovao i sredstva rezerve ostvarena u prethodnim periodima u iznosu od 9.263.051 KM za finansiranje nabavke integrisanog zdravstvenog informacionog sistema zdravstvenih ustanova i Zavoda i nadogradnju postojećeg sistema, što je detaljnije pojašnjeno u tački 6.1.2.4 Izvještaja.

U finansijskim izvještajima Zavoda iskazani su rashodi i izdaci prethodnog obračunskog perioda u iznosu od 780.517 KM, a rashodi i izdaci tekućeg obračunskog perioda u iznosu od 456.675 KM nisu iskazani (što je detaljnije obrazloženo u tački 6.1.2.3 Izvještaja). Navedeno je imalo uticaja na finansijski rezultat za 2022. godinu.

U finansijskim izvještajima za 2022. godinu neraspoređeni višak prihoda nad rashodima iskazan je u iznosu od 37.981.275 KM. Osim navedenih nalaza koji su uticali na iskazivanje finansijskog rezultata u Godišnjem izvještaju o izvršenju budžeta za 2022. godinu, obavljenom revizijom konstatovano je da u finansijskim izvještajima Zavoda nisu iskazani rashodi prethodnog obračunskog perioda u iznosu od 2.038.469 KM, te da nisu iskazani rashodi tekućeg obračunskog perioda u iznosu od 456.675 KM, što ukupno iznosi 2.495.144 KM. Navedeno je imalo uticaja na ukupan finansijski rezultat (akumulirani višak prihoda nad rashodima u Bilansu stanja). Navedeno je detaljnije obrazloženo u tački 6.2.1.3 Izvještaja.

Odlukom Upravnog odbora o usvajanju godišnjeg obračuna Zavoda za 2022. godinu od 27. 2. 2022. godine utvrđeno je da će se višak prihoda nad rashodima za 2022. godinu u iznosu od 14.734.484 KM (koji uključuje višak prihoda nad rashodima za 2022. u iznosu od 5.471.433 KM i realizovanu rezervu u iznosu od 9.263.051 KM) evidentirati u korist izvora sredstava rezervi.

6.2 BILANS STANJA

6.2.1 Gotovina, kratkoročna potraživanja, razgraničenja i zalihe

Gotovina, kratkoročna potraživanja, razgraničenja i zalihe iskazane su u iznosu od 75.520.291 KM, a čine ih: novčana sredstva (58.869.862 KM), kratkoročna potraživanja (13.440.718 KM), finansijski i obračunski odnosi sa drugim povezanim licima (2.505.953 KM), kratkoročni plasmani (700.000 KM) i kratkoročna razgraničenja (3.758 KM).

Iznos gotovine, kratkoročnih potraživanja, razgraničenja i zaliha je u tekućoj godini veći za 25% nego u prethodnom obračunskom periodu. Postupajući po preporuci iz Pisma menadžmentu Zavod je izvršio evidentiranje potraživanja i razgraničenih prihoda za paušalne naknade kao i potraživanja za stvarne troškove inostranim osiguranicima na osnovu međunarodnih ugovora o socijalnom osiguranju u bilansnu evidenciju, koje su prethodno evidentirane u vanbilansnoj evidenciji.

6.2.1.1 Novčana sredstva

Novčana sredstva iskazana su u iznosu od 58.869.862 KM. Zavod ima otvoren jedan depozitni, osam transakcijskih računa na kojima se vodi 56.785.381 KM i dva namjenska računa na kojima se vode sredstva tekuće rezerve²⁷ (1.375.261 KM) i namjenska sredstva za kapitalne izdatke (709.220 KM). Svi računi se vode kod UniCredit banke d.d. Mostar.

Upravni odbor je 29. 12. 2021. godine donio Politiku investiranja raspoloživih novčanih sredstava Zavoda zdravstvenog osiguranja Tuzlanskog kantona za 2022. godinu. Odluka o investiranju raspoloživih novčanih sredstava za 2022. godinu donesena je 15. 2. 2022. godine, kojom su utvrđena raspoloživa novčana sredstva za investiranje u 2022. godini u iznosu od 28.000.000 KM. Javni poziv je objavljen 15. 2. 2022. godine, a 16. 3. 2022. je poništen. Dostavljena je jedna ponuda od Sberbanke BH d.d. Sarajevo koja je u tom periodu prolazila kroz promjenu vlasničke strukture zbog objave sankcija koje se odnose na kapital banke povezane s Ruskom Federacijom. Zavod je 20. 4. 2022. godine ponovo objavio Javni poziv za izbor banaka za investiranje novčanih sredstava koji je proveden. Konstatovali smo da je Zavod u toku 2022. godine, u skladu sa Zakonu o investiranju javnih sredstava²⁸, po prethodno provedenom javnom pozivu, zaključio Ugovor o nenamjenskom oročenom depozitu na sedam dana u iznosu od 700.000 KM i ugovor o nenamjenskom oročenom depozitu na period od 13 mjeseci u iznosu od 6.300.000 KM sa Nova Banka A.D. Banja Luka, koji je evidentiran i iskazan u okviru dugoročnih plasmana.

6.2.1.2 Kratkoročna potraživanja

Kratkoročna potraživanja iskazana su u iznosu od 13.440.718 KM, a najvećim dijelom se odnose na potraživanja za paušalne naknade (13.223.378 KM) i po osnovu regresnih postupaka (163.912 KM).

Potraživanja za paušalne naknade se odnose na potraživanja od država s kojima BiH ima zaključene ugovore o socijalnom osiguranju. Potraživanja za paušalne naknade se u najvećem dijelu odnose na potraživanja od Hrvatske (9.521.898 KM) i Austrije (1.614.338 KM). U navedenom iznosu potraživanja nisu evidentirana ona za 2022. godinu, s obzirom na to da podatke o visini mjesečnog paušala za svaku ugovornu državu kantonalni zavodi dobivaju od FZZOIR-a, pri čemu se ovi podaci ne dostavljaju na vrijeme. Zavod je 6. 2. 2023. poslao IOS-e FZZOIR-u kako bi usaglasili navedeno stanje potraživanja. Međutim, FZZOIR je konstatovao kako postoje neslaganja koja će biti predmet daljnjeg usaglašavanja. Nije navedeno u kojem iznosu su konstatovana neslaganja, te je Zavod 6. 3. 2023. poslao dopis za održavanje sastanka na kojem bi se izvršilo usaglašavanje potraživanja i obaveza po ovom osnovu.

Postupajući po Pismu rukovodstvu Zavod je uknjižio potraživanja po osnovu regresnih postupaka. Direktor Zavoda je u januaru 2022. godine donio Proceduru za provođenje postupaka naknade štete. Ovim internim aktom uređen je postupak naknade štete Zavoda od strane osiguravajućeg društva, poslodavca osiguranog lica Zavoda, osiguranog lica Zavoda, lica koja su prouzrokovala bolest, povredu ili smrt osiguranog lica, te nadležnog organa penzijskog i invalidskog osiguranja. Potraživanja se evidentiraju po osnovu ispostavljenog zahtjeva za naknadu štete osiguravajućem društvu. Zahtjev se podnosi na osnovu ispostavljene fakture za usluge liječenja pacijenta koje Zavod plaća zdravstvenoj ustanovi. Evidentirana potraživanja se odnose na vrijednost regresnih postupaka za koje je Zavod podnio zahtjeve za naplatu osiguravajućim kućama, a koji nisu okončani.

²⁷ Ostatak sredstava zakonske rezerve vodi se na jednom od transakcijskih računa.

²⁸ „Sl. novine FBiH“, br. 77/04 i 48/08

6.2.1.3 Finansijski i obračunski odnosi s drugim povezanim licima

Finansijski i obračunski odnosi s drugim povezanim jedinicama iskazani su u iznosu od 2.505.953 KM. Obavljenom revizijom konstatovano je da su u okviru ove pozicije evidentirana i iskazana potraživanja za stvarne troškove u skladu s međunarodnim ugovorima o socijalnom osiguranju u iznosu od 2.495.144 KM. Računovodstvenim politikama Zavoda koje su donesene 9. 2. 2023. godine utvrđeno je da se na poziciji 161300 – Potraživanja u okviru organa i organizacija evidentiraju obračunata potraživanja Zavoda prema državama ugovornicama, a koja se realizuju preko FZZOIR-a kao organa za vezu. Potraživanja se evidentiraju po otpremanju FZZOIR-u, a na teret kratkoročnih razgraničenja 391300. Po naplati potraživanja po osnovu obračuna stvarnih troškova zatvaraju se potraživanja iskazana na poziciji 161300. Kratkoročna razgraničenja se zatvaraju po naplati potraživanja na način da se dio sredstava od 20% knjiži u korist prihoda perioda, a razlika od 80% na obaveze prema zdravstvenim ustanovama koje su pružile usluge u ranijim periodima,²⁹ što nije u skladu sa članom 76. Zakona o budžetima u FBiH, prema kojem se priznavanje prihoda i primitaka, te rashoda i izdataka zasniva na modificiranom računovodstvenom načelu nastanka događaja. Računovodstvenim politikama za federalne budžetske korisnike i trezor utvrđeno je da se na kontima glavne kategorije 160000 – Finansijski i obračunski odnosi sa drugim povezanim jedinicama evidentiraju interna potraživanja između federalnih budžetskih korisnika. Također je definisano da su vanbudžetski fondovi (federalni i kantonalni) dužni donijeti svoje računovodstvene politike, koje u cilju ispunjenja uslova za osiguranje provođenja jedinstvenih računovodstvenih procedura na teritoriji Federacije BiH, ne smiju odstupati od zakona i drugih propisa i ovih računovodstvenih politika. Preporuku u vezi s navedenim dali smo u tački 4. Izvještaja. Također, kontnim planom koji je dio Pravidnika o knjigovodstvu budžeta u FBiH predviđeno je da se potraživanja evidentiraju u okviru konta 131 – Kratkoročna potraživanja.

Odredbe Računovodstvenih politika Zavoda nisu usklađene sa Zakonom o budžetima u FBiH i Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH u dijelu koji se odnosi na knjigovodstveno evidentiranje rashoda i obaveza po osnovu inoosiguranja i klasifikacije potraživanja po ovom osnovu. Zavod nema povezanih jedinica, nije u sistemu trezora i navedena potraživanja nemaju karakteristike internih potraživanja, zbog čega nema osnova da se evidentiraju i iskazuju u okviru Finansijskih i obračunskih odnosa s drugim povezanim jedinicama. Navedeno je za posljedicu imalo da su kratkoročna potraživanja potcijenjena za najmanje 2.495.144 KM, dok su potraživanja po osnovu finansijskih i obračunskih odnosa sa drugim povezanim jedinicama precijenjena za navedeni iznos.

Zavod u finansijskim izvještajima za 2022, kao i u finansijskim izvještajima prethodnih godina, nije iskazao rashode i obaveze u iznosu od 2.495.144 KM, koje se odnose na obaveze po osnovu stvarnih troškova nastalih na osnovu potpisanih međunarodnih ugovora o socijalnom osiguranju. Od ovog iznosa 2.038.469 KM odnosi se na rashode i obaveze nastale u prethodnim obračunskim periodima, a 456.675 KM na rashode i obaveze iz 2022. godine. Preporuka za neiskazane obaveze data je u tački 6.1.2.3 Izvještaja.

Preporuka:

- **potraživanja za stvarne troškove po osnovu međunarodnih ugovora o socijalnom osiguranju evidentirati na propisanim pozicijama, shodno Pravilniku o knjigovodstvu budžeta u FBiH.**

6.2.2 Stalna sredstva

U finansijskim izvještajima Zavoda na 31. 12. 2022. godine iskazana su stalna sredstva u iznosu od 18.842.746 KM. Od navedenog iznosa, najznačajniji dio odnosi se na neotpisanu vrijednost stalnih sredstava u iznosu od 11.568.771 KM (17.659.823 KM nabavne vrijednosti i 6.091.052 KM ispravke vrijednosti stalnih sredstava), dugoročne plasmane (6.317.962 KM) i vrijednosne papire (956.013 KM).

Strukturu stalnih sredstava čine nematerijalna sredstva u obliku prava (8.415.165 KM), zemljište i zgrade (1.999.204 KM) i oprema (1.154.402 KM).

²⁹ Zaključenim Ugovorom o pružanju bolničke zdravstvene zaštite između Zavoda sa zdravstvenim ustanovama utvrđeno je da je Zavod obavezan 80% sredstava priznatih od ino nosioca osiguranja, a po osnovu obračuna stvarnih troškova koji se odnose na zdravstvenu ustanovu, po naplati doznačiti zdravstvenoj ustanovi.

Tokom revidirane godine vrijednost stalnih sredstava je povećana po nabavke stalnih sredstava u iznosu 9.391.363 KM, a najveći dio odnosi se na nabavku softvera - programa (8.848.267 KM), kompjuterske opreme (420.441 KM), rekonstrukciju zgrade (67.792 KM) i nabavku motornog vozila (49.533 KM). Smanjenje vrijednosti stalnih sredstava u iznosu od 914.832 KM odnosi se na obračunatu amortizaciju stalnih sredstava.

Tokom revidirane godine vrijednost stalnih sredstava je povećana i po osnovu revalorizacije u iznosu od 433.830 KM. Uredbom o računovodstvu budžeta u FBiH utvrđeno je da se stalna i privremena materijalna imovina obračunava i knjiži po nabavnoj vrijednosti. Također je utvrđeno da budžetski korisnici vrše revalorizaciju imovine, obaveza i izvora sredstava na način propisan Pravilnikom iz člana 78. Zakona. Pravilnikom o knjigovodstvu je utvrđeno i da se knjigovodstveni iznos materijalnih sredstava obavezno koriguje ako je inflacija na godišnjem nivou mjerena rastom cijena viša od 10% ili 10% i više kumulativno od zadnje promjene vrijednosti sredstava. Revalorizacija se vrši primjenom kumulativnog iznosa rasta cijena proizvođača industrijskih proizvoda, koje objavljuje Federalni zavod za statistiku, na nabavnu i ispravku vrijednosti. Računovodstvene politike Zavoda koje su donesene 9. 2. 2023. godine u ovom dijelu su usklađene sa Uredbom o računovodstvu budžeta u FBiH. Prema podacima Federalnog zavoda za statistiku rast cijena industrijskih proizvoda u 2022. godini iznosio je 17,4%. Po osnovu revalorizacije izvršeno je povećanje nabavne vrijednosti stalnih sredstava u iznosu od 781.665 KM, povećanje ispravke vrijednosti stalnih sredstava u iznosu od 347.835 KM i povećanje izvora stalnih sredstava za 433.830, u skladu sa Pravilnikom o računovodstvu budžeta u FBiH, Uredbom o računovodstvu budžeta u FBiH i Računovodstvenim politikama Zavoda.

Zavod je prezentovao vlasničku dokumentaciju za nekretnine na području općina Banovići, Čelić, Gračanica, Gradačac, Kalesija, Sapna, Srebrenik, Tuzla (tržni centar Sjenjak), Živinice, Kladanj i Lukavac. Za poslovne prostore koje Zavod koristi u općini Doboj istok i Teočak potpisani su ugovori o zakupu. Za sjedište Zavoda u Tuzli Općinski sud Tuzla je donio Rješenje u okviru Projekta harmonizacije/usaglašavanja podataka o nekretninama katastra i zemljišne knjige kojim je utvrđeno da su ispunjeni uslovi za uknjižbu prava vlasništva u korist Federalnog Zavoda za PIO/MIO za ½ i Zavoda za ½. Prezentiran je i ZK izvadak kojim je potvrđeno prethodno navedeno. Izvršeno je i etažiranje zgrade u zajedničkom postupku sa Federalnim zavodom PIO/MIO, međutim još uvijek nije zaključen ugovor sa Federalnim Zavodom za PIO/MIO na osnovu kojeg bi se izvršio upis vlasništva nad etažnim jedinicama.

Dugoročni plasmani su iskazani u iznosu od 6.300.000 KM, a po osnovu ugovora o nenamjenskom oročenom depozitu na period od 13 mjeseci sa Novom bankom A.D. Banja Luka, što je detaljnije obrazloženo u tački 6.2.1.1 Izvještaja.

Na poziciji vrijednosnih papira iskazane su dionice „Rudnika soli“ Tuzla, ukupne vrijednosti od 956.013 KM, na ime neuplaćenog duga rudnika za doprinos za zdravstveno osiguranje. Zavod je u 2015. godini zaključio Sporazum o finansijskoj konsolidaciji duga po osnovu doprinosa za zdravstveno osiguranje sa „Rudnikom soli“ Tuzla, kojim je utvrđeno da će Rudnik izvršiti upis 11.234 dionice nominalne vrijednosti 85,10 KM.

6.2.3 Kratkoročne obaveze i razgraničenja

Kratkoročne obaveze i razgraničenja iskazana su u iznosu od 32.750.216 KM, a odnose se na kratkoročne tekuće obaveze (16.317.090 KM), kratkoročna razgraničenja (16.019.127 KM) i obaveze prema zaposlenima (413.999 KM).

Kratkoročne tekuće obaveze u najvećem dijelu odnose se na obaveze prema dobavljačima zdravstvenih usluga i ostale obaveze. Obaveze prema dobavljačima zdravstvenih usluga odnose se na obaveze prema zdravstvenim ustanovama, obaveze prema apotekama, dobavljačima za ortopedska pomagala, bolničke lijekove i ostalo. Najveće obaveze iskazane su prema: JZU Univerzitetsko klinički centar Tuzla (1.753.684 KM), PA „Ibn Sina“ (1.381.136 KM), PZU Medex Pharm (599.351 KM) i PA Adonis (521.249 KM).

Zavod nema usaglašene obaveze po osnovu povrata isplaćenih naknada plaća za vrijeme privremene spriječenosti za rad na teret sredstava Zavoda prema JZU UKC Tuzla na 31. 12. 2022. godine. JZU UKC Tuzla je dostavio izvod otvorenih stavki na kome je iskazao potraživanja po navedenom osnovu na 31. 12. 2022. godine u iznosu od 1.009.940 KM, a obaveze Zavoda na 31. 12. 2022. godine su iskazane u iznosu od 7.625 KM. Uvidom u dostavljenu dokumentaciju (korespondencija JZU UKC-Zavod u periodu 09/2020-02/2023 godine) utvrđeno je da je Zavod u periodu od jula 2020. godine odobravao povrate isplaćenih naknada plaća za vrijeme privremene spriječenosti za rad zbog bolesti ili povrede koja terete sredstva Zavoda po zahtjevima JZU UKC-a umanjene za iznose koje nije priznao, u skladu sa odredbama Pravilnika o naknadi plaće za vrijeme privremene spriječenosti za rad na teret sredstava Zavoda. Najznačajniji razlozi nepriznavanja obaveza za povrat po ovom osnovu je što je privremena spriječenost za rad otvorena i vođena kao bolest a ne kao izolacija pod šifrom Z29.0 i da se takva spriječenost za rad isplaćuje za prvih 42 dana na teret poslodavca. Dio neslaganja nastao je i iz razloga što je JZU UKC vršio obračun i isplatu naknada plaća za vrijeme privremene spriječenosti za rad zbog bolesti ili povrede koja terete sredstva Zavoda prema Izvještaju o privremenoj spriječenosti za rad (doznaka) nadležnog ljekara, a Zavod je obračun vršio na osnovu rješenja o izolaciji nadležnog organa za osobe izolirane kao kliconoše ili zbog pojave zaraze u njihovoj okolini.

Zavod je prosljedio izvode otvorenih stavki (IOS-e) na usaglašavanje svim dobavljačima. Na ovaj način usaglašeno je najmanje 73% obaveza. Zavod je na svaki dobiveni IOS ili odgovor na dostavljeni IOS kojim obaveze nisu usaglašene dostavio svoj odgovor.

Kratkoročna razgraničenja iskazana u iznosu od 16.019.127 KM veća su u odnosu na prethodnu godinu za 15.958.242 KM, a uvećanje je nastalo zbog knjigovodstveno evidentiranih potraživanja po osnovu međunarodnih ugovora o socijalnom osiguranju za paušalne naknade, koja su se u prethodnom periodu vodila vanbilansno. Najznačajnija potraživanja odnose se na potraživanja po osnovu paušalnih naknada od Hrvatske (9.521.898 KM), Italije (989.682 KM) i Austrije (1.614.338 KM).

6.2.4 Izvori sredstava

U finansijskim izvještajima Zavoda na 31. 12. 2022. godine iskazani su izvori sredstava u iznosu od 61.612.821 KM, a odnose se na neraspoređeni višak prihoda nad rashodima (37.981.275 KM), izvore državnih sredstava (11.584.534 KM), izvori sredstava rezervi (11.073.036 KM) i ostale izvore sredstava (973.976 KM).

U finansijskim izvještajima za 2022. godinu neraspoređeni višak prihoda nad rashodima iskazan je u iznosu od 37.981.275 KM, od čega se na neraspoređeni višak prihoda nad rashodima tekućeg perioda odnosi 14.734.484 KM.

Izvori državnih sredstava najvećim dijelom se odnose na izvore stalnih sredstava, koji odgovaraju neotpisanoj vrijednosti stalnih sredstava.

Pored toga, na izvorima sredstava rezervi iskazane su zakonske rezerve u iznosu od 11.073.036 KM. Sredstva rezerve su na 1. 1. 2022. godine iznosila 20.336.088 KM. U toku 2022. godine, u skladu sa zaključcima Vlade Kantona i finansijskim planom izvršeno je angažovanje rezerve u iznosu od 9.263.051 KM. Odlukom Upravnog odbora o usvajanju godišnjeg obračuna za 2022. godinu utvrđeno je da će se ostvarena sredstva viška prihoda nad rashodima sa 31. 12. 2022. godine u iznosu od 14.734.484 KM rasporediti na rezervu.

Ostali izvori sredstava odnose se na knjigovodstveno iskazanu vrijednost dionica Zavoda u „Rudniku soli“ Tuzla d.d. Tuzla.

6.2.5 Popis sredstava i obaveza

Direktor je 21. 12. 2010. godine donio Metodologiju organizacije i provođenja redovnog godišnjeg popisa imovine i obaveza Zavoda, a 28. 6. 2012. donesene su njene izmjene i dopune. Direktor je donio Odluku o redovnom godišnjem popisu 11. 11. 2022. Odlukom je utvrđena obaveza popisa stalnih sredstava u obliku stvari, prava i razgraničenja, novčanih sredstava, potraživanja, zaliha, kratkoročnih i dugoročnih obaveza, kapitala i garancija u Zavodu. Odlukom o popisu imenovana je Centralna popisna komisija i komisija za popis stalnih sredstava, komisija za popis materijala, rezervnih dijelova i sitnog inventara, komisija za popis obaveza i potraživanja i komisija za popis gotovine i hartija od vrijednosti.

U februaru 2023. godine sačinjen je Izvještaj centralne popisne komisije o izvršenom popisu na 31. 12. 2022. godine. Upravni odbor je 15. 2. 2023. donio Zaključak kojim se usvaja Izvještaj Centralne popisne komisije osim u dijelu prijedloga o isknjiženju potraživanja po osnovu ugovora o načinu izmirenja preuzetih potraživanja zaključenih između Zavoda i pravnih subjekata sa područja Kantona, a po prethodno sklopljenim ugovorima o cesiji između Društvenog fonda PIO/MIO, Zavoda i pravnih subjekata u vrijednosti od 485.102 KM koja se vode u vanbilansnoj evidenciji i u dijelu otpisa potraživanja u iznosu od 4.950 KM kojima je nastupila zastara.

Upravni odbor je 15. 2. 2023. godine donio i Odluku o otpisu dotrajalih i neupotrebljivih stalnih sredstava sadašnje vrijednosti 2.515 KM, kao i Odluku o knjiženju u korist prihoda iznosa od 1.900 KM koji je uplaćen na depozitni račun, a radi se uplatama na pogrešnu vrstu prihoda.

6.3 IZVJEŠTAJ O NOVČANIM TOKOVIMA

U Izvještaju o novčanim tokovima iskazani su ukupni novčani primici u iznosu od 306.165.510 KM i ukupne novčane isplate u iznosu od 300.668.600 KM, što je rezultovalo pozitivnim novčanim tokom u iznosu od 5.496.910 KM. Izvještaj je sačinjen u skladu sa Pravilnikom o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH.

7. VANBILANSNA EVIDENCIJA

U vanbilansnoj evidenciji, na 31. 12. 2022. godine, iskazana su potraživanja u iznosu od 37.547.955 KM i obaveze u iznosu od 4.723.652 KM. Potraživanja se najvećim dijelom (35.905.290 KM) odnose na potraživanja po osnovu sporazuma koje je Zavod zaključio sa rudnicima uglja u Kantonu. Obaveze se najvećim dijelom (4.670.852 KM) odnose na obaveze prema rudnicima uglja u Kantonu.

Zakonom o regulisanju dospelih, a neuplaćenih obaveza po osnovu doprinosa za zdravstveno osiguranje i osiguranje od nezaposlenosti rudnika uglja u Kantonu utvrđeno je da će Zavod dug plaćati rudnicima uglja u istim vremenskim intervalima, odnosno za isti mjesec za koji bude izvršena uplata dospelih, a neuplaćenih doprinosa. Na osnovu ovog Zakona, Zavod je sa rudnicima uglja na području Kantona zaključio sporazume o međusobnom izmirenju obaveza i potraživanja po osnovu doprinosa za zdravstveno osiguranje i naknada plaća po osnovu privremene spriječenosti za rad. Zavod je zaključio ove sporazume sa JP Elektroprivreda BiH d.d. Sarajevo ZD Rudnici „Kreka“ d.o.o. Tuzla, JP Elektroprivreda BiH d.d. Sarajevo ZD Rudnik mrkog uglja „Đurđevik“ d.o.o. Đurđevik i Rudnici mrkog uglja „Banovići“ d.d. Banovići.

Strane u Sporazumu su se usaglasile da će utvrđena dugovanja navedeni rudnici plaćati prema godišnjim planovima sa tačno utvrđenim iznosima, u jednakim mjesečnim ratama, najkasnije do 30. 9. tekuće za narednu godinu.

Protiv Zavoda su se na 31. 12. 2022. godine vodili sudski postupci u vrijednosti od 992.955 KM, a uglavnom se odnose na tužbe za ostvarivanje prava iz radnog odnosa i tužbe za naknade štete. Prema odredbama Pravilnika o knjigovodstvu budžeta u FBiH, na kontima klase 9 evidentiraju se poslovni događaji koji nemaju direktnog uticaja na sredstva i izvore sredstava, već samo otvaraju mogućnost za takve uticaje u budućnosti. Zavod navedene potencijalne obaveze nije evidentirao na kontima klase 9, u vanbilansnoj evidenciji Zavoda.

Pored navedenog, Zavod je podnio tužbe protiv trećih lica, a vrijednost ovih sporova na 31. 12. 2022. godine iznosi 574.807 KM. Ni ove podnesene tužbe, kao potencijalna potraživanja, nisu iskazane na kontima klase 9, u vanbilansnoj evidenciji.

Shodno navedenom, konstatujemo da Zavod nije izvršio procjenu ishoda sudskih sporova i u vanbilansnoj evidenciji Zavoda na 31. 12. 2022. godine iskazao potencijalne obaveze i potencijalna potraživanja po osnovu pokrenutih sudskih sporova.

Preporuka:

- **izvršiti procjenu potencijalnih obaveza i potraživanja po osnovu podnesenih i zaprimljenih tužbi, te u skladu sa Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH izvršiti evidentiranje potencijalnih obaveza i potraživanja u okviru vanbilansne evidencije.**

8. JAVNE NABAVKE

Upravni odbor je 31. 1. 2022. godine usvojio Plan javnih nabavki Zavoda za 2022. godinu u iznosu od 184.009.695 KM³⁰ (roba u iznosu od 506.315 KM, usluga u iznosu od 183.380.380 i radova 123.000 KM). Nakon usvojenih izmjena koje su donesene 31. 3; 28. 4; 22. 9. i 26. 12. 2022. godine, planirano je 99 postupaka ukupne procijenjene vrijednosti od 184.754.525 KM (robe u iznosu od 1.294.775 KM, usluge u iznosu od 183.330.110 KM, radovi u iznosu od 129.640 KM).

Pregled planiranih i realizovanih javnih nabavki u 2022. godini dat je u tabeli:

Vrste postupaka	Planirano Planom javnih nabavki za 2022. godinu		Realizovano u 2022. godini	
	Broj planiranih postupaka	Vrijednost planiranih postupaka	Broj provedenih postupaka	Vrijednost provedenih postupaka
Direktni sporazum	52	148.877 KM	53	62.456 KM
Konkurentski zahtjev	21	474.240 KM	18	249.797 KM
Otvoreni postupak	7	1.222.525 KM	6	1.107.481 KM
Pregovarački postupak bez objave obavještenja	2	181.700 KM	1	11.691 KM
Aneks II dio B	17	182.727.183 KM	24	85.920.753 KM
Ograničeni postupak	0	0 KM	1	9.263.051 KM
UKUPNO	99	184.754.525 KM	104	96.615.229 KM

Revidirali smo tri otvorena postupka ugovorene vrijednosti 771.170 KM, tri postupka putem konkurentskog zahtjeva ugovorene vrijednosti 80.239 KM, jedan ograničeni postupak u vrijednosti od 9.279.999 KM i jedan postupak putem Aneksa II dio B ugovorene vrijednosti 98.367.557 KM.

Zavod je proveo otvoreni postupak nabavke licenci ugovorene vrijednosti 60.780 KM. Postupak je proveden u šest lotova. Donesena je Odluka o poništenju lota 2 nabavke licence Kaspersky Total Security for Business kompanije Kaspersky Lab čije je sjedište u Ruskoj federaciji. Dato je obrazloženje za poništenje nabavke, a to je da je u maju 2022. godine zamjenik generalnog sekretara NATO-a upozorio je da bi Rusija mogla pokušati napasti kritičnu digitalnu infrastrukturu Gruzije i Bosne i Hercegovine, kao što je to učinila kada je napala Ukrajinu. Slična upozorenja za cyber napade su putem medija upućena i za druge Evropske zemlje. Ugovori za preostalih pet lotova su zaključeni s najpovoljnijim dobavljačima.

³⁰ Sve iskazane vrijednosti javnih nabavki su sa uključenim PDV-om.

Zavod je proveo otvoreni postupak nabavke računara i računarske opreme za potrebe stručne službe Zavoda ugovorene vrijednosti 114.357 KM. Zavod je za ovu nabavku dobio saglasnost resornog Ministarstva 9. 6. 2022. godine. Pristigle su tri ponude koje su ocjenjene kao blagovremene i prihvatljive, te je provedena e-aukcija. Izabran je najpovoljniji ponuđač u skladu s kriterijem za izbor, a to je najniža cijena. Ugovor je zaključen s najpovoljnijim dobavljačem, a realizacija i isporuka izvršene su u skladu sa Ugovorom.

Zavod je proveo nabavku računara i računarske opreme u procesu implementacije integrisanog zdravstvenog informacionog sistema na području Tuzlanskog kantona. Postupak javne nabavke je proveden putem zajedničke nabavke u skladu s Pravilnikom o provođenju postupka zajedničke nabavke i osnivanja centralnog nabavnog organa³¹. Resorno Ministarstvo je donijelo Program dodjele sredstava za potrebe integrisanog zdravstvenog informacionog sistema na području Kantona. Programom je utvrđen postupak dodjele sredstava javnim zdravstvenim ustanovama primarnog, sekundarnog i tercijarnog nivoa na području Kantona, Zavodu i ZZJZ, a na ime nabavke računarske opreme neophodne u procesu implementacije integrisanog informacionog sistema na području Kantona. Sredstva su doznačena korisnicima u iznosu od 600.000 KM. Programom je određeno da će Zavod provesti zajedničku nabavku. Komisija je imenovana u sastavu od pet članova i to: predstavnik resornog Ministarstva, predstavnik Zavoda, predstavnik ZZJZ, predstavnik primarne zdravstvene zaštite i predstavnik bolničke zdravstvene zaštite. Pristiglo je pet ponuda te je provedena e-aukcija. Donesena je Odluka o izboru najpovoljnijeg dobavljača s kojim je i zaključen ugovor. Realizacija i isporuka računarske opreme je izvršena u skladu sa Ugovorom.

Zavod je 9. 12. 2021. godine Odlukom o pokretanju postupka ugovaranja zdravstvene zaštite iz obaveznog zdravstvenog osiguranja za osigurana lica sa područja Tuzlanskog kantona – Program bolničke zdravstvene zaštite iz obaveznog zdravstvenog osiguranja za područje Tuzlanskog kantona za 2022. godine pokrenuo postupak nabavke usluga zdravstvenog osiguranja za područje Kantona za 2022. godinu.

Na internet-stranici Zavoda je istog datuma objavljen Javni poziv za dostavu ponuda za ugovaranje bolničke zdravstvene zaštite za 2022. godinu. **Vlada Kantona je 8. 12. 2021. godine donijela Odluku o utvrđivanju osnova, kriterija i mjerila za zaključivanje ugovora o pružanju zdravstvene zaštite iz obaveznog zdravstvenog osiguranja za 2022. godinu.**³² Članom 41. Odluke utvrđeni su kriteriji za izbor i dodjelu ugovora za bolničku zdravstvenu zaštitu. Kriterij je ekonomski najpovoljnija ponuda sa sljedećim potkriterijima: a) **kompletnost pružanja usluga zdravstvene zaštite – 90%**, b) **organizirana djelatnost transfuziologije 5%**, c) **moćnost organizovanja medicinskog transporta izvan kantona i BiH – 5%**. Navedenim članom je utvrđena i formula za bodovanje potkriterija prema obimu obuhvaćenosti zdravstvenih djelatnosti koje su predmet nabavke. **Zavod je u Javnom pozivu propisao kriterije u skladu sa Odlukom Vlade Kantona.** Javni poziv je upućen na tri adrese: PZU Specijalna bolnica „PLAVA MEDICAL GROUP“ Tuzla, JZU UKC Tuzla, i JZU opća bolnica „Dr Mustafa Beganović“ Gračanica. Uložena je žalba 21. 12. 2021. godine na objavljeni tekst javnog poziva, na dio koji se odnosi na to da se pozivaju zdravstvene ustanove sa područja Kantona, odnosno da ugovorno tijelo ograničava poziv samo na područje Kantona. Donesena je Odluka o odgađanju postupka 22. 12. 2021. godine do donošenja konačne Odluke URŽ-a.

Ministar zdravstva je 6. 1. 2022. godine dao saglasnost Zavodu na sklapanje ugovora sa ustanovama sa kojima je Zavod imao prethodno zaključene ugovore, do zaključivanja novih ugovora po provedenim i okončanim postupcima javne nabavke, pozivajući se na načela zdravstvene zaštite i osiguranje kontinuiteta zdravstvene zaštite osiguranih lica Kantona. Upravni odbor Zavoda je 7. 1. 2022. godine donio Odluku o davanju saglasnosti na zaključivanje Ugovora za pružanje bolničke zdravstvene zaštite i Ugovora za dijagnostičke procedure za 2022. godinu do okončanja postupka po uložnim žalbama. Ovom Odlukom Upravni odbor je dao saglasnost na zaključivanje ugovora Zavoda sa JZU UKC Tuzla za pružanje bolničke zdravstvene zaštite 10. 1. 2022. godine. Ured za razmatranje žalbi (u daljnjem tekstu: URŽ) je 19. 2. 2022. godine prethodnu navedenu žalbu odbacio kao neurednu.

³¹ „Sl. novine BiH“, br. 55/15

³² „Sl. novine Tuzlanskog kantona“, br. 1/22

Odluka o izboru najpovoljnijeg ponuđača je donesena 9. 3. 2022. godine. Zdravstvena ustanova Specijalna bolnica Medical institute Bayer Tuzla je 16. 3. 2022. godine uložila žalbu na Odluku o izboru najpovoljnijeg ponuđača. Žalba se odnosila na postavljeni kriterij za izbor, a to je kompletnost pružanja usluga zdravstvene zaštite. U žalbi se navodi da se na ovaj način narušava aktivna konkurencija jer može biti izabran samo jedan dobavljač koji ispunjava ovaj uslov, a to je JZU UKC Tuzla. Rješenjem URŽ-a od 26. 5. 2022. godine predmetni postupak javne nabavke je poništen u potpunosti, te Zavod 23. 6. 2022. godine donosi Odluku o poništenju postupka javne nabavke Ugovaranje bolničke zdravstvene zaštite za 2022. godinu. Zavod je 6. 7. 2022. godine ponovo objavio Javni poziv za dostavu ponuda za ugovaranje bolničke zdravstvene zaštite za 2022. godinu za područje Kantona. Ponovo je dostavljena žalba od istog dobavljača koja se ponovo odnosila na uspostavljene kriterije. URŽ je 22. 9. 2022. godine donio Rješenje kojim se poništava postupak javne nabavke u potpunosti te se poništava i Ugovor o pružanju bolničke zdravstvene zaštite. Zavod nije poništio Ugovor zaključen sa prethodnim dobavljačem zbog osiguranja kontinuiteta zdravstvene zaštite u skladu sa odredbama Zakona o zdravstvenoj zaštiti i Zakona o zdravstvenom osiguranju.

9. IT REVIZIJA (IMPLEMENTACIJA AMBULANTNOG INFORMACIONOG SISTEMA AIS U AMBULANTAMA PORODIČNE MEDICINE I IZGRADNJA INTEGRALNOG INFORMACIONOG SISTEMA U ZDRAVSTVU U KANTONU

U skladu sa strateškim ciljem uvođenja modernih tehnologija u zdravstvo Strateškog plana razvoja zdravstva FBiH za period 2010–2018. godine, u okviru druge faze projekta jačanja sektora zdravstva – dodatnog finansiranja (HSEP-AF) u periodu 2014–2016. godine su provedene aktivnosti informatizacije primarne zdravstvene zaštite u kantonu, uvođenjem ambulantskog informacionog sistema za podršku timovima porodične medicine (AIS), sa ciljem izgradnje kantonalnih elektronskih zdravstvenih sistema kao komponente distribuiranog zdravstvenog sistema FBiH. Projekat je finansiran iz kreditnih sredstava međunarodne zajednice, a u njega je uključeno osam kantona. Nadležnost razvoja i izgradnje, održavanja IT kapaciteta je na kantonalnom ministarstvu. Kanton je u Strateškom planu razvoja za period 2016–2020. kao prioritet definirao izgradnju integrisanog informacionog sistema u zdravstvu. Međutim, ni Kanton ni Zavod nemaju usvojene strateške planove IT razvoja. Ured za reviziju je dao preporuku da se inicira izrada strategije IT zdravstva Tuzlanskog kantona. Upravni odbor Zavoda zdravstvenog osiguranja Tuzlanskog kantona na VI redovnoj sjednici usvaja dokument „Principi razvoja integrisanog zdravstvenog informacionog sistema za period od 2021. do 2025. godine“.

Federalno ministarstvo zdravstva je izvršilo nabavku licenci softverskog rješenja i sistemskog softvera, računarske mrežne aktivne i pasivne opreme, instalacije i umrežavanje i povezivanje u domovima zdravlja i Zavodu. Vlada Kantona je na Zavod prenijela vlasništvo nad softverskom aplikacijom ambulantskog informacionog sistema (u daljnjem tekstu: AIS) i serversku opremu i zadužila ga za centralizaciju softvera i baze podataka i njihovo dalje održavanje. Ministarstvo zdravstva je početkom 2017. godine iniciralo daljnju integraciju AIS-a sa ranije implementiranim informacionim sistemima u zdravstvenim ustanovama, bolničkim (BIS), laboratorijskim (LIS) i radiološkim (RIS/PACS), u svrhu aktiviranja funkcionalnosti elektronske uputnice za bolnicu, laboratorije i radiologiju, kao i prijenos nalaza u elektronski karton pacijenta. Povezivani su samo Dom zdravlja Tuzla i BIS JZU UKC Tuzla.

Značajno je napomenuti da je u toku implementacije AIS-a ustanovljen nedostatak opreme za povezivanje svih timova porodične medicine i umrežavanje svih ambulanti, kao i problemi sa uspostavom komunikacijskih linkova na dijelu lokacija. Također, u AIS nisu bile uključene ni sve djelatnosti u domovima zdravlja (specijalističke ambulante). Navedeno je uticalo na to da se AIS nedovoljno koristi, a jedan od razloga nedovoljnog korištenja je zakonska obaveza vođenja i pisane i elektronske medicinske dokumentacije (Zakon o evidencijama u oblasti zdravstva). U vezi s navedenim Zavod je na preporuku Ureda za reviziju uputio inicijativu za izmjenu regulative.

Nakon implementacije zdravstvene ustanove su samostalno nabavljale nove korisničke licence AIS-a i računarsku opremu za uključivanje preostalih ambulanti. U projektu implementacije AIS-a predviđeno je preuzimanje podataka o osiguranju iz zdravstvenog informacionog sistema HCFIS-a i to nije učinjeno.

Projektom implementacije AIS-a predviđeno je da dio podrške – administracija AIS-a – preuzme Zavod i zdravstvene ustanove i provedene su obuke IT osoblja Zavoda i zdravstvenih ustanova. Međutim, poslove administracije i podrške korisnicima još uvijek vrši softverska firma implementator. Zavod nije obezbijedio povećanje broja zaposlenih u IT sektoru koji bi se bavili procesom održavanja sistema. Izmjenama Pravilnika o organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta formiran je Sektor za informacione tehnologije, ali nije bilo povećanja broja izvršilaca i prijema u radni odnos IT osoblja.

Vlasnička i autorska prava na izvorni kod rješenja AIS-a i implementiranih softverskih rješenja za druge zdravstvene sisteme u zdravstvenim ustanovama imaju softverske firme autori softvera, jer samo one firme koje oni ovlaste mogu vršiti izmjene softvera. Prema uslovima iz ugovora o implementaciji AIS-a, implementator je bio dužan da u slučaju prekida saradnje isporuči izvorni kod softverskog rješenja. Zavod se za realizaciju ove odredbe ugovora pismeno obratio Federalnom ministarstvu zdravstva kao nosiocu implementacija AIS-a, koje je odgovorilo da ne raspolaže izvornim kodom AIS-a. Zavod je zatim pokrenuo postupak javne nabavke za izradu idejnog rješenja za e-recept, koji je ponavljan, ali je zbog žalbi ponuđača poništavan i nije rezultirao pozitivnim ishodom.

U 2020. godini su nastavljene aktivnosti uspostave integrisanog informacionog sistema zdravstva u Kantonu (u daljnjem tekstu: IZIS), i u vezi s navedenim usvojeno je više dokumenata nadležnih kantonalnih institucija. Vlada Kantona je usvojila Program rada, razvoja i organizacije zdravstvenog informacionog sistema na području TK kojim su utvrđeni okvir i smjernice za sistemski pristup i obezbjeđenje optimalne primjene informacionih tehnologija u zdravstvenom sistemu. Vlada Kantona vrši strateško upravljanje, a zaključkom je imenovala Zavod za nosioca realizacije Programa. Istim zaključkom je obavezala zdravstvene ustanove da izvrše prijenos vlasništva za softverska rješenja koja se mogu integrisati u IZIS, a da obavezu daljnjeg održavanja preuzima Zavod. Vlada Kantona je zaključkom zadužila Zavod da izmjenom finansijskog plana za izvještajnu godinu obezbijedi sredstva u iznosu od cca 10 miliona KM za realizaciju Programa. U cilju postojećeg stanja značajno je napomenuti da je u sklopu pripreme za nastavak aktivnosti u svrhu ocjene postojećeg stanja korištenja AIS-a Zavod proveo reviziju učinka. Zavod je imenovao Komisiju za razvoj i uspostavu IZIS-a čiji su članovi IT specijalisti koji su izvršili analizu postojećeg stanja opreme i potreba zdravstvenih ustanova postojeće infrastrukture i dali preporuke za uspostavu IZIS-a. Zavod je angažovao i konsultanata IT specijalistu, koji je izradio analizu stanja zdravstvenih ustanova, implementiranih rješenja zdravstvenih informacionih sistema u okruženju i BiH, analizu isplativosti implementacije IZIS-a i prijedlog plana implementacije i procjena sredstava. Zavod je usvojio navedenu analizu kao projektni dokument za provođenje daljnjih aktivnosti iz Programa uspostave IZIS-a. Do kraja 2020. godine izrađene su tehničke specifikacije za nabavku IZIS-a i pokrenut je ograničeni postupak s pretkvalifikacijom nabavke.

Iz navedenog je vidljivo da, iako je uspostava izgradnje IZIS-a započeta prije šest godina, do kraja 2020. godine nisu provede aktivnosti na povezivanju svih postojećih zdravstvenih sistema zdravstvenih ustanova u IZIS (PACS, LIS), kao i implementacija novih (e-recept, e-pomagala, e-ampula...). Posljedica je da je stepen informatizacije u zdravstvu Tuzlanskog kantona niži u odnosu na dio kantona u kojima su vidljive i dobiti od informatizacije. U provedenim analizama navedeno je više razloga, od toga da nije bio samo jedan nosilac razvoja, neaktivnost nosioca ključnih aktivnosti, nedostatak finansijskih sredstava, neprihvatanje informatizacije od strane dijela medicinskog osoblja. Iz svega proizilazi da nisu osigurani ključni resursi da se provedu potrebne aktivnosti na uspostavi IZIS-a.

Zavod je u 2021. godini proveo javnu nabavku integrisanog zdravstvenog informacionog sistema zdravstvenih ustanova i Zavoda i nadogradnju postojećeg sistema, procijenjene vrijednosti 7.931.624 KM putem ograničenog postupka javne nabavke. Nabavka je pokretana još dva puta u ranijem periodu, gdje je zbog priloženih žalbi Ured za žalbe poništio postupak. Žalbe su se odnosile na diskriminatorne elemente u tenderskoj dokumentaciji koje se odnose na tehničke specifikacije, te nejasno definisan predmet nabavke.

Ured za razmatranje žalbi je u prethodno pokrenutom postupku ocijenio da ugovorni organ nije jasno i precizno odredio predmet javne nabavke. Ugovorni organ je kao predmet nabavke odredio nabavku integrisanog zdravstvenog informacionog sistema za područje Tuzlanskog kantona, te je u opisu predmeta nabavke naveo da se radi o nabavci roba, sa CPV kodom 48814000-7 (Medicinski informacioni sistem), a u daljnjem tekstu rečenice vezane za predmet nabavke ističe da je predmet nabavke daljnji razvoj i integracija već postojećih sistema na području Kantona, kao i povećanje funkcionalnih karakteristika sistema, što predstavlja nabavku usluga. Na provedeni postupak javne nabavke također je priložena žalba koju Ured za razmatranje žalbi nije razmatrao i odbacio ju je kao nedopuštenu u skladu s članom 97. Zakona o javnim nabavkama. Ponuđač nije preuzeo tendersku dokumentaciju sa Portala za javne nabavke niti je učestvovao u postupku predmetne javne nabavke te time nije dokazao interes za dodjelu ugovora, te nije imao pravo za ulaganje žalbe. Žalba se odnosila na nejasno definisane uslove iz tenderske dokumentacije, nejasno definisan sam predmet nabavke koji predstavlja i nabavku roba (softvera) i nabavku usluga (dalji razvoj, nadogradnja i integracija već postojećih sistema). Također, žalba se odnosila na diskriminatorne uslove u tenderskoj dokumentaciji u dijelu tehničkih specifikacija i upućivanja na određenog dobavljača.

Revidiranjem tehničke specifikacije za nabavku sistema IZIS u cilju sagledavanja potencijalnog izražavanja pogodnosti i preferencija prema određenom dobavljaču u samoj tehničkoj specifikaciji može se konstatovati da nema izražavanja pogodnosti i preferencija prema određenom dobavljaču budući da je tehnička specifikacija generičkog tipa (općenitog karaktera) i uključuje osnovne zahtjeve koje bi implementirani sistem trebao imati bez analitičkih i specifičnih tehničkih zahtjeva koji bi pogodovali određenom dobavljaču. Tehničkom specifikacijom se ne dovodi u neravnopravan položaj niti jedan učesnik na tržištu, već, kako je definisana, svaki učesnik na tržištu koji može ponuditi implementaciju navedenih zahtjeva se mogao prijaviti kao učesnik u postupku nabavke. Treba naglasiti da nedostatak specificiranja tehničkih detalja u samoj dokumentaciji otežava dobavljačima procjenu resursa neophodnih za implementaciju te određivanje opsega izvršenja.

Ured za reviziju je dao preporuku Zavodu da kontinuirano jača interne ljudske IT i materijalne resurse za podršku AIS-u, u svrhu smanjenja troškova njegovog održavanja. Zavod nije prezentirao opredijeljenost jačanju ljudskih IT i materijalnih resursa, kao ni spremnost za stručnim usavršavanjem IT zaposlenika, te s tim u vezi nije nam prezentiran Godišnji plan edukacija i nemoguće je vršiti praćenje realizacije plana edukacija.

Ured za reviziju je dao preporuku arhiviranja izvornog koda ključnih aplikativnih sistema (AIS-a) u svrhu omogućavanja raspoloživosti u slučaju prekida saradnje sa vlasnikom izvornog koda. U cilju realizacije Zavod je uputio dopis za dostavljanje informacija o izvornom kodu IZIS sistema dobavljačima Medit d.o.o., Berg d.o.o., i Wizard Health d.o.o. Dobavljač Wizard Health d.o.o. je odgovorio da nisu u mogućnosti deponovati izvorni kod izvan njihovog sistema za menadžment izvornog koda iz razloga velike dinamičnosti izmjena, pristupa i sigurnosti, kao i zaštite autorskih prava. Isto tako, naveli su da rade sa velikim brojem ustanova van i unutar BiH, kao i kantonalnih zavoda zdravstvenog osiguranja i niti na jednom mjestu nemaju deponovan izvorni kod ugovornog organa, s tim u vezi nemaju poslovnu praksu da vrše primopredaju izvornog koda. Dobavljač Medit d.o.o. je odgovorio da bi regulisanje odnosa između dvije strane, u ovom slučaju državne uprave ZZO Tuzlanskog kantona i Medit d.o.o. privrednog društva zahtijevalo uključivanje ugovornog okvira sa pravnom kućom iz EU, kao i plaćanje police osiguranja za zaštitu povrede autorskog djela. Procjena troška za navedeni zahtjev godišnje bila bi od 800.000 do 1.100.000 EUR, na nivou troška tri godine procjena je preko tri miliona EUR. Navedeni postupak je finansijski preskup i prevazilazi višestruko osnovnu cijenu tenderske procedure za nabavku.

Konstatujemo da preporuka u vezi distribucije izvornog koda nije implementirana, a zbog pravne i finansijske prirode realizacija postupka distribucije izvornog koda u ovoj fazi projekta bila bi neopravdana. Obaveza distribucije izvornog koda, autorskih prava i vlasništva nad softverom je inicijalno trebala biti predmet javne nabavke definisana u tenderskoj dokumentaciji i u Ugovoru o nabavci.

Preporuke:

- *nastaviti jačati interne ljudske IT i materijalne resurse za podršku integrisanog informacionog sistema (IZIS), u svrhu smanjenja troškova njegovog održavanja;*
- *usvojiti godišnji plan i program edukacije i stručnog usavršavanja IT zaposlenika, sa detaljnim pozicijama tematske oblasti, planiranim brojem učesnika, planiranim trajanjem edukacije i okvirom neophodnih budžetskih sredstava za realizaciju, te pratiti realizaciju plana.*

10. KOMENTARI NA NACRT IZVJEŠTAJA

Na dostavljeni Nacrt izvještaja o izvršenoj finansijskoj reviziji za 2022. godinu Zavod je 24. 7. 2023. godine dostavio komentar, uz dodatnu dokumentaciju.

Obrazloženja su data na nalaze i preporuke u vezi sa: knjigovodstvenim evidentiranjem rashoda, obaveza i potraživanja po osnovu međunarodnih ugovora o socijalnom osiguranju; prijemom zaposlenika po osnovu Uredbe o postupku prijema u radni odnos u javnom sektoru u Tuzlanskom kantonu; finansiranjem kapitalnih izdataka po osnovu informatizacije zdravstvene djelatnosti; redovnim ocjenjivanjem zaposlenih; strateškim planom poslovanja; poduzimanjem aktivnosti prema Poreznoj upravi FBiH vezano za naplatu doprinosa za obavezno zdravstveno osiguranje; zaključivanjem ugovora o pružanju farmaceutskih usluga izdavanja lijekova; jačanjem internih ljudskih IT i materijalnih resursa za podršku integrisanog informacionog sistema (IZIS) i usvajanjem godišnjeg plana i programa edukacije i stručnog usavršavanja IT uposlenika, kao i praćenjem realizacije plana.

Uvaženo je i inkorporirano u konačan Izvještaj obrazloženje koje se odnosi na izradu strateškog plana, s obzirom na to da su Strateškim planom za 2022-2024. definisani strateški ciljevi, način ostvarenja i očekivani rezultati.

Prihvaćeno je obrazloženje koje se odnosi na zaključivanje ugovora o pružanju farmaceutskih usluga izdavanja lijekova s obzirom na to da model ugovora naveden u Jedinствenoj metodologiji služi kao smjernica i okvir za zaključivanje ugovora.

Za ostala obrazloženja nisu prezentovane nove činjenice, niti je dostavljena dokumentacija koja bi uticala na izmjene nalaza u Izvještaju, za šta dajemo sljedeća pojašnjenja:

- u obrazloženju vezanom za knjigovodstveno evidentiranje rashoda, obaveza i potraživanja po osnovu međunarodnih ugovora o socijalnom osiguranju navedeno je da se radi o pružanju usluga licima koja nisu osiguranici Zavoda, te da Zavod ima funkciju da prikuplja, kontroliše i prosljeđuje obračune ugovornih zdravstvenih ustanova, s ciljem rasterećenja organa za vezu na nivou FBiH i objedinjavanja podataka za nivo kantona. Obrazložen je i postupak ostvarivanja prava, obrade i kretanja dokumentacije vezane za obračun stvarnih troškova. Navedeno je da je Zavod, kao i FZZOIR, samo posrednik između ugovornih zdravstvenih ustanova i inostranih nosilaca osiguranja, kako bi zdravstvene ustanove pružile usluge inostranim osiguranicima, poštujući međunarodne ugovore o socijalnom osiguranju, koje je zaključila Bosna i Hercegovina, te kako bi zdravstvene ustanove naplatile pružene usluge. Zavod je naveo da je postupio prema preporuci u Pismu rukovodstvu, te izvršio bilansno evidentiranje potraživanja, što je i konstatovano u Izvještaju, ali na kontima 161 – Finansijski i obračunski odnosi sa drugim povezanim jedinicama, jer što su to „obračunska potraživanja“, a Zavod na ime troškova obrade dokumentacije zadržava manji dio naplaćenih sredstava (20%), a 80% se transferiše zdravstvenim ustanovama koje su pružile usluge. Zavod smatra da kontni plan za budžete nije u potpunosti prilagođen potrebama knjigovodstvenog evidentiranja fonda i navodi da je funkcija kantonalnih zavoda ista kao i FZZOIR-a kao organa za vezu.

Međunarodnim ugovorima o socijalnom osiguranju definisano je da: a) ako ugovor ne određuje drugačije, pri primjeni pravnih propisa jedne države ugovornice, državljani druge države ugovornice izjednačeni su s njenim državljanima, b) osoba koja ispunjava uvjete za pravo na davanje u naravi, prema pravnim propisima jedne države ugovornice, ima pravo na zdravstvenu zaštitu za vrijeme njenog prebivališta na teritoriju druge države ugovornice, prema pravnim propisima koji vrijede za nositelja njenog prebivališta, isto kao da je kod njega osigurana, a u trajanju određenom pravnim propisima koji vrijede za nadležnog nositelja na čiji se teret zaštita pruža.

Ističemo da je FZZOIR u skladu sa zaključenim Međunarodnim ugovorima definisan kao „tijelo za vezu“, odnosno tijelo zaduženo od nadležnih tijela za održavanje izravne međusobne veze i posredovanja između nadležnih nosilaca država ugovornica radi učinkovite provedbe ovih ugovora, shodno čemu posreduje u svim aktivnostima u vezi inoosiguranja, zbog čega se ne može prihvatiti navod Zavoda da ima istu funkciju kao i FZZOIR. Iz navedenih odredbi jasno se vidi da su pri primjeni pravnih propisa jedne države ugovornice državljani druge države ugovornice izjednačeni s njenim državljanima. Računovodstvene politike Zavoda nisu usklađene sa Zakonom o budžetima u FBiH i Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH u dijelu koji se odnosi na knjigovodstveno evidentiranje rashoda i obaveza po osnovu inoosiguranja i klasifikacije potraživanja po ovom osnovu. Zakonom o budžetima u FBiH definisano je da se rashodi i izdaci priznaju na osnovu nastanka poslovnog događaja (obaveze) i u izvještajnom periodu na koje se odnose nezavisno od plaćanja. Osim toga, Računovodstvenim politikama za federalne budžetske korisnike i trezor utvrđeno da se na kontima glavne kategorije 160000 – Finansijski i obračunski odnosi sa drugim povezanim jedinicama – evidentiraju interna potraživanja između federalnih budžetskih korisnika. Zavod nema povezanih jedinica, a ova potraživanja nemaju karakteristike internih potraživanja, zbog čega nema osnova da se evidentiraju i iskazuju u okviru Finansijskih i obračunskih odnosa s drugim povezanim jedinicama;

- u vezi sa prijemom zaposlenika po osnovu Uredbe o postupku prijema u radni odnos u javnom sektoru u Tuzlanskom kantonu u komentaru je traženo da se preispita navedena kvalifikacija u skladu sa članom 20a. Zakona o radu kojim je propisano da će vlade kantona u roku od 90 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona donijeti propis kojim će propisati postupak prijema u radni odnos iz stava (2) ovog člana u zavodima, agencijama, direkcijama i upravnim organizacijama, pravnim licima s javnim ovlaštenjima na teritoriji kantona, grada ili općine, u javnim ustanovama i javnim preduzećima čiji su osnivači kantoni, grad ili općina, te u privrednim društvima u kojima kantoni, grad ili općina učestvuju sa više od 50% ukupnog kapitala. Također, Zavod je naveo da je obavezan primjenjivati Uredbu Vlade Tuzlanskog kantona. U vezi datog komentara naglašavamo da tačke u isticanju pitanja ne predstavljaju kvalifikacije, te da ne utiču na dato mišljenje, već, u skladu sa ISSAI-jem 2706 – Tačke za isticanje pitanja i tačke za ostala pitanja u izvještaju nezavisnog revizora, uključuju se oblasti koje su po revizorovoj prosudbi od značaja za korisnikovo razumijevanje izvještaja. S obzirom na to da je prijem u radni odnos bez javnog oglašavanja omogućen Uredbom Vlade Tuzlanskog kantona, a da istovremeno to nije u skladu sa Zakonom o radu i da će izvještaj biti dostavljen osnivaču, smatramo važnim skrenuti pažnju na navedeno;
- u obrazloženju vezanom za finansiranje kapitalnih izdataka po osnovu informatizacije zdravstvene djelatnosti navedeno je da je softverska aplikacija ambulantnog informacionog sistema koja je nabavljena od Federalnog ministarstva zdravstva prenesena u vlasništvo Zavoda. Vlada Kantona je Zaključkom imenovala Zavod kao nosioca aktivnosti u nastavku procesa uspostave i razvoja integrisanog zdravstvenog informacionog sistema. Tačkom III Zaključka naloženo je svim javnim zdravstvenim ustanovama koje su u vlasništvu softvera koji se mogu integrisati u zdravstveno-informacioni sistem da ih prenesu u vlasništvo Zavoda. Zavod smatra da je razvoj IZIS-a obaveza samog Zavoda jer je softver u njegovom vlasništvu, a ne budžeta Tuzlanskog kantona. Također, navodi se da Zavod razvojem i ulaganjem u IZIS nije vršio kapitalna ulaganja u zdravstvene ustanove, niti preuzeo ulogu budžeta Tuzlanskog kantona.

Uvažavajući pozitivne efekte uspostavljenog softvera, u izvještaju je skrenuta pažnja na navedeno, s obzirom na to da je Zaključkom Vlade Tuzlanskog kantona od 21. 5. 2020. godine utvrđeno da će se nabavka finansirati iz sredstava rezerve Zavoda, iako prema Zakonu o zdravstvenoj zaštiti kanton obezbjeđuje sredstva za vršenje osnivačkih prava nad zdravstvenim ustanovama čiji je osnivač, koja obuhvataju investicijsko ulaganje i investicijsko i tekuće održavanje zdravstvenih ustanova – prostora, medicinske i nemedicinske opreme i prevoznih sredstava, te informatizaciju zdravstvene djelatnosti, u skladu sa planom i programom mjera zdravstvene zaštite za područje kantona koji utvrđuje vlada kantona, na prijedlog kantonalnog ministra;

- u vezi redovnog ocjenjivanja zaposlenika i činjenice da nije donesen interni akt o ocjenjivanju zaposlenika, navedeno je da je Zavod u proteklom periodu proveo reformu funkcionisanja zdravstvenog sistema, koja je još u toku, a usljed koje je došlo do promjene u poslovanju, te se prešlo sa administrativno-papirnog sistema na informatičko-digitalni sistem rada. Također, navedeno je da je za ispunjenje preporuke potrebno poduzeti aktivnosti kao što su analiza i procjena radnog učinka, a nakon toga na osnovu jasno utvrđenih kriterija utvrditi pravilnik i sistem ocjenjivanja u Zavodu. Donošenje bilo kakvog pravilnika o ocjenjivanju je preuranjeno bez ispunjenja prethodnih uslova. Uvažavajući dato obrazloženje, Zavod je shodno odredbama Pravilnika o provođenju finansijskog upravljanja i kontrole u javnom sektoru u FBiH obavezan provoditi ocjenjivanje zaposlenika, koje predstavlja važan dio kontrolnog okruženja, a za cilj ima identifikiranje nedostajućeg znanja zaposlenika te stvaranje planova za razvoj;
- po pitanju poduzimanja aktivnosti prema Poreznoj upravi FBiH u cilju bolje naplate doprinosa za obavezno zdravstveno osiguranje, navedeno je da je Zavod revizorskom timu dostavio akte koje je upućivao Poreznoj upravi FBiH s ciljem poduzimanja određenih aktivnosti, što je i konstatovano u Izvještaju. Osim toga, u komentaru se navodi da Zakon o poreznoj upravi FBiH prepoznaje samo saradnju sa poreznim organima, u smislu Uprave za indirektno oporezivanje, kao i sa nadležnim organima u RS-u i Brčko distriktu. Zavod smatra da uspješnija saradnja s Poreznom upravom FBiH ne bi dovela do bolje naplate doprinosa jer se naplata doprinosa povećava iz godine u godinu. Uvažavajući dato obrazloženje, kao i činjenicu da u odnosu na 2020. godinu, kada je prethodni put izvršena revizija, nije bilo značajnijeg pomaka po pitanju suradnje s Poreznom upravom FBiH i razmjene potpunih i pravovremenih informacija, data je preporuka;
- po pitanju jačanja internih ljudskih IT i materijalnih resursa za podršku integrisanog informacionog sistema (IZIS), u svrhu smanjenja troškova njegovog održavanja, navedeno je da je Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji poslova i radnih zadataka u Stručnoj službi Zavoda zdravstvenog osiguranja Tuzlanskog kantona broj: 01-02-1-28-7/23 od 18. 4. 2023. godine u Odsjeku za informatičku podršku sistematizovano ukupno sedam radnih mjesta. Radna mjesta stručnog saradnika za mrežnu infrastrukturu i stručnog saradnika za baze podataka su bila upražnjena u toku revidirane 2022. godine. U svrhu jačanja ovog Odsjeka izvršeno je popunjavanje navedenih radnih mjesta. Zavod dalje ukazuje na složenost procedure dobijanja saglasnosti nadležnog ministarstva i provedbu procesa prijema u radni odnos i druge otežane okolnosti oko prijema u radni odnos. Zavod je proveo sve aktivnosti i na radno mjesto stručnog saradnika za mrežnu infrastrukturu 8. 5. 2023. godine primio je bachelora inženjera informatike i računarstva, a na radno mjesto stručnog saradnika za baze podataka 11. 7. 2023. godine primio bachelora inženjera elektrotehnike. Međutim, obrazloženje nije prihvaćeno jer je Zavod kao dokaz dostavio ugovore o radu na određeno vrijeme za navedene zaposlenike i radna mjesta, i to za jednog zaposlenika na tri mjeseca, a za drugog zaposlenika na šest mjeseci. Ugovori o radu na određeno vrijeme za dva zaposlenika ne mogu biti ključan faktor za smanjenje troškova održavanja IZIS-a. Ugovori na određeno vrijeme uključuju i dodatne troškove plaća, dodatnih doprinosa, licenciranje alata za rad i druge troškove, što sve utiče na ukupne troškove održavanja, a pritom postoji velika mogućnost da se ugovori o radu na određeno vrijeme neće dalje produžavati, što može imati značajan uticaj na kontinuitet rada i održavanje sistema.

Zavod nije prezentirao dokumentaciju kojom bi dokazao da su navedeni zaposlenici preuzeli odgovornost za održavanje IZIS-a, niti su prezentirani dokazi koji bi jasno pokazali smanjenje troškova održavanja IZIS-a nakon njihovog angažmana.

Također, u obrazloženju vezanom za usvajanje godišnjeg plana i programa edukacije i stručnog usavršavanja IT zaposlenika, kao i praćenja realizacije plana, navedeno je da je usvojen novi Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji poslova i radnih zadataka u Stručnoj službi Zavoda zdravstvenog osiguranja Tuzlanskog kantona, kao i da je Zavod već pokrenuo izradu novog pravilnika o stručnom usavršavanju koji će sadržavati Program stručnog usavršavanja radnika, a samim tim će biti obuhvaćene edukacije i stručna usavršavanja IT radnika. S obzirom na to da su u obrazloženju navedene aktivnosti koje je Zavod pokrenuo u međuvremenu i koje planira pokrenuti u budućem periodu, nisu imale uticaja na konstatovane nalaze.

U komentaru je navedeno da se prihvataju preporuke vezane za uređivanje obaveze i rokova izvještavanja o obavljenom monitoringu i evaluaciji ostvarivanja programa zdravstvene zaštite ugovorom sa Zavodom za javno zdravstvo Tuzlanskog kantona, te knjigovodstveno evidentiranje potencijalnih obaveza i potraživanja u okviru vanbilansne evidencije.

Reviziju Zavoda zdravstvenog osiguranja Tuzlanskog kantona obavio je revizorski tim u sastavu: Sabina Selesković – voditeljica tima, Jelena Lovrić – članica tima, i Emir Skalonjić – član tima.

Voditeljica tima

Sabina Selesković, s.r.

**Rukovoditeljica Sektora
za razvoj, metodologiju i upravljanje
kvalitetom**

Mia Buljubašić, s.r.

**Rukovoditeljica Sektora
za finansijsku reviziju zavoda,
fondova i agencija**

Marijana Milićević, s.r.

V. PRILOZI

- 1. GODIŠNJI FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI**
- 2. IZJAVA RUKOVODSTVA**

BOSNA I HERCEGOVINA		Obrazac GIB	
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE		Identifikacioni broj	4 2 0 9 1 9 0 9 4 0 0 0 5
			Šifra po kvalifikacionoj djelatnosti 8 4 3 0
MINISTARSTVO ZDRAVSTVA		Operativni broj:	
Nadležno ministarstvo			Organizacioni broj:
ZAVOD ZDRAVSTVENOG OSIGURANJA TUZLANSKOG KANTONA			Funkcionalni kod:
Potrošačka jedinica-glava			Fond:
TUZLA			☒ Pojedinačni obrasci
Sjedište potrošačke jedinice			☐ Konsolidovani obrasci

GODIŠNJI IZVJEŠTAJ O IZVRŠENJU BUDŽETA

Period izvještavanja od 01.01. do 31.12.2022. godine

- u KM -

Redni broj	Broj Konta	Pozicija	Oznaka za AOP	Planirano	Ostvareno		Odstupanje (4 - 3)	Procenat (4/3) x 100
					u tekućoj godini	u prethodnoj godini		
	1	2		3	4	5	6	7
1		PRIHODI (2 + 17 + 36)	200	294.720.045	306.199.923	268.508.141	11.479.878	103,90
2	710000	PRIHODI OD POREZA (3 + 7 + 9 + 11 + 13 + 14 + 15 + 16)	201	289.853.045	301.478.359	264.462.788	11.625.314	104,01
3	711000	Porezi na dobit pojedinaca i preduzeća (4+5+6)	202	0	0	0	0	
4	711100	Porezi na dobit pojedinaca (zaostale uplate poreza)	203				0	
5	711200	Porezi na dobit preduzeća	204				0	
6	711900	Porez na dobit banaka i drugih finansijskih organizacija, društava za osiguranje i reosiguranje imovine i lica, pravnih lica iz oblasti elektroprivrede, pošte i telekomunikacija i pravnih lica iz oblasti igara na sreću i ostalih preduzeća	205				0	
7	712000	Doprinosi za socijalnu zaštitu (7 = 8)	206	289.853.045	301.478.359	264.462.788	11.625.314	104,01
8	712100	Doprinosi za socijalnu zaštitu	207	289.853.045	301.478.359	264.462.788	11.625.314	104,01
9	713000	Porezi na plaću i radnu snagu (9 = 10)	208	0	0	0	0	
10	713100	Porezi na plaću (zaostale uplate poreza)	209				0	
11	714000	Porez na imovinu (11 = 12)	210	0	0	0	0	
12	714100	Porez na imovinu	211				0	
13	715000	Domaći porezi na dobra i usluge	212				0	
14	716000	Porezi na dohodak	213				0	
15	717000	Prihodi od indirektnih poreza	214				0	
16	719000	Ostali porezi	215				0	
17	720000	NEPOREZNI PRIHODI (18 + 26 + 34 + 35)	216	4.867.000	4.719.250	4.045.353	-147.751	96,96

18	721000	Prihodi od poduzetničkih aktivnosti i imovine i prihodi od pozitivnih kursnih razlika (19+.....+25)	217	170.000	30.688	99.085	-139.312	18,05
19	721100	Prihodi od nefinansijskih javnih preduzeća i finansijskih javnih institucija	218				0	
20	721200	Ostali prihodi od imovine	219	170.000	30.688	99.085	-139.312	18,05
21	721300	Kamate i dividende primljene od pozajmica i učešća u kapitalu	220				0	
22	721400	Naknade primljene od pozajmica i učešća u kapitalu	221				0	
23	721500	Prihodi od pozitivnih kursnih razlika	222				0	
24	721600	Prihodi od privatizacije	223				0	
25	721700	Prihodi po osnovu premije i provizije za izdatu garanciju	224				0	
26	722000	Naknade, takse i prihodi od pružanja javnih usluga (27+.....+33)	225	4.697.000	4.688.562	3.946.268	-8.438	99,82
27	722100	Administrativne takse	226				0	
28	722200	Sudske takse	227				0	
29	722300	Komunalne naknade i takse	228				0	
30	722400	Ostale budžetske naknade i takse	229				0	
31	722500	Naknade i takse po federalnim zakonima i drugim propisima	230				0	
32	722600	Prihodi od pružanja javnih usluga (prihodi od vlastitih djelatnosti korisnika budžeta i vlastiti prihodi)	231	4.677.000	4.685.689	3.656.854	8.689	100,19
33	722700	Neplanirane uplate-prihodi	232	20.000	2.873	289.414	-17.127	14,37
34	723000	Novčane kazne	233				0	
35	777000	Drugi tekući prihodi	234				0	
36		PRIMLJENI TRANSFERI (transferi i donacije) (37+38+39+40+41+42)	235	0	2.314	0	2.314	
37	731100	Primljeni tekući transferi od inostranih Vlada i međunarodnih organizacija	236				0	
38	732100	Primljeni tekući transferi od ostalih nivoa vlasti	237				0	
39	741100	Primljeni kapitalni transferi od inostranih Vlada	238				0	
40	742100	Kapitalni transferi od ostalih nivoa vlasti i fondova	239		2.314		2.314	
41	742200	Kapitalni transferi iz nevladinih izvora	240				0	
42	733100	Donacije	241				0	

43		RASHODI (44 + 47 + 48 + 58 + 67 + 75 + 80)	242	296.911.732	291.345.683	270.640.668	-5.566.049	98,13
44	611000	Plaće i naknade troškova zaposlenih (45 + 46)	243	5.417.081	4.958.551	4.123.494	-458.530	91,54
45	611100	Bruto plaće i naknade plaća	244	4.617.622	4.141.914	3.595.775	-475.708	89,70
46	611200	Naknade troškova zaposlenih	245	799.459	816.637	527.719	17.178	102,15
47	612000	Doprinosi poslodavca i ostali doprinosi	246	499.370	462.750	400.464	-36.620	92,67
48	613000	Izdaci za materijal, sitni inventar i usluge (49+.....+ 57)	247	270.579.281	266.989.064	250.872.684	-3.590.217	98,67
49	613100	Putni troškovi	248	13.300	3.974	4.057	-9.326	29,88
50	613200	Izdaci za energiju	249	130.000	83.626	82.130	-46.374	64,33
51	613300	Izdaci za komunikaciju i komunalne usluge	250	222.000	176.790	171.875	-45.210	79,64
52	613400	Nabavka materijala i sitnog inventara	251	46.140.500	45.265.999	43.783.806	-874.501	98,10
53	613500	Izdaci za usluge prevoza i goriva	252	22.500	10.958	6.777	-11.542	48,70
54	613600	Unajmljivanje imovine, opreme i nematerijalne imovine	253	18.000	12.182	7.551	-5.818	67,68
55	613700	Izdaci za tekuće održavanje	254	136.670	47.892	55.202	-88.778	35,04
56	613800	Izdaci osiguranja, bankarskih usluga i usluga platnog prometa	255	17.500	8.113	8.845	-9.387	46,36
57	613900	Ugovorene i druge posebne usluge	256	223.878.811	221.379.530	206.752.441	-2.499.281	98,88
58	614000	Tekući transferi i drugi tekući rashodi (59+.....+ 66)	257	19.416.000	18.935.318	15.244.026	-480.682	97,52
59	614100	Tekući transferi drugim nivoima vlasti	258	4.046.000	3.926.896	2.471.772	-119.104	97,06
60	614200	Tekući transferi pojedincima	259	15.070.000	14.906.000	12.759.581	-164.000	98,91
61	614300	Tekući transferi neprofitnim organizacijama	260				0	
62	614400	Subvencije javnim preduzećima	261				0	
63	614500	Subvencije privatnim preduzećima i poduzetnicima	262				0	
64	614600	Subvencije finansijskim institucijama	263				0	
65	614700	Tekući transferi u inostranstvo	264				0	
66	614800	Drugi tekući rashodi	265	300.000	102.422	12.673	-197.578	34,14
67	615000	Kapitalni transferi (68+.....+74)	266	0	0	0	0	
68	615100	Kapitalni transferi drugim nivoima vlasti	267				0	
69	615200	Kapitalni transferi pojedincima	268				0	
70	615300	Kapitalni transferi neprofitnim organizacijama	269				0	
71	615400	Kapitalni transferi javnim preduzećima	270				0	
72	615500	Kapitalni transferi privatnim preduzećima i poduzetnicima	271				0	
73	615600	Kapitalni transferi finansijskim institucijama	272				0	
74	615700	Kapitalni transferi u inostranstvo	273				0	
75	616000	Izdaci za kamate (76+.....+79)	274	0	0	0	0	
76	616100	Kamate na pozajmice primljene kroz Državu	275				0	
77	616200	Izdaci za inostrane kamate	276				0	
78	616300	Kamate na domaće pozajmljivanje	277				0	
79	616500	Izdaci za kamate vezane za dug po izdatim garancijama	278				0	
80	600000	Tekuća budžetska rezerva	279	1.000.000			-1.000.000	

81		TEKUĆI SUFICIT (TEKUĆI DEFICIT) (1 minus 43)	280	-2.191.687	14.854.240	-2.132.527	17.045.927	-677,75
82		TRANSAKCIJE U STALNIM SREDSTVIMA	281				0	
83		PRIMICI OD PRODAJE STALNIH SREDSTAVA (84 + 85 + 86)	282	0	8.556	4.700	8.556	
84	811100	Primici od prodaje stalnih sredstava	283		8.556	4.700	8.556	
85	811200	Primici od prodaje federalnih robnih rezervi	284				0	
86	811900	Ostali kapitalni primici	285				0	
87	821000	IZDACI ZA NABAVKU STALNIH SREDSTAVA (88+.....+93)	286	9.782.275	9.391.363	509.027	-390.912	96,00
88	821100	Nabavka zemljišta, šuma i višegodišnjih zasada	287				0	
89	821200	Nabavka građevina	288	50.000			-50.000	0,00
90	821300	Nabavka opreme	289	609.900	475.303	396.508	-134.597	77,93
91	821400	Nabavka ostalih stalnih sredstava	290				0	
92	821500	Nabavka stalnih sredstava u obliku prava	291	8.975.375	8.848.268	112.519	-127.108	98,58
93	821600	Rekonstrukcija i investiciono održavanje	292	147.000	67.792		-79.208	46,12
94		NETO NABAVKA STALNIH SREDSTAVA (87 minus 83)	293	9.782.275	9.382.807	504.327	-399.468	95,92
95		NETO POZAJMLJIVANJE (NETO ZADUŽIVANJE) = UKUPAN DEFICIT/SUFICIT (81 minus 94)	294	-11.973.962	5.471.433	-2.636.854	17.445.395	-45,69
96		TRANSAKCIJE U FINANSIJSKOJ IMOVINI	295				0	
97		PRIMICI OD FINANSIJSKE IMOVINE (98+.....+104)	296	0	0	0	0	
98	813100	Primljene otplate od pozajmljivanja drugim nivoima vlasti	297				0	
99	813200	Primljene otplate od pozajmljivanja pojedincima i neprofitnim organizacijama	298				0	
100	813300	Primljene otplate od pozajmljivanja javnim preduzećima	299				0	
101	813400	Primitak sredstava po osnovu učešća u dionicama javnih preduzeća	300				0	
102	813500	Primitak sredstava po osnovu učešća u dionicama privatnih preduzeća i u zajedničkim ulaganjima	301				0	
103	813600	Primljene otplate od ostalih vidova domaćeg pozajmljivanja	302				0	
104	813700	Primljene otplate od pozajmljivanja u inostranstvo	303				0	
105	822000	IZDACI ZA FINANSIJSKU IMOVINU (106+.....+112)	304	0	0	0	0	
106	822100	Pozajmljivanje drugim nivoima vlasti	305				0	
107	822200	Pozajmljivanje pojedincima, neprofitnim organizacijama i privatnim preduzećima	306				0	
108	822300	Pozajmljivanje javnim preduzećima	307				0	
109	822400	Izdaci za kupovinu dionica javnih preduzeća	308				0	
110	822500	Izdaci za kupovinu dionica privatnih preduzeća i učešće u zajedničkim ulaganjima	309				0	
111	822600	Ostala domaća pozajmljivanja	310				0	
112	822700	Pozajmljivanje u inostranstvo	311				0	

113		NETO POVEĆANJE (SMANJENJE) FINANSIJSKE IMOVINE (97 minus 105)	312	0	0	0	0
114		TRANSAKCIJE U FINANSIJSKIM OBAVEZAMA	313				0
115		PRIMICI OD ZADUŽIVANJA (116 + 120)	314	0	0	0	0
116	814000	Primici od dugoročnog zaduživanja (117 + 118 + 119)	315	0	0	0	0
117	814100	Zajmovi primljeni kroz Državu	316				0
118	814200	Primici od inostranog zaduživanja	317				0
119	814300	Primici od domaćeg zaduživanja	318				0
120	815000	Primici od kratkoročnog zaduživanja (121 + 122 + 123)	319	0	0	0	0
121	815100	Zajmovi primljeni kroz Državu	320				0
122	815200	Primici od inostranog zaduživanja	321				0
123	815300	Primici od domaćeg zaduživanja	322				0
124	823000	IZDACI ZA OTPLATE DUGOVA (125+.....+130)	323	0	0	0	0
125	823100	Otplate dugova primljenih kroz Državu	324				0
126	823200	Vanjske otplate	325				0
127	823300	Otplata domaćeg pozajmljivanja	326				0
128	823400	Otplata unutrašnjeg duga	327				0
129	823500	Otplata duga po izdanim garancijama	328				0
130	823600	Otkup duga	329				0
131		NETO ZADUŽIVANJE (NETO OTPLATE DUGOVA) (115 minus 124)	330	0	0	0	0
132		UKUPAN FINANSIJSKI REZULTAT (95 + 113 + 131)	331	-11.973.962	5.471.433	-2.636.854	17.445.395 -45,69
133		SINTETIČKA KLASIFIKACIJA FUNKCIJA VLADE (COFOG) (134 + 143 + 149 + 156 + 166 + 173 + 180 + 187 + 194 + 203)	332	306.694.007	300.737.046	271.149.696	-5.956.961 98,06

134	01	Opšte javne usluge (135+.....+142)	333	0	0	0	0
135	011	Izvršni i zakonodavni organi, finansijski i fiskalni poslovi, vanjski poslovi	334				0
136	012	Strana ekonomska pomoć	335				0
137	013	Opće usluge	336				0
138	014	Osnovno istraživanje	337				0
139	015	liR Opće javne usluge	338				0
140	016	Opće javne usluge n. k.	339				0
141	017	Transakcije vezane za javni dug	340				0
142	018	Transferi općeg karaktera između različitih nivoa vlasti	341				0
143	02	Odbrana (144+.....+148)	342	0	0	0	0
144	021	Vojna odbrana	343				0
145	022	Civilna odbrana	344				0
146	023	Inostrana vojna pomoć	345				0
147	024	liR Odbrana	346				0
148	025	Odbrana n. k.	347				0
149	03	Javni red i sigurnost (150+.....+155)	348	0	0	0	0
150	031	Policijske usluge	349				0
151	032	Usluge protivpožarne zaštite	350				0
152	033	Sudovi	351				0
153	034	Zatvori	352				0
154	035	liR Javni red i sigurnost	353				0
155	036	Javni red i sigurnost n. k.	354				0
156	04	Ekonomski poslovi (157+.....+165)	355	0	0	0	0
157	041	Opći ekonomski, komercijalni i poslovi po pitanju rada	356				0
158	042	Poljoprivreda, šumarstvo, lov i ribolov	357				0
159	043	Gorivo i energija	358				0
160	044	Rudarstvo, proizvodnja i izgradnja	359				0
161	045	Transport	360				0
162	046	Komunikacije	361				0
163	047	Ostale industrije	362				0
164	048	liR Ekonomski poslovi	363				0
165	049	Ekonomski poslovi n. k.	364				0
166	05	Zaštita životne sredine (167+..... +172)	365	0	0	0	0
167	051	Upravljanje otpadom	366				0
168	052	Upravljanje otpadnim vodama	367				0
169	053	Smanjenje zagađenosti	368				0
170	054	Zaštita raznovrsnosti flore i faune i zaštita krajolika	369				0
171	055	liR Zaštita životne sredine	370				0
172	056	Zaštita životne sredine n. k.	371				0

173	06	Stambeni i zajednički poslovi (174 ++ 179)	372	0	0	0	0	0
174	061	Stambeni razvoj	373					0
175	062	Razvoj zajednice	374					0
176	063	Vodosnabdijevanje	375					0
177	064	Ulična rasvjeta	376					0
178	065	liR Stambeni i zajednički poslovi	377					0
179	066	Stambeni i zajednički poslovi n. k.	378					0
180	07	Zdravstvo (181++ 186)	379	306.694.007	300.737.046	271.149.696	-5.956.961	98,06
181	071	Medicinski proizvodi, uređaji i oprema	380	52.416.500	51.559.648	49.295.283	-856.852	98,37
182	072	Vanbolničke usluge	381	106.748.771	104.149.635	101.969.055	-2.599.136	97,57
183	073	Bolničke usluge	382	109.855.946	109.943.451	97.033.484	87.505	100,08
184	074	Usluge zdravstvene zaštite	383	2.495.329	2.479.329	2.309.551	-16.000	99,36
185	075	liR Zdravstvo	384					0
186	076	Zdravstvo n. k.	385	35.177.461	32.604.983	20.542.323	-2.572.478	92,69
187	08	Rekreacija, kultura i religija (188++193)	386	0	0	0	0	0
188	081	Usluge sporta i rekreacije	387					0
189	082	Usluge kulture	388					0
190	083	Usluge emitovanja i izdavaštva	389					0
191	084	Religijske i druge zajedničke usluge	390					0
192	085	liR Rekreacija, kultura i religija	391					0
193	086	Rekreacija, kultura i religija n. k.	392					0
194	09	Obrazovanje (195++202)	393	0	0	0	0	0
195	091	Predškolsko i osnovno obrazovanje	394					0
196	092	Srednje obrazovanje	395					0
197	093	Obrazovanje poslije srednje škole koje nije visoko obrazovanje	396					0
198	094	Visoko obrazovanje	397					0
199	095	Obrazovanje koje nije definisano nivoom	398					0
200	096	Pomoćne usluge u obrazovanju	399					0
201	097	liR Obrazovanje	400					0
202	098	Obrazovanje n. k.	401					0
203	10	Socijalna zaštita (204++212)	402	0	0	0	0	0
204	101	Bolest i hendikepiranost	403					0
205	102	Starost	404					0
206	103	Nasljednici	405					0
207	104	Porodica i djeca	406					0
208	105	Nezaposlenost	407					0
209	106	Stanovanje	408					0
210	107	Socijalno isključenje n. k.	409					0
211	108	liR Socijalna zaštita	410					0
212	109	Socijalna zaštita n. k.	411					0

TUZLA

Mjesto

HURIĆ (ALIJA) ALMIRA

Certificirani računovođa

DENIS HUSIĆ, DIREKTOR

Odgovorno lice

27.2.2023

Datum

4046/5

Broj dozvole

M.P.

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE

Ministarstvo zdravstva TK
Nadležno ministarstvo

ZAVOD ZDRAVSTVENOG OSIGURANJA TUZLANSKOG KANTONA Tuzla
Potrošačka jedinica - glava

Tuzla
Sjedište potrošačke jedinice

4209190940005

Identifikacioni broj

84.30

Šifra po kvalifikacionoj djelatnosti

0

Organizacioni broj

0

Operativni broj

0

Funkcionalni kod

0

Fond

Pojedinačni obrasci:

Konsolidovani obrasci:

BILANS STANJA
na dan 31.12.2022. godine

- u KM -

R.b.	Broj konta	Pozicija	Oznaka za AOP	U obračunskom periodu tekuće godine	U istom obračunskom periodu prethodne godine	Procenat (4/5) × 100
1	2	3	4	5	6	
1		I AKTIVA				
2	100000+200000	A. Gotovina, kratkoročna potraživanja, razgraničenja i zalihe (3 do 10)	001	75.520.291	60.407.522	125,02
3	110000	Novčana sredstva i plemeniti metali	002	58.869.862	60.372.952	97,51
4	120000	Vrijednosni papiri	003			
5	130000	Kratkoročna potraživanja	004	13.440.718	27.640	48.627,78
6	140000	Kratkoročni plasmani	005	700.000		
7	160000	Finansijski i obračunski odnosi sa drugim povezanim jedinicama	006	2.505.953	3.739	67.022,01
8	210000	Zalihe materijala i robe	007			
9	220000	Zalihe sitnog inventara	008			
10	190000	Kratkoročna razgraničenja	009	3.758	3.191	117,77
11	000000	B. Stalna sredstva (14+17+20+21)	010	18.842.746	3.635.527	518,29
12	011000	Stalna sredstva	011	17.659.823	7.555.727	233,73
13	011900	Ispravka vrijednosti stalnih sredstava	012	6.091.052	4.894.175	124,46
14	011-0119	Neotpisana vrijednost stalnih sredstava (12-13)	013	11.568.771	2.661.552	434,66
15	020000	Dugoročni plasmani	014	6.317.962	17.962	35.174,05
16	029000	Ispravka vrijednosti dugoročnih plasmana	015			
17	020-029	Neotpisana vrijednost dugoročnih plasmana (15-16)	016	6.317.962	17.962	35.174,05
18	031000	Vrijednosni papiri	017	956.013	956.013	100,00
19	031900	Ispravka vrijednosti vrijednosnih papira	018			
20	031-0319	Neotpisana vrijednost vrijednosnih papira (18-19)	019	956.013	956.013	100,00
21	09	Dugoročna razgraničenja	020			
22		UKUPNA AKTIVA (2+11) = 41	021	94.363.037	64.043.049	147,34

* 1 0 7 1 3 9 4 3 9 6 4 2 4 1 *

Kontrolni broj: 10713943964241

str. 1 od 2

R.b.	Broj konta	Pozicija	Oznaka za AOP	U obračunskom periodu tekuće godine	U istom obračunskom periodu prethodne godine	Procenat (4/5) × 100
	1	2	3	4	5	6
23		II PASIVA				
24	300000	A. Kratkoročne obaveze i razgraničenja (25 do 30)	022	32.750.216	16.808.880	194,84
25	310000	Kratkoročne tekuće obaveze	023	16.317.090	16.346.360	99,82
26	320000	Obaveze po osnovu vrijednosnih papira	024			
27	330000	Kratkoročni krediti i zajmovi	025			
28	340000	Obaveze prema zaposlenicima	026	413.999	401.635	103,08
29	360000	Finansijski i obračunski odnosi s drugim povezanim jedinicama	027			
30	390000	Kratkoročna razgraničenja	028	16.019.127	60.885	26.310,47
31	400000	B. Dugoročne obaveze i razgraničenja (32+33+34)	029			
32	410000	Dugoročni krediti i zajmovi	030			
33	420000	Ostale dugoročne obaveze	031			
34	490000	Dugoročna razgraničenja	032			
35	500000	C. Izvori stalnih sredstava (36+37+38+39-40)	033	61.612.821	47.234.169	130,44
36	510000	Izvori stalnih sredstava	034	11.584.534	2.677.314	432,69
37	520000	Ostali izvori sredstava	035	973.976	973.976	100,00
38	530000	Izvori sredstava rezervi	036	11.073.036	20.336.088	54,45
39	590000	Neraspoređeni višak prihoda nad rashodima	037	37.981.275	23.246.791	163,38
40	590000	Neraspoređeni višak rashoda nad приходima	038			
41		UKUPNA PASIVA (24+31+35) = 22	039	94.363.037	64.043.049	147,34

Tuzla, 23.02.2023.
Mjesto i datum

HURIC (ALIJA) ALMIRA
Certifikovani računovođa

Denis Husić
Rukovodilac

4046/5
Broj dozvole

M.P.

035/300-619
Kontakt

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE

Ministarstvo zdravstva TK
Nadležno ministarstvo

ZAVOD ZDRAVSTVENOG OSIGURANJA TUZLANSKOG KANTONA Tuzla
Potrošačka jedinica - glava

Tuzla
Sjedište potrošačke jedinice

4209190940005
Identifikacioni broj
84.30
Šifra po kvalifikacionoj djelatnosti
0
Organizacioni broj
0
Operativni broj
0
Funkcionalni kod
0
Fond
Pojedinačni obrasci:
Konsolidovani obrasci:

158432852125

IZVJEŠTAJ O NOVČANIM TOKOVIMA

Period izvještavanja od 1.1.2022. do 31.12.2022. godine

- u KM -

Redni broj	Broj konta	POZICIJA	Oznaka za AOP	Iznos
1	2	3	4	
		I NOVČANI PRIMICI		
1		Prihodi (od 2 do 6)	450	306.156.954
2	710000	Prihodi od poreza	451	301.435.390
3	720000	Neporezni prihodi	452	4.719.250
4	730000	Tekući transferi (transferi i donacije)	453	
5	740000	Kapitalni transferi	454	2.314
6	770000	Prihodi po osnovu zaostalih obaveza	455	
7		Kapitalni primici i transferi (redni broj 8)	456	8.556
8	811000	Kapitalni primici od prodaje stalnih sredstava	457	8.556
9		Finansiranje (10+11+12)	458	
10	813000	Primici od finansijske imovine	459	
11	814000	Primici od dugoročnog zaduživanja	460	
12	815000	Primici od kratkoročnog zaduživanja	461	
13		UKUPNI NOVČANI PRIMICI (1+7+9)	462	306.165.510
		II NOVČANE ISPLATE		
15		Rashodi (od 16 do 21)	463	291.730.001
16	611000	Plaće i naknade troškova zaposlenih	464	4.944.622
17	612000	Doprinosi poslodavca i ostali doprinosi	465	461.426
18	613000	Izdaci za materijal, sitni inventar i usluge	466	267.371.343
19	614000	Tekući transferi i drugi tekući rashodi	467	18.952.610
20	615000	Kapitalni transferi	468	
21	616000	Izdaci za kamate	469	
22		Kapitalni izdaci (redni broj 23)	470	8.938.599
23	821000	Izdaci za nabavku stalnih sredstava	471	8.938.599
24		Finansiranje (25+26)	472	
25	822000	Izdaci za finansijsku imovinu	473	
26	823000	Izdaci za otplate dugova	474	
27		UKUPNE NOVČANE ISPLATE (15+22+24)	475	300.668.600
28		NETO NOVČANI PRIMICI/ISPLATE (13 minus 27) ili (27 minus 13)	476	5.496.910
29		SALDO GOTOVINE NA POČETKU GODINE	477	60.372.952
30		SALDO GOTOVINE NA KRAJU GODINE (28+29)	478	65.869.862

Tuzla, 23.02.2023.
Mjesto i datum

HURIC (ALIJA) ALMIRA
Certifikovani računovođa

Denis Husić
Rukovodilac

4046/5
Broj licence

M.P.

035/300-619
Kontakt

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
TUZLANSKI KANTON
ZAVOD ZDRAVSTVENOG OSIGURANJA
TUZLANSKOG KANTONA
TUZLA

BOSNIA AND HERZEGOVINA
FEDERATION OF BOSNIA AND HERZEGOVINA
TUZLA CANTON
INSTITUTE FOR HEALTH INSURANCE
OF TUZLA CANTON
TUZLA

Tuzla, Franjevačka br. 36, tel.: +387 35 30 06 00, fax: +387 35 27 53 73, e-mail: info@zzotk.ba

Broj: 01-11-12-853-3/23-SM/DE
Tuzla, 21.07.2023. godine

URED ZA REVIZIJU INSTITUCIJA U FBiH
LOŽIONIČKA BR. 3
71000 SARAJEVO

IZJAVA RUKOVODSTVA

Ova izjava (u skladu sa zahtjevima ISSAI-ja 2580) daje se u vezi s vašom finansijskom revizijom **Zavoda zdravstvenog osiguranja Tuzlanskog kantona** za 2022. godinu, u svrhu izražavanja mišljenja o tome da li finansijski izvještaji daju istinit i objektivan prikaz, po svim materijalno značajnim aspektima, u skladu s posebnim propisima Federacije BiH za budžetske korisnike o računovodstvu i finansijskom izvještavanju u javnom sektoru.

Izjava se daje i u svrhu potvrđivanja da su aktivnosti, finansijske transakcije i informacije, prikazane u finansijskim izvještajima **Zavoda zdravstvenog osiguranja Tuzlanskog kantona**, u svim značajnim aspektima usklađene s nadležnom zakonskom i drugom pravnom regulativom.

Potvrđujemo sljedeće (po našem najboljem znanju i uvjerenju, nakon ispitivanja koje smo smatrali neophodnim kako bismo se odgovarajuće informisali):

Finansijski izvještaji

- Ispunili smo svoju odgovornost za pripremu finansijskih izvještaja u skladu s posebnim propisima Federacije BiH o računovodstvu i finansijskom izvještavanju u javnom sektoru.
- Značajne pretpostavke koje smo koristili u izradi računovodstvenih procjena, uključujući i one mjerene po fer vrijednosti, razumne su i osnovane.
- Odnosi i transakcije između povezanih strana adekvatno su računovodstveno obuhvaćene i objavljene u skladu s posebnim propisima Federacije BiH o računovodstvu i finansijskom izvještavanju.
- Pravilno smo procijenili, evidentirali i objavili sve gubitke po osnovu nenaplativih potraživanja, preuzetih obaveza i obezvređivanja imovine.
- Preduzeli smo neophodne aktivnosti da spriječimo prevare i zloupotrebe javnih sredstava za slučajeve koji su nam bili poznati.
- Nije bilo neusklađenosti sa zahtjevima nadležne zakonske i druge pravne regulative, koje bi, u slučaju nepoštovanja, mogle imati materijalno značajne efekte na finansijske izvještaje.
- Nabavke roba, usluga i radova proveli smo u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama u BiH, rukovodeći se principima racionalnog trošenja javnih sredstava i obezbjeđivanja najboljeg kvaliteta nabavljenih roba, usluga i radova.
- Postupili smo u skladu sa svim aspektima odredbi ugovora (koje smo zaključili tokom godine ili u ranijem periodu), a koje bi, u slučaju nepridržavanja, mogle imati značajne efekte na finansijske izvještaje.

- Sve transakcije su evidentirane u računovodstvenim evidencijama i prezentovane u finansijskim izvještajima.

Omogućili smo vam:

- pristup svim poslovnim knjigama, evidencijama i dokumentaciji, za koje smatramo da su relevantne za pripremu finansijskih izvještaja;
- pristup svim informacijama o sudskim sporovima u toku, pokrenutim protiv **Zavoda zdravstvenog osiguranja Tuzlanskog kantona** i koje je pokrenuo **Zavod zdravstvenog osiguranja Tuzlanskog kantona** i procjenu ishoda tih sporova;
- pristup dokumentaciji vezanoj za sudska poravnjenja i isplate po tim osnovama;
- dodatne informacije koje ste zahtijevali od nas za potrebe revizije;
- neograničen pristup osobama u **Zavodu zdravstvenog osiguranja Tuzlanskog kantona** za koje ste utvrdili da je neophodno da daju revizorske dokaze.

Pružene informacije

- Otkrili smo vam sve poznate slučajeve neusklađenosti sa zakonskom i drugom pravnom regulativom ili sumnjama da one postoje.
- Otkrili smo vam identitet povezanih stranaka subjekta i sve odnose i transakcije koje su nam poznate.
- Dali smo sve informacije u vezi s prevarom ili sumnjom da ona postoji, za koje imamo saznanja i koje mogu uticati na subjekt, a uključuju:
 - rukovodstvo;
 - zaposlene koji imaju značajnu ulogu u internoj kontroli ili
 - ostale, gdje prevara može imati značajan učinak na finansijske izvještaje.

Dostavljeno:

1. Naslovu
2. a/a

DIREKTOR

Doc.dr.sc. Denis Husić, dipl. pravnik